

PREPIH

03/VIII • april 1998 • cena 250 SIT • Poština plačana pri pošti Ravne na Koroškem

KOROŠKI ČASOPIS

ZNA d.d.
ZAVAROVALNICA
MARIBOR

UGODNO! AVTOMOBILSKA KASKO ZAVARO
VANJA BREZ DOPLAČILA ZA KRAJO VOZILA

Mamila so med nami!

Novosti ženevskega avtosalona

**SGP KOGRAD
DRAVOGRAD
IGEM**

ENOTE IGEM
GRADBENA OPERATIVA KOROŠKE d.o.o.
INŽENIRING d.o.o.
TRGOVINA d.o.o.

*Za Vas
najboljše!*

JELOVICA

RAVNE NA KOROŠKEM

Čečovje 5, tel./faks: 0602 20 175

BELFAST

VENISE

PARIS

SNIP

koroške pekane d.d.
DRAVOGRAD

Dravograd Črna
Slovenj Gradec
Mislinja Prevalje
Nama Ravne
Lena Levec

ROVER 200

GENTLEMAN MED AVTOMOBILI

od 1.985.000 SIT
ugodni krediti, leasing, staro za novo

Uradni prodajalec:
AVTOHIŠA BALMICO

Pohorska 21
2380 Slovenj Gradec
tel: (0602) 45-192
<http://www.balmico.si>

OPEL

AVTOHIŠA JAKOPEC

VELENJE, Kosovelova 16, tel./fax: 063/855-975, 864-380

Fax: 063/855-975

CELJE, Mariborska 93, tel.: 063 411 909

CORSA že od: 14.990 DEM

- 12-ventilski sodobni motorji ECOTEC
- elektronska zaščita motorja

VECTRA že od 27.438 DEM

COMBO od 16.017 DEM

SERVIS - KLEPARSTVO - LIČARSTVO, REZERVNI DELI
IN DODATNA OPREMA, MENJAVA STARO ZA NOVO
in PRODAJA RABLJENIH VOZIL

DRAVOGRAD

Koroška c. 48, tel.: (0602) 84 440

Nočni klub
AL CAPONE

Odprto vsak večer
od 21. do 04. ure

za zabave željne...
atraktiven program...
drugačnost noči...

Vabljeni

Čudodelni Korošec

Sanacija? Pha, malenkost!

Mati, kaj ti bodo storili?

Se še spomnite časov prejšnjega režima, ko smo po pločnikih srečevali ob osmem marcu ženske vseh starosti z nageljčki v rokah? Lepo jih je bilo pogledati: nekatere so se smehljale zaradi upanja, da so res enakovredne z moškimi.

Po spremembi režima so se procesije žensk preusmerile. Ob petindvajsetem marcu so matere nosile rožice v rokah, ko so se vračale iz verskih objektov. Nekatere so se smehljale v upanju, da je postalo materinstvo spoštovanja vredna pravica. Nekatere so sanjale, da bosta država in cerkev z roko v roki poskrbeli za mlad naraščaj, za dovolj dela, za stanovanja, za dovolj mest v vrtcih in šolah. Lepe sanje! Sumim, da sta država in cerkev skovali skrivno zaroto pri reševanju problemov materinstva. Ker navadni smrtniki zarote z veseljem razkrivajo, se je pojavila afera s podgano.

Gmenje nadškofa zoper škandalozne umetnike pa je le ena izmed zaposlitvenih terapij zabave željnega naroda.

Morda pa se bodo končno začeli v samostojni državi dogajati čudeži in bodo predvolilne obljube o univerzalnem otroškem dodatku in triletnem porodniškem dopustu meso postale? V času tranzicije je vse mogoče.

Pričakujem predlog zakona o kloniranju petnajstletnikov. Kako? Če država ponuja triintridesettisoč mest v srednjih šolah, iz osnovnih šol pa prihaja generacija šestindvajsettisoč osemšolcev, bo vendar treba prazne šolske klopi nekako zasesti. Menda ne bomo uvažali šolarjev, saj jim po končanem izobraževanju ni mogoče dati dela. Ob poskusih podaljševanja pokojninske dobe pa se problemi še zaostrijo.

Mogoče se bodo procesije žensk z nageljčki v rokah ustavile pred parlamentom, ko bodo vrli poslanci spreminjali pokojninski zakon. Takrat vas pridem vzpodbujati, saj sem vaš

OBČUDOVALEC

Iz vsebine:

✕ Mamila med nami	4
✕ Koroška v sliki	6
✕ Dr. Matic Tasič na čelu SŽ	8
✕ Po sledih izjave meseca: Ema Žagar	9
✕ Intervju: Primož Suhodolčan	10
✕ Poslednji skrivač v Koprivni	12
✕ Anketa: Zaupamo v občino	14
✕ Ženeva '98	16
✕ Moda: nežno in drzno	24
✕ Čitalnica v Vuhredu	29
✕ Ravenski gimnazijci državni prvaki	30
✕ Mož pod odejo	32

Na naslovnici: Porsche 911
Foto: Arhiv Prepiha

PREPIH Koroški časopis.
Izdaja ČZP Voranc d.o.o.
Ravne na Koroškem

Glavni in odgovorni urednik: Vojko Močnik.
Računalniški prelom:
Grafčni studio Ivko, Ravne.
Tisk: Tiskarna ODTIS Ravne.
Naslov uredništva:
Ravne na Koroškem, Prežihova 24,
tel.: 0602/22-999, fax: 22-904.

Na osnovi mnenja Republiškega sekretariata za informiranje, št. 23/105-92, šteje časopis med proizvode iz 13. točke tarife št. 3, za katere se plačuje davek od prometa proizvodov po stopnji 5%. Nenaročenih tekstov in fotografij ne vračamo in ne honoriramo.

Politikom so podložni najboljše podlaga.

NIKO

V BLIŽNJI PRIHODNOSTI BODO TUDI KOROŠČI MORALI RAZMIŠLJATI O METADONSKI AMBULANTI

Deset občin, pa brez ambulante za odvisnike od trdih drog!

"Ko sem spoznala, da je moj sin odvisen od heroina, se mi je v prvem hipu sesul svet. Po daljšem razmisleku in prečutih nočeh sem vedela, da se bo naše življenje spremenilo. Nikoli namreč ne bi pomislila, da bo moj sin, vedno priden in odličen učenec, padel med mamilaše. Dolga in naporna je bila pot, ki sva jo skupaj prehodila od trenutka, ko sem zvedela za njegovo odvisnost, do danes, ko lahko rečem, da je zazdravljen. Zdravniška stroka pravi, da narkoman ni nikoli popolnoma zazdravljen, zato tudi uporabljajo to meni večkrat nerazumljivo besedo. Večkrat sem bila na robu obupa, dovolj mi je bilo počasnega napredovanja in hudih porazov, samoprevar. Saj zasvojenost prinaša s seboj tudi tatvine - nešteto krat so mi iz denarnice zmanjkale v začetku manjše, kasneje tudi večje vsote denarja, zginjali so razni meni dragi predmeti," mi je povedala mati danes zazdravljenega narkomana in dodala, naj bodo starši in skrbniki pozorni že na najmanjšo krajo v hiši.

ZASVOJENOST NI SRAMOTA

"Ne, zasvojenost ni sramota, temveč težka bolezen, ki jo je treba zdraviti. Nihče ni varen pred njo, saj lahko prizadene revnega, bogatega, neizobraženega ali izobraženega človeka. Ponavadi se ljudje ne zavedajo, kako velika sta stiska in obup navzen neobčutljivega narkomana. Tudi sama sem v začetku večkrat pomislila, da bi bilo najbolje, če bi, dokler se ne zazdravi, nekam izginil. Zakaj nesprijemanje s strani sorodnikov in okolice je bilo za našo družino večkrat težko breme. Zdravniki so bili stvarni in niso sadili rožic, sama pri sebi pa sem se odločila, da rešim sina iz objema zasvojenosti."
Pred podobno dilemo se je verjetno znašlo veliko staršev. Povsod, ne samo na Koroškem in v Sloveniji, tudi izven

DROGE

naših meja, se zdravstvene in socialne službe, policija in ostale pristojne institucije vsak dan ukvarjajo s problemi drog in zasvojenosti. Formule, ki bi pomagala razkriti dogodke, ki ljudi privedejo tako daleč, da začno uživati droge, ni. Zdravniki pravijo, da izkušnje in opravljene analize kažejo na probleme v družini, vzgoja, ki otroku dovoljuje nočne izhode brez nadzora, veliko prostega časa... Največkrat posegajo po drogi otroci prezaposlenih staršev, nevedni, obupani, osamljeni ljudje, pravijo poznavalci.

Drago Knez, komandir policijske postaje Radlje ob Dravi, je zaskrbljen, saj se prisotnost mamil na njihovem območju povečuje predvsem pri mladi generaciji. Pravi, da se mnogi mladi, ki posežejo po mamilih, ne zavedajo, kako nevarna so sredstva, s katerimi se skušajo izogniti vsakdanu. V lanskem letu so skupno podali 12 predlogov sodniku za prekrške zoper 13 kršiteljev zaradi kršitve Zakona o proizvodnji in prometu z mamili. Opravili so tri hišne preiskave, v katerih so našli in zasegli mamilo, zoper štiri osebe pa na državno tožilstvo podali kazenske ovadbe za kaznivo dejanje neupravičene proizvodnje in prometa z

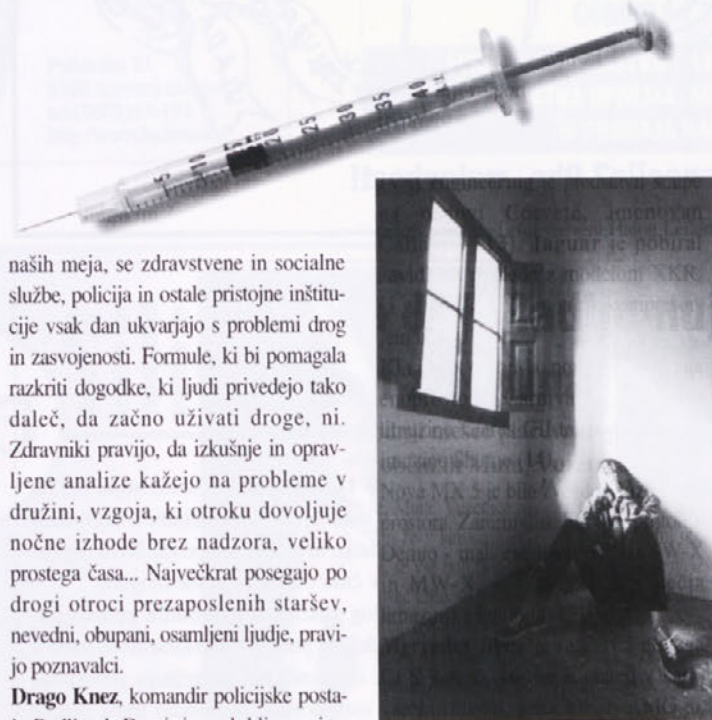
mamili, v prvih treh mesecih letošnjega leta pa že 15 kazenskih ovadb.

KAM NA ZDRAVLJENJE?

Odvisniki imajo na voljo različne oblike zdravljenja. Ponavadi jih napotijo v metadonsko ambulanto v Velenje, v društvo za samopomoč Zarja na Ravnah ali v Slovenj Gradcu, kasneje v komuno izven države. V lanskem letu so v velenjski metadonski ambulanti evidentirali okoli 70 odvisnikov od nedovoljenih drog iz Koroške regije in Velenja. Okoli 30 jih redno prejema metadon, med njimi jih je 16 s Koroške - slaba polovica iz Dravograda. Po metadon prihajajo v Velenje dvakrat tedensko, za ostale dni v tednu dobijo odmere za domov.

In tukaj se pojavlja problem. Dnevni prihod ob določeni uri v metadonsko ambulanto je prvi korak k uspešnem zdravljenju, saj odvisnike navaja na red. Terapevt ga redno pregleduje in spremlja zdravljenje, pristojna sestra mu pregleda tudi urin, za primer, da odvisnik hkrati uživa druge nedovoljene droge. Odvisniki s Koroške vsakodnevnih pregledov niso deležni, saj med vodilnimi zdravstvenimi delavci nekako ni interesa za odprtje metadonske ambulante. Pa tudi številne dileme na račun metadonskega zdravljenja so bile izrečene.

Direktor zdravstvenega doma Ravne **Stanislav Pušnik** pravi, da so pogovori o odprtju metadonske ambulante na Koroškem po lanski okrogli mizi zastali. "S strani direktorjev koroških zdravstvenih domov ni bilo posebnega interesa za odprtje ambulante, pa tudi nosilec dejavnosti ni. V našem zdravstvenem domu trenutno ni možnosti za odprtje tovrstne ambulante, saj z razpoložljivimi kadri težko pokrivamo osnovno dejavnost. Posvečamo pa veliko skrb zdravljenju odvisnih od alkohola." Podobnega mnenja je bil tudi direktor Zdravstvenega doma Slovenj Gradec

mamili.

Zaskrbljen je tudi načelnik Urada kriminalistične službe pri UNZ Slovenj Gradec, **Slavko Koroš**:

"Koroška je v primerjavi z ostalimi regijami dolgo časa veljala za varno območje. Do leta 1996 smo tu in tam zasegli manjše količine marihuane, v letu 1996 podali šest kazenskih ovadb v zvezi z mamili. V lanskem letu je bilo stanje drugačno, saj smo podali kar 32 kazenskih ovadb zoper osebe, ki jih utemeljeno sumimo storitve kaznivih dejanj neupravičene proizvodnje in prometa z

Darko Iglar.

"Nosilca dejavnosti nimamo, pa tudi naši zdravniki ne kažejo zanimanja za meta-donski program zdravljenja odvisnikov od trdih drog. Zavedamo se, da je tega iz dneva v dan več, menim pa, da je na našem področju še vedno večji problem alkoholizem."

BODIMO POZORNI

Previdnost ni nikoli odveč, zato bodite pazljivi na vsako še tako nedolžno krajo, praške, čudno obnašanje. Doma odvisniki mamila najpogosteje skrivajo v knjigah, budilkah, na izobešenih slikah, nočnih omaričah, pod posteljo... Na sebi jih najpogosteje skrijejo v nogavice, čevlje, cigaretno škatlice, v obeske verižic, všijejo v etiketo oblačil ipd. V

vozilih pa za avtoradio, v ležiščih menjalnika, na različnih mestih v prtljajniku avtomobila, v pepelniku...

Posebni testi za pregled urina, s pomočjo katerih se ugotovi prisotnost nedovoljenih drog ali opijatov v urinu, pa so na voljo v prosti prodaji v lekarnah. Test lahko tako opravite kar doma.

"Nama je uspelo premagati zasvojenost. Kljub nekaterim nesprejemanjem s strani zdravstva in predvsem okolice. Težka je bila sinova vrnitev v isto okolje. Stari znanci in prijatelji ga na nek način niso sprejeli medse, še večji problem je bil najti službo. A splačalo se je, saj je danes moj sin drugačen človek - predvsem človek s prihodnostjo," je svojo pripoved končala mati zazdravljene narkomana.

Jasmina Detela

Mamila v Dravogradu

Zapuščenost vodi otroke v drogo

Lahko rečemo, da je nenavadno veliko publiciteto dobilo nedavno odkritje skupine uživalcev in preprodajalcev mamil v Dravogradu. Po uradni dolžnosti je dravogradska policija naredila svoje, slovenjgraški kriminalisti tudi. Ne gre toliko za grame ali kilograme preprodanega oz. užitega mamila, za velike ali majhne ribe itd. Gre preprosto za spoznanje, da kruti vrtnec "moderna" življenja ni zaobiljal kraja, kjer je navideznost zastrla resničnost. Danes je v ospredju Dravograd, jutri bo kateri drug koroški kraj...

G. Ferdo Abraham, komandir policijske postaje Dravograd, je dejal, da se bodo problematiki mamil posvetili še bolj načrtno in aktivno. Predvsem na področju preventivnih dejavnosti bodo z oblikami seznanjanja, skupaj z zdravstveno ustanovo, socialno službo, občinskim svetom in ostalimi institucijami (vodstva OŠ), skušali preprečiti nadaljnje širjenje tega zla v občini Dravograd.

Obširneje nam je o tej temi spregovoril **Franc Heber**, dr. med., spec. spl. medicine, ustanovitelj Alternativne terapijske skupnosti, ki jo vodi že od leta 1971 dalje.

Gospod doktor, ali je odkritje skupine preprodajalcev in uživalcev mamil v Dravogradu za vas presenečenje, ali pa le potrditve slutnje, da kraj ni nikakršna izjema?

"V vsakem kraju, kjer so se srečali v nekoliko večjem obsegu s temi proble-

mi, je to presenečenje, čeprav vemo, da se droga na nek način širi v vsem slovenskem prostoru. Zakonitost več ali manj vseh odvisnosti, predvsem pa ljudi, ki želijo trgovati z mamili in s tem

Temeljni cilj vseh postopkov v Alternativni terapijski skupini je aktivirati zdravljenca in njegovo družino na telesnem, intelektualnem, socialnem in duhovnem področju z namenom, da se ga prebudi in usmeri v samouresničevanje, s katerim edino lahko preseže bedo alkoholizma ali drugih odvisnosti in si tako zagotovi abstinenco oz. visoko stopnjo zdravja.

zaslužiti, je v tem, da morajo mrežo nenehno širiti. Širijo pa jo v populaciji, ki je za takšno stvar najbolj dojemljiva. Največkrat so to mladi ljudje, ki še nimajo izgrajenega življenjskega cilja, kjer je zanemarjena vzgoja, kjer je zapuščenost otrok velika. Tu je najlažje prodreti. Dravograd je pa kar idealen - tudi geografsko. Mislim, da so bile doslej Radlje bolj poznane (smrtni slučajji)."

Kakšna je pri tem vaša vloga, kot zdravnika ali terapevta, ki pomaga ljudem, ki so zašli v stisko oz. odvisnost?

"Generalno povedano se s tem zdravnik težko spoprime. Tu je pomembna vloga celotne družbe, slog življenja v tej družbi, ki pa je žal naravnana na zaslužkarstvo ali drugačno odtujenost in

s tem povezano zanemarjanje otrok. Bežen pogled po našem kraju nam da jasno sliko: vsaka druga hiša je gostinski lokal, gostje: mladi ljudje brez prave perspektive in prave usmeritve v zdravo življenje. Torej so tu tudi obremenjeni starši, ki se ne ukvarjajo s svojimi otroki, ki brez priprav za naslednji dan za šolo, za delo... tavajo pozno v noč, in to je ena od najbolj izrazitih oblik rizičnega življenja.

Sam se ukvarjam s ljudmi, ki so zašli v življenjsko stisko in so prišli na neki točki do tega spoznanja, da se iz tega ne bodo rešili sami. Te življenjske stiske, ki so rezultat odvisnosti, so v naši kulturi najbolj izrazito prikazane v alkoholizmu. Tu prihaja prav tako do depresij, ki so "dnevni" problem, takšne ljudi poskušam usmeriti na pot zdravega življenja. Mislim, da smo tu veliko naredili na področju planinarjenja, usmerjanje v telesno in duhovno zdravje, skratka v usmeritev v naravo, učenje in spoznavanje narave svojih težav s pomočjo meditacije, biblioterapije in samoizpovedi.

V družinah alkoholikov so pogoste sekundarne motnje - nevroze, depresije... Človek mora biti celovito povezan z naravo, s kulturo in ustvarjalnim delom. Najti mora delo, v katerem je smisel in zadovoljstvo. To seveda ni vedno služba, lahko pa so to razne obpoklicne dejavnosti, ki dajejo človeku pravi smisel življenja. Program te naše šole, skozi katero je šlo veliko ljudi in so se naučili marsičesa, je predvsem krepitev svoje osebnosti in s tem lažje premagovanje življenjskih stisk in težav. Ljudje se velikokrat niso pripravljali (sposobni) spoprijeti z življenjskimi izzivi in pred njimi klonejo, namesto da bi se s težavami spoprijeli. Lep citat pove skoraj vse: "O bog, kaj me nimaš nič več rad, daj mi probleme!" To je naša šola: spoprijemati se s problemi in jih na ustvarjalni način reševati."

Kaj boste rekli za mlade ljudi, ki do tiste točke, ki ji lahko rečemo samospoznanje - ki vsekakor še ni tisto globalno, je pa pomembno za odločitev o terapiji-, še niso prišli?

"Naj takoj poudarim vlogo družine. Vse odvisnosti pri mladih ljudeh so v bistvu problem družine kot celote. V obravnavanju primeru (alkoholizem, mamila...) je bolna vsa družina in v načelu se mora kot takšna tudi zdraviti, kajti jasno je, da so medsebojni odnosi moteni. V družinah igrajo ljudje neke vloge, ki pa so v bistvu napačno zastavljene. Imeli

Dr. Franc Heber

smo podskupino šola za otroke in starše, kjer je sodelovalo deset družin s svojimi otroki in vsem se je evidentno izboljšal šolski uspeh, postali so uspešnejši učenci. Upam si trditi, da smo jih naučili zdravega življenja. Družine te mladeži, ki tava brez cilja, ne živijo družinskega življenja, vsak na svojem koncu so.

Zgodovinsko izročilo pravi, da morajo ljudje, člani družin, hoditi skupaj na romanja, potovanja. Danes naj bi bila to pešačenja na bližnje hribe. Na izletu se najbolj posvetimo drug drugemu, v sožitju z naravo se umirimo. Človek se mora naučiti meditiranja. Kako preprosto: s tekom, ki ni tekmovalen, krepi pa telesno zdravje, po drugi strani se pojavi meditacija sama od sebe in lahko razmišljamo o mejnikih našega življenja.

K meni so prišli starši, da bi dali svoje otroke v "pranje oziroma čiščenje". Takoj, ko sem omenil, da mora sodelovati celotna družina, je prišlo do izmikavanja, torej ni bilo pripravljenosti po sodelovanju. Lahko se vprašamo, kaj pomenijo otroci staršem? Zelo malo, nekaterim pa so celo v breme. Sam vem, da bi v takšnem primeru stopil tudi do hudiča, če bi le pomagal!"

Dr. Heber, bi želeli še kaj dodati?

"Želim poudariti tole: če se v družini pojavi rizično obnašanje, je treba iskati pomoč čimprej - že po prvih doзах. Simptomi so domače kraje, razen če mladostnikom že starši ne dajejo dovolj denarja. Nujno mora priti do temeljitega pogovora, da se s tehtnim posvetom spremeni način življenja.

Po zasvojenosti so problemi veliko hujši, saj je moralna spremenjenost narkomana veliko bolj oddaljena od resničnega življenja. V slogu življenja družine se ustvarjajo otrokove - človekove vrednote".

Marjan V.

Koroška v sliki:

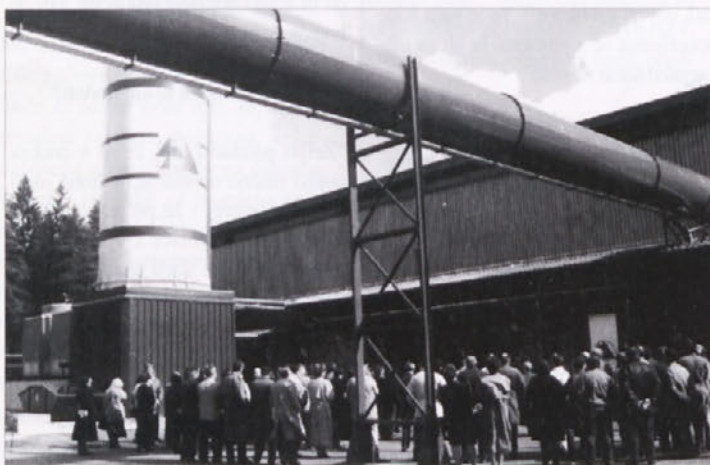

V Šentjanžu je potekalo odmevno tekmovanje - Koroški festival polk in valčkov. Najboljši gredo naprej. Posnetek Franc Jurač

CUDV Črna na Koroškem je slovesno proslavil 30 let svojega dela. Častna gostja in pokroviteljica prireditve je bila Štefka Kučan, slavnostni govornik pa minister Anton Rop, ki je centru podelil visoko priznanje predsednika države. Ob tej priložnosti so odprli tudi nove prostore za delo centra v Kovačevi hiši v Črni.

Posnetek Tomo Jeseničnik

Podjetje Abrasiv Muta je odprlo okoljevarstvene objekte, ki so jih v podjetju zgradili v letu 1997. Nov prispevek k varovanju narave na Koroškem...

Posnetek Franc Jurač

Klub Korošcev v Ljubljani je v Hotelu Slon Best Western priredil že tradicionalni Koroški večer s plesom, ki se ga je udeležilo veliko število Korošcev in naših prijateljev v glavnem mestu države. Posnetek Andrej Golob

Ena od večjih pridobitev Dravograda je nova telovadnica, ki so jo ob navzočnosti ministra Slavka Gabra odprli sredi meseca marca. Posnetek Franc Jurač

Koroška se je na sejmu Alpe-Adria, mednarodnem sejmu turizma, športa ter izdelkov, storitev in idej za prosti čas, v Ljubljani predstavila z novim, enotnim logotipom, ki ponazarja barvitost naših dolin

Na Juvakovo je bilo živo po vsej Koroški. Slika je s sejma v Dravogradu, ki je bil na parkirnem prostoru za objekti poštnega centra Traberger. Posnetek Marjan Vesonik

Sklepna prireditev Od Pliberka od Traberka v športni dvorani Osnovne šole Prežihovega Voranca na Ravnah je znova pokazala, da smo Korošci "narod pevcev".
Posnetek Foto Ocepek

V Galeriji dr. Staneta Strnada v slovenjgraški bolnišnici so odprli tematsko razstavo del priznanega fotografa Stanka Hovnika iz Pameč. Tema: jezera.
Na sliki: Ribniško jezero.
Posnetek Stanko Hovnik

Ravenčani so od 30. marca bogatejši za banko. Nova KBM je namreč v pritličju blagovnice Nama na Ravnah na Koroškem odprla vrata nove agencije - po tisti v Dravogradu že druge na Koroškem. Agencija bo ponudila celovito ponudbo bančnih storitev za občane in samostojne podjetnike - menjalniške posle, tekoče in žiro račune, plačilne kartice Activa in Activa Eurocard / Mastercard, različne oblike tolarških in deviznih varčevanj, vse vrste potrošniških in stanovanjskih posojil, posojila za samostojne podjetnike, kmetovalce in občane samostojnih poklicev, seveda pa tudi finančno svetovanje. Ob vходу v agencijo pa je na voljo tudi nov bančni avtomat z depozitno enoto.
Posnetek Franc Jurač

Bil je marec 1998...

POKRAJINA Z VELIKO ZAČETNICO

Piše: Vojo Močnik, urednik Prepiha

Koroški novinarji smo v (ne samo) preteklih mesecih z več strani poslušali, da o Koroški in Korošcih ne znamo poročati nič dobrega in da ni zato nič čudnega, da nas imajo ponekod v slabi luči, če se jim kot taki sami namalamo. Samokritičen pogled v naše poročanje v dobršni meri potrjuje zgornje očitke, po drugi strani pa drži, da kritikom koroškega novinarstva padejo v oči le "črni teksti, slike in besede", svetle prispevke v medijih pa preprosto spregledajo. Že bežen pregled medijskega poročanja o Koroški v marcu pokaže, da so črne teme, kot sta bila stečaja Tia in Troja, zamenjala poročanja o dogodkih bolj pozitivnega naboja. Na proslavi 30. obletnice dela CUDV Črna na Koroškem je bilo izrečenih toliko pohvalnih besed, da jih novinarji preprosto nis(m)o mogli zao-bit. Črna in Črnjani, pa delavci centra... so si pohvalo preprosto zaslužili, tudi če iz rok ministra Ropa ne bi prejeli visokega priznanja predsednika države. "Nova Peca v srcih Črnjanov" je v prisposobi Štefke Kučan prodrla v širši slovenski prostor. Z izključno pozitivnim predznakom sta bila predstavljena oba dogodka v Ljubljani, elitni Koroški ples v Hotelu Slon Best Western in predstavitev Koroške pod enotnim zaščitnim znakom barvitosti dolin na sejmu Alpe-Adria. Čeprav bi se dalo v zvezi s tem kaj tudi bolj kritično pokomentirati.

Med pozitivne dogodke v marcu sodijo zagotovo še otvoritve ekološke naprave Abrasiva na Muti, prenovljene telovadnice v Dravogradu, Nove KBM pri Nami na Ravnah na Koroškem (v kratkem - po Probanki - že druge letos), otvoritve šestih novih poslovnih prostorov v Poslovnem centru Era Radlje ob Dravi... Župana Slovenj Gradca in Dravograda sta v teh dneh predala nove ključne socialnih stanovanj, trud v tej smeri kaže sadove tudi v drugih koroških občinah... Spodbudna novica je bilo imenovanje dr. Matica Tasiča za predsednika uprave Slovenskih železarn in izraženo prepričanje, da bo ob zdajšnjih prizadevanjih sanacija železarn uspela. Čeprav je temu sledil hladen tuš ob podatku, da se za pridobitev štipendij za poklic metalurgov na ravenski srednji šoli ni prijavil noben kandidat - Ravne so v šoku, od katerega se ne bojo tako hitro pobrale. Pa smo spet na točki, ko je treba graditi samozaupanje, ko je največji problem v nas samih, ko je treba pozitivno sooblikovati javno mnenje. Jeklarstvo bo namreč zagotovo še desetletja na Ravnah in tovarna bo še potrebovala sveže kadre. Da drugi za nas ne bojo delali, da si bo treba tudi pokrajino priboriti z lastnimi silami, sta pravilno ugotovila naša poslanca v državnem zboru Herman Tomažič in Peter Petrovič, ko sta predstavila predlog Deklaracije o ustanovitvi Koroške pokrajine. Mudi se. Medtem ko tam v centru rišejo črte, ki Koroško variantno celo delijo na dvoje, je treba izkoristiti pozitivno zakonodajo in se opredeliti tukaj. In zdaj! Zdaj je še priložnost, da se po lastni volji "zakoličijo meje" zaokrožene celote, ki jo bomo v prihodnje imenovali Koroška pokrajina, pisano z veliko začemico ne le na osnovi pomote ali neznanja. Tudi za doseg tega cilja pa je potreben pozitiven naboj.

Še negativna: grdi besed o delu in dejavnostih drugih v medijih tokrat niso izrekli novinarji, temveč politiki sami. Ali, kot je v šali dejal eden od kolegov: kmalu nam ne bo več treba pisati (v Večer), saj ga polnijo drugi. Prepričan sem, da imajo tudi v teh primerih vsake oči svojega malarja in da javne kregarije bolj škodijo kot koristijo interesom občin, v katerih se pojavljajo. Če gre za javna trenja vidnih predstavnikov siceršnjih koalicijskih partnerjev, pa še toliko bolj. □

Na čelu koncerna Slovenskih železarn Korošec

Da bi besede naletele na božja ušesa...

**DRŽAVA JE ŠE ENKRAT SEGLA V DRŽAVNO BLAGAJNO - KOROŠKA
JE Z IMENOVANJEM DR. MATICA TASIČA TUDI V LJUBLJANI
DOBILA SVOJEGA ČLOVEKA IN, KOT PRAVI
DR. MATIC TASIČ, DANI SO POGOJI ZA SANACIJO**

Sredi marca so se v koncernu Slovenske železarn znebili doslej največjega uma, **Igorja Umka**. Na njegovo mesto, to je za predsednika uprave Slovenskih železarn, enega najpomembnejših podjetij v Sloveniji, ki je zadnja leta v stalni sanaciji, je prišel **dr. Matic Tasič**, ki za koroške jeklarje daje precej upanja. Vsaj če sodimo po njegovih prvih nastopih v javnosti. Vendar prej še krajši skok v bližnjo preteklost.

Dosedanja vodstva Slovenskih železarn so se menjala kot po tekočem traku. Sanacija je bila trd oreh in država kot pretežni lastnik tega sistema je na eni strani ocenjevala, da je ključ sanacije predvsem v vodenju tega sistema, s stalnimi zamenjavami v vrhu pa je na drugi strani priznavala vso zapletenost sanacije, ko je poleg stalnih finančnih injekcij poskušala tudi z novimi vodstvenimi ekipami.

KAKO SE JE KALILO JEKLO?

Ce začnemo s podžavljenjem leta 1991: ob podžavljanju je železarn le nekaj mesecev vodil mag. **Andrej Aplenc** in se uprl prodaji tega sistema imaginarnemu tujemu kapitalu, ki je imel na Bermudih le poštni predal. Aplencu je sledil dr. **Andro Ocvirk**, ki je bil na čelu Slovenskih železarn v času prvega

Dr. Matic Tasič

sanacijskega programa in je bil direktor do konca leta 1993. **Andrej Kokalj** je bil v vrhu slovenskih železarn leto dni in en mesec, nadomestil pa ga je mag. **Alojz Vrečko**, ki je v vrhu železarn zdržal še najdlje, več kot dve leti. Ko je Vrečko zapuščal mesto prvega moža Slovenskih železarn, je bilo rečeno, da zaradi zdravstvenih razlogov.

Vendar je Vrečko kmalu zasedel mesto namestnika direktorja **Elesa Iva Baniča**, pred dnevi pa je postal direktor še v drugo, to je ruške Metalurgije. **Igor Umek** je zasedel položaj 1. maja lani in že po sto dneh vladavine so ga načele sindikalne strele, tako da je dosegel neslavni rekord, koncerna SDŽ ni vodil niti eno leto.

Direktorji koncerna Slovenske železarn so se torej menjali domala vsako leto. Sicer pa le **Andrej Kokalj** in dr. **Matic Tasič** izhajata iz železarskih vrst, oba z Raven. Železarska preteklost je lahko dobra, ker posameznik pozna sistem, pa tudi slaba, saj se v razgretim železarskem okolju takoj pojavljajo očitki o favoriziranju ali zapostavljanju posameznih železarskih podjetij.

Eden od vzrokov za Kokaljevo zamenjavo naj bi bilo tudi njegovo nasprotovanje združevanju **Jekla Štore** in **Metala Ravne** v skupno podjetje **Metal Ravne**. Mimogrede, tudi za dr. **Matica Tasiča** je znano, da temu združevanju ni bil nikoli naklonjen in dr. **Tasič** je v **Metalu** kot glavni finančnik vselej vodil dve bilanci, za **PE Štore** in **PE Ravne**. To se je izkazalo za koristno. Dva dosedanja direktorja koncerna Slovenskih železarn sta prišla iz politike: dr. **Andro Ocvirk** je bil pred tem v vladi, enako tudi **Igor Umek**, ki je imel za sabo kar dva mandata. "Neodvisna" in od posameznih lokacij neobremenjena sta bila doslej **Aplenc** in **Vrečko**.

Mimogrede: tudi ostalim bivšim železarskim direktorjem se ne godi slabo. Omenili smo že **Vrečka**, še najvišje je dr. **Andro Ocvirk**, ki je bil nekaj časa član uprave **Petrola**, danes pa je prvi mož **Leka**, v obeh primerih uglednih in uspešnih podjetij. **Andrej Kokalj** je precej menjal

službe: bil je v celjski Kovinotehni, pa v mariborski Jeklotehni, zdaj pa je prvi mož Palome. Mag. Andrej Aplenc se je po odstavitvi s položaja angažiral kot pisec knjige in publicist.

Dr. Matic Tasič železarni gotovo dobro pozna, zanimivo pa je, da je bil v svojih prvih izjavah zelo optimističen glede nadaljnje sanacije koncerna Slovenske železarni. Pravi namreč, da bo državne pomoči skorajda toliko, kolikor so ga posamezne družbe predvidele v svojih sanacijskih programih in so s tem programom, ki je po Tasičevem mnenju okvirno dobro pripravljen, dani pogoji za uspešno sanacijo. Država bo v prihodnjih letih v različnih oblikah namenila železarnam okoli 14 milijard tolarjev, skupno pa bi železarske družbe potrebovale okoli 15 milijard tolarjev pomoči.

NAJVEČ DRŽAVNEGA DENARJA - ŽAL- ZA ŠTORE

"V sanacijskem programu so zapisani ukrepi in pogoji porabe teh sredstev, ki jih je državni zbor izglasoval z novo zakonodajo. Žal bo dobra polovica tega denarja, to je okoli 7,7 milijard tolarjev, namenjena za razreševanje preteklih obveznosti Jekla Štore. Metal Ravne naj bi dobil za stabilizacijo proizvodnje in najnujnejše investicije 2,5 milijard tolarjev, od tega za kovaško stiskalnico 1,5 milijarde tolarjev. To bo v prihodnjih letih tudi največja naložba v sistemu Slovenskih železarn, pri tem pa sem skoraj prepričan, da bo pri tej stiskalnici dobila delo tudi družba STO. Enak znesek kot za Metal bo namenjen tudi za Acroni Jesenice, to je za stabilizacijo proizvodnje in izvedbo manjših naložb. Za družbo STO Ravne je za dokapitalizacijo predvidena poldruga milijarda tolarjev, za Jeklo Štore 150 milijonov SIT, manjši znesek tudi za Valje Štore, kjer imajo že od leta 1992 blokiran žiro račun, okoli 700 milijonov SIT je predvidenih za kon-

cern SŽ, ki je prevzel obveznosti družb v stečaju. Ta sredstva naj bi za sanacijo zadoščala, razen seveda za Jeklo Štore, za katerega iščemo strateškega partnerja. Za to podjetje nam manjka del trga, zato bomo tudi objavili javno zbiranje ponudb za iskanje strateških partnerjev, " je na tiskovni konferenci na Ravnah teden dni po imenovanju na ta položaj povedal dr. Matic Tasič, novi predsednik uprave koncerna Slovenske železarni.

LE 500 PRESEŽNIH DELAVCEV?

V zadnjem času je bilo v sistemu Slovenskih železarn precej konfliktov na relaciji vodstvo koncerna na eni ter vodstvom posameznih železarskih družb in sindikatov na drugi strani. Gre za tako imenovani koncernski davek, poskus suspendiranja panožne kolektivne pogodbe, podpisovanje posebnih pogodb vodilnih delavcev. Vse to je (ali je skušal) uveljaviti prejšnji direktor Umek, za Tasiča je to početje brezpredmetno in bo zastavil novo strategijo tako glede koncernskega davka kakor tudi odnosi s sindikati, kjer bi rad dosegel socialni sporazum do konca sanacijskega obdobja.

Zdaj plačujejo družbe za delovanje koncerna nekaj več kot dva odstotka provizije, Tasič pa pravi, da je to preveliko in se bo provizija zmanjšala. Prekinil je tudi Umkove aktivnosti okrog suspenza panožne kolektivne pogodbe, saj v parlamentu sprejeti in potrjeni sanacijski program temelji na obstoječi ceni delovne sile. Z vodstvom posameznih družb tudi ne bo podpisoval kakšnih pogodb ali sporazumov, saj meni, da mora sodelovanje temeljiti na dogovorih.

Za železarje je presenetljiva, gotovo pa zelo spodbudna izjava, da je ocena prejšnjega vodstva koncerna o številu 2500 presežnih delavcev do konca sanacijskega obdobja pretirana. Vsaj približnih števil dr. Tasič še ni mogel povedati, meni pa, da jih ne bo več kot 500. □

(mp)

PO SLEDEH IZJAVE MESECA

Ema Žagar, predsednica sveta delavcev TIO d.d. Otiški Vrh:

"Člani nadzornega sveta svojega poslanstva niso opravili!"

Stečaj TIO d.d. Otiški Vrh - negotova usoda okoli 250 delavk!

Konec lanskega leta in v začetku tega leta se je v medijih veliko pisalo o Tekstilni industriji Otiški Vrh. Največkrat je bila omenjena beda, ki jo je prinašalo delo v tekstilni industriji zaposlenim delavcem. Človek komaj verjame, da lahko gospodarske razmere današnjega časa primerjamo z razmerami in leta 1892, ko je bila prva stavka delavk v slovenski tekstilni industriji. Slednja bo letos obeležila tudi svojo 170-letnico.

TIO pa bi letos praznoval svojo 65 obletnico, nam je povedala Ema Žagar, sedaj že bivša predsednica sveta delavcev in članica nadzornega sveta.

Ga. Žagar, domnevam, da imate glede na vaše delo in poznavanje razmer v podjetju svoje mnenje o stečaju.

Predvsem sem razočarana nad lastniškim odnosom denacionalizacijskih upravičencev, ki so glede na zakonske možnosti imeli vse vzroke upravljanja v svojih rokah. Njihove obljube pred privatizacijo in zahteve ob kapitalisti poravnavi (upravljanje družbe v prvem mandatu) so pustile na cedilu tako delavce kot državo, katera prav onemogoča delavcem, da bi se lahko obnašali kot solastniki podjetij in soupravljalci svojega premoženja.

Kaj ste imeli v mislih, saj ste bili delavci navsezadnje 46 odstotni solastniki Tia in bili ste tudi člani nadzornega sveta?

Pa ne samo to, imeli smo podpisan tudi delniški sporazum, s katerim smo uspešno zlobirali lastnike. Toda lobiranje skladov investicijskih družb in denacionalizacijskih upravičencev je bilo vedno močnejše. Kljub poskusom, da v nadzorni svet imenujemo tudi predstavnike našega - delavskega kapitala, nam ni uspelo. Seveda to ne pomeni, da nadzorni svet zato ni bil kakovosten. Nasprotno, v nadzornem svetu TIO so bili ljudje, ki so uspešni in smo zaposleni pričakovali od njih vse kaj drugega kot pa mimo spremljanje propadanja podjetja, ki se je končalo s stečajem.

In kdo je bil v nadzornem svetu podjetja?

V začetku dr. Dušan Vodeb, Božo

Štor, Viktor Mravljak, Jožica Konečnik in Drago Batur. Kasneje sem postala članica še jaz, prišlo pa je tudi do zamenjave dveh članov, in sicer sta odstopila ga. Konečnik in g. Štor. Ob imenovanju drugih dveh predstavnikov se je zopet pokazala kapitalna logika lobiranja. V NS sta bila imenovana predstavnika investicijskih družb in naš bivši direktor, ki je TIO zapustil, ker pač v njem "ni videl perspektive."

Kako pa je skupščina sprejela delo ns?

Veste, te stvari v Sloveniji še niso utečene. Na Koroškem smo bili ena izmed prvih d.d. in smo se srečevali s težavami, ki jih teoretično nikakor ne moreš predvideti. Velik problem pa je predstavljalo tudi dejstvo, da nismo bili dobičkonosno podjetje, za katerega bi se pulili novopečeni kapitalisti. Za TIO smo se bali predvsem zaposleni. Vanj smo vložili poleg dolgih delovnih let tudi svoje certifikate, zato smo se tudi za vsako skupščino zelo pripravili, zavedali smo se moči sprejetih sklepov. Po mojem mnenju je bila skupščina junija lani odločilnega pomena. Takrat je bila potrjena izguba iz leta 1996, ki je kasneje odločilno vplivala na sprejem sklepa o stečaju. Sklep je bil namreč sprejet ob dejstvu, da je izguba večja od 50 odstotne vrednosti podjetja.

Kaj če ta sklep ne bi bil sprejet?

Uprava oz. vodstvo podjetja bi moralo odstopiti. Potrebno je bilo poiskati poti prisilne poravnave, ki bi takrat verjetno še bila mogoča. Predvsem pa bi bilo treba pripeljati v podjetje ljudi, ki bi imeli dovolj znanja in volje, da bi odpirali TIO nove poti v gospodarstvu.

Je poleg omenjene skupščine še kaj zaznamovalo usodo podjetja?

Da. Leto 1994, odprodaja PE Prevalje. Ko se danes ozrem po dogodkih, ki so se takrat odvijali, ne morem verjeti brezbriznosti vodstva občine Ravne, katera ni naredila ničesar, da bi ta delovna mesta ostala v naši dolini. Sedaj smo se vrnili nazaj brezposelni, čeprav so takrat racionalizirali proizvodnjo, videli perspektivnost programa v združevanju in olastninjenju ter nas prepričevali, da bomo imeli delo.

V dveh družbah delavci še delajo. Menite, da imata družbi prihodnost?

Za odgovor bi morali vprašati Ropa ali morda našo vladno. Moje mnenje pa je, da je prihodnost samo v ljudeh, brez njih ni napredka. Skrajni čas bi bil, da naša oblast to sliši. Ali pa morda nimajo ušes, da bi nas slišali, toda potem tudi nimajo glave, da bi nas vodili. □

Jasmina Detela

Primož Suhodolčan

Primož postaja najbolj brani slovenski pisatelj za otroke in mladino - Doslej je izšlo sedem knjig Primoža Suhodolčana v skupni nakladi okoli 20 tisoč izvodov

Za Leopoldom Suhodolčanom dobiva Koroška novega imenitnega pisca za otroke in mladino - Primoža Suhodolčana. Seveda, Primož je sin prezgodaj umrlega Leopolda Suhodolčana, kar pa za Primožovo pisateljsko pot ne pove dovolj. Hvala bogu, je odkrit Primož, če mu je ta priimek odprl kakšna uredniška vrata, vendar se je moral z delom dokazovati sam. Sicer je nadaljeval nekaj začetega očetovega dela, vendar z novimi prijemi, značilni za njegovo naravo, ki jo označuje humor, nenaden in glasen smeh.

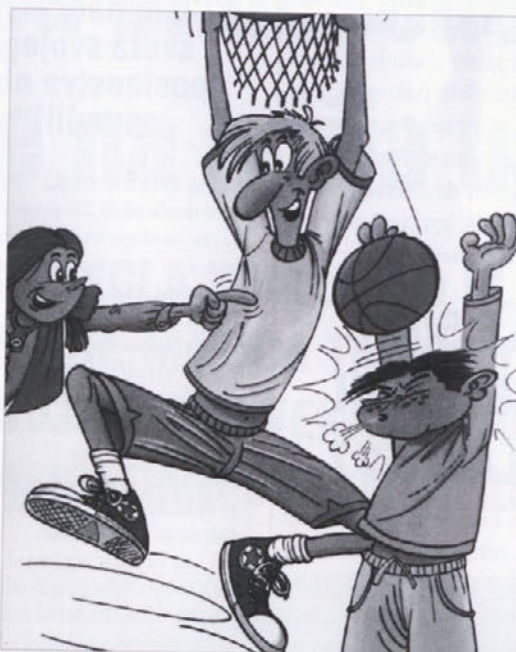
V Razgledih, tem prestižnem slovenskem štirnajst dnevniku za intelektualce, je bil Primož uvrščen v sam vrh piscev za otroke in mladino. Te dni prihaja iz tiskarne že njegova osma knjiga, *Košarkar naj bo* doživlja peti ponatis, domala vse njegove knjige sodijo med najbolj priljubljeno otroško in mladinsko literaturo v Sloveniji, dosedanje knjige so izšle v nakladi kakšnih 20 tisoč izvodov. Dovolj razlogov za Prepilih intervju s Primožem Suhodolčanom.

⇒ *Začetki vašega pisateljstva so gotovo zanimivi, posebej zato, ker ste imeli za očeta enega najbolj znanih slovenskih piscev za otroke in mladino. Ali in koliko je oče Leopold Suhodolčan v vas spodbudil pisateljsko žilico?*

Pisati sem začel nekje v osemdesetih letih oziroma že prej, takrat, ko sem prišel študirat v Ljubljano. Najprej sem pomagal očetu, ki je v Pionirskem listu takrat delal Neprekosljivo zanesljivo detektivsko svetovalnico. Ker ni imel časa, sem mu pri tem pomagal in iz tega časa so tudi moji prvi pisateljski honorarji. Ko je oče umrl, sem stopil do urednika Pionirskega lista in rekel: "Dober dan, jaz sem Primož Suhodolčan. Ali lahko naprej pišem to svetovalnico?" Naredili smo nekaj poskusov, bili so zadovoljni in nato sem to pisal osem let.

⇒ *V Ljubljani, ko se je v vas pričel rojevati pisatelj, sta bila z očetom precej skupaj. Ali vas je takrat kaj usmerjal?*

Seveda, vendar v tej smeri, da mi je vselej govo-

Ranta, Metka in Smodlak, junaki zelo priljubljene knjige Košarkar naj bo

ril, naj si izmišljam svoje stvari. Videl je, v kakšno smer se razvijam, da bo moj način pisanja vseboval veliko dvogovorov, akcij in humorja. Takrat sem nekaj malega pisal tudi za takratno revijo Meh za smeh. Seveda pa je bila vselej najprej kritika mojega očeta.

⇒ *Kod je Leopold Suhodolčan zapustil pri Primožu Suhodolčanu največji pisateljski vpliv?*

Največ gotovo v tem, ko mi je govoril, naj skušam nekaj povedati na svoj, drugačen, nov način. In drugo, da je treba za otroke pisati tako, da ne pozabijo obrniti na drugo stran in da se mora vedno nekaj dogajati, da je zgodba privlačna za mladega bralca.

⇒ *Katera očetova knjiga vam je najbolj pri srcu?*

Peter Nos. Z njim sem rasel in ko je oče umrl, sem šel še do Boža Kosa, takratnega urednika na Cicibanu in mu predlagal, da bi pisal dalje Petra Nosa. Božo Kos je rekel, da bi ga to zelo veselilo, saj bi bila škoda, če bi lik Petra nosa umrl z mojim očetom. Tudi Disneyevi liki in junaki živijo še naprej po smrti Walta Disneya. Petru Nosu pa sem skušal dati svojo noto, mogoče je postal bolj igriv in malo bolj razgrajski ter razigran kot je bil prej. Očetov Peter Nos je imel bolj moralno noto, sam sem mu skušal dati igrivost.

⇒ *Ali se v vajinih likih Petra Nosa kaže tudi*

različna narava dveh osebnosti, očeta in sina?

Midva sva različna človeka, čeprav je bil tudi oče vesele narave. Vendar je bil v primerjavi z mano gotovo bolj zaprt. Seveda pa vsak pisatelj da svojemu liku tudi osebno noto.

⇒ *Precej gostujete po slovenskih šolah in raznih prireditvah. Vas otroci sprejemajo kot Primoža Suhodolčana ali kot sina Leopolda Suhodolčana?*

Današnji šolarji Leopolda Suhodolčana v živo seveda niso poznali, zato me jemljejo kot Primoža Suhodolčana. Sprva gledajo nekoliko belo, ko pred sabo ne zagledajo resnega moža s kravato in obleko. Ta predstava o pisatelju kot o priletnem možakarju v kravati je pri otrocih še vedno trdno vsajena, jaz pa k njim pristopim na neprisiljen in zabaven način.

⇒ *Vašega Petra Nosa so lahko otroci torej najprej prebirali v Cicibanu.*

Petra Nosa sem v Cicibanu objavljajal enajst let, hkrati pa je v Pionirskem listu začel izhajati podlistek Ranta. Trajalo je kar nekaj časa, da je ta reč prišla tudi v knjigo. Tu moram reči, da sem imel veliko srečo, da sem naletel na založnika Davida Tasiča, saj so bili ti teksti, to je Peter Nos, *Košarkar naj bo* in *Kolesar naj bo*, v predalih pri raznih založnikih, s Tasičem pa sva se dogovorila v desetih minutah.

⇒ *In to so danes ene od najbolj priljubljenih knjig otroške in mladinske literature pri nas.*

Drži. Mnogo kje so med petimi najbolj branimi knjigami in mogoče je tistim založnikom zdaj žal.

⇒ *Zdaj ste v razmeroma kratkem času izdali kar sedem knjig. Kolikšna je potemtakem naklada teh del?*

Pet je knjig z liki Petra Nosa ter mladinski deli *Košarkar naj bo* ter *Kolesar naj bo*. Te knjige so izšle v skupni nakladi 20 tisoč izvodov, *Košarkar* pa bo te dni doživel že peti ponatis. Iz tiskarne pa prav te dni prihaja knjiga z naslovom *Živalske novice*. Namenjena bo mlademu občinstvu, ki noče več gledati slikanic, in tistim, ki še ne berejo knjig. Takšen način je novost na slovenskem trgu, saj je nekje vmes med knjigo, stripom in zabavnikom. S to knjigo bi rad tiste otroke, ki se težje spravijo k branju, nekako pritegnil h knjigi. Te zgodbe, ki bodo v knjigi, že nekaj časa pripovedujem otrokom po šolah širom Slovenije in odzivi so kar dobri.

⇒ *Ali ste pred leti razmišljali o tem, da se bo*

toliko vaših knjig znašlo na lestvici najbolj priljubljenih knjig za otroke in mladino?

O tem seveda nisem nikoli razmišljal, saj tudi ne pišem zato, da bi imel kakšno knjigo na top lestvici. Pišem zaradi svojega veselja in zato, da bo kdo to knjigo tudi prebral. Veseli me pa, da so moji junaki priljubljeni med otroki.

⇒ Vmes med obdobjem pisanja za Pionirski list in Ciciban ter natisom te množice knjig pa ste imeli kar nekaj let odmora.

Pisati nisem nikoli prenehal. Do 1995 sem delal za Ciciban, v Pilu sem res nehal objavljati, vendar sem si v tem času izmišljal nove stvari, delal sem tudi oddajo Popek. Mogoče je bilo prav, da nekaj let nisem nič - ali zelo malo - objavljaj. Poiskal sem tisto, kar je dobro in kar lahko najboljše delam. Morda je tudi bolje, da je knjiga Košarkar naj bo izšla precej pozno, saj je v tem času toliko bolj dozorela.

⇒ Vi niste odvisni od pisateljstva, saj se za eksistenco ukvarjate s povsem drugimi rečmi. Je to za pisateljstvo dobro ali slabo?

Po eni strani je dobro, po drugi ne. Dobro je, da lahko delaš, kar si želiš, napišeš lahko največjo neumnost, ki ti pade na glavo. Na drugi strani pa je to obremenjujoče, saj je v podjetju veliko dela, imam pa med sodelavci precej razumevanja, da lahko obiščem tudi kakšno šolo.

⇒ Kdaj največ pišete?

Vseskozi, računalnik je prižgan 24 ur na dan. Nimam kakšnega pisateljskega miru, nimam potrebe, da bi se zaprl v sobo in nato ustvarjal. Iz enega dela v drugega lahko preklopim v minuti, prav tako me ne moti, če so okrog mene otroci, če kdo kaj dela.

⇒ Ko sva se pred leti pogovarjala, ste omenili, da niste pisatelj, temveč zabavljak. Ali danes, ko je za vami že sedem objavljenih knjig z velikansko naklado, tiste besede okrog zabavljaka jemljete nazaj?

Ne, kajti še vedno rad hodim okrog in otroke zabavam. Zelo uživam, kadar sem med otroki. Skoraj bolj uživam ob nastopih kot takrat, ko pišem. Šele v živih nastopih namreč zvemo, kako se bodo otroci na nekaj odzvali.

⇒ Že pet let vodite skupaj z Mirjam Lapanja na Koroškem radiu oddajo za otroke Popek. Ste kdaj razmišljali, da bi tudi te oddaje povzeli v knjigi ali kakšni drugi obliki?

Založnik založbe Karantanija David Tasič me že preganja, da bi Popka spravili v knjižno obliko, vendar še razmišljam, kako bi to naredili. Mislim, da to ne bi bilo primerno v knjigi ali slikanici, ampak je treba najti novo formulo, saj Popka spremljajo otroci od treh let pa od šestega in sedmega razreda osnovne šole. Skušali bomo narediti nekaj podobnega kot v najnovejši knjigi Živalske novice.

⇒ Kako bo pisal Primož Suhodolčan čez deset let?

Pojma nimam. Upam, da boljše. Ha, ha. Imam načrt za prihodnja tri leta. Izšlo bo nadaljevanje Košarkarja, vsako leto bodo izšle Živalske novice, izdali bomo Popka. Potem pa bomo še videli. Rad bi pisal še bolj odtrgano, bolj noro, vendar imam pri tem še vedno nekakšno zavoro. Tretji del Rante oziroma Košarkarja bom poskušal napisati še bolj noro, saj imajo mladi to radi. Zato je Matilda med mularijo tudi najbolj priljubljena knjiga.

⇒ Boste pisali kdaj tudi za odrasle?

Ne verjamem. Pisanje za otroke je sicer bolj zahtevno, vendar so zato otroci tudi bolj hvaležna publika, pa še bolj številčna publika so. Pri pisanju za otroke lahko pride pisatelj tudi hitreje do povratne informacije.

⇒ Ali ste glede na uspeh nekaterih knjig morda razmišljali, da bi na tej osnovi nastal tudi kakšen mladinski film?

Za knjigo Košarkar naj bo je pripravljen scenarij, ki ga bom skušal spraviti v življenje, vendar mislim, da bo treba počakati še kakšno leto ali dve, da se položaj priljubljenosti utrdi. Košarkar naj bo je tudi knjiga, ki je napisana zelo filmsko in tudi stroški za ta film bi bili razmeroma nizki. □

Miro Petek

Stanovanjsko podjetje d.o.o.

Ob Suhi 19

Ravne na Koroškem

Vabimo vse lastnike etažnih stanovanj k vpisu etažne lastnine v zemljiško knjigo.

Nudimo vam celostno storitev vpisa po ugodni ceni.

**Stanovanjsko podjetje
Ravne na Koroškem**

Koroška cesta 2
62360 RADLJE OB DRAVI
SLO
Telefon: 0602 71 098
Telefax: 0602 71 098
Studio: 0602 73 557

89.5 MHz
NOVI VAL
VAL RADIA RADLJE

POSLED-

NJI

SKRI-

VAČ

Nino Dolinar: brez cigarete pač ne gre

Le kdo se iz šolske zgodovinske snovi ne spomni cesarice Marije Terezije, vladarice Avstro-ogrske in tudi naših dežel. Pametno je vladala kar 40 let (od 1740 do 1780). Z znanimi reformami je ta izredno bistra in odločna ženska krepko pognala kolo razvoja tudi v naših krajih. Napredek se je kazal na mnogih področjih in je zajel najširše plasti njenih podložnikov.

Toda v tej veliki državi so potekale tudi vojne in zanje je potrebovala vojake. Zato je leta 1771 razpisala splošno štetje prebivalstva z namenom, da uredi naborni sistem za vojaško službo. Vojaški obvezniki so postali moški od 17. do 40. leta starosti, cesarici pa so služili do smrti ali do tolikšne pohabljenosti, da za vojaško službo niso bili več sposobni. Seveda so bili nekateri oproščeni. To so bili bogati meščani, gospodarji velikih kmetij, njihovi prvi sinovi ali zetje, lahko si je kdo našel namestnika ali se je odkupil. Vendar je bila vojaška služba za večino slovenskih fantov v tistem času huda krvna davek.

Štetje prebivalstva se je nato izvajalo vsako tretje leto in tako je bil zagotovljen stalen dotok novih vojakov. Zakon je veljal do leta 1810, ko so vojaški rok skrajšali na 14, po letu 1844 na 12 in kasneje (še vedno) na 8 let vojaške

službe.

KOPRIVNA je bila takrat težko dostopen svet, oddaljen od svojega upravnega središča, Železne Kaple. Bilo je to hribovito, gozdno, težko prehodno, razpotegnjeno področje. Na sončnih pobočjih so bile na redko posute samotne kmetije in domačije. Prebivalci so se najbolj povezovali s Solčavo in Savinjsko dolino.

Ta svet je bil kakor ustvarjen za fante, ki so se hoteli izogniti vojaški obveznosti. Zato so se kmalu po uvedbi le-te tudi začeli zbirati vojaški skrivači ne le s Koroške in Savinjske doline, temveč tudi iz Štajerske in Kranjske. Skoraj na vsaki kmetiji so imeli kakšnega fanta, ponekod še več. Pomagali so pri delih na domačiji in delali za hrano in bivanje. Med seboj so si pomagali in so bili prava družina. Kmetje so molčali o njih, saj so se bali njihovega maščevanja (lahko bi npr. podtaknili ogenj ali storili kaj drugega). Po drugi strani pa so jih sprejeli za svoje in nič narobe se jim ji zdelo, če so gostili take fante. Seveda so jih tudi branili pred žandarji. Ti so jih od časa do časa prihajali iz Železne Kaple lovit. Toda, preden so žandarji prišli (peš) do kmetije - poti po dolini so bile na daleč vidne - so bili fantje že na varnem. Še prej pa so drug drugega obvestili o

nevarnosti. Zato so se žandarji večinoma sami in osramočeni vračali v Železno Kaplo.

Decembra leta 1852 se je skupina fantov spopadla s tremi žandarji, ki jim je na Solčavskem uspelo ujeti tri fante - skrivače. V neenakem boju - fantov je bilo več in močne kole so imeli in cepine - so bili žandarji grdo premagani, eden je bil celo ubit. O dogodku so poročali časopisi po širni Avstro-ogrski in Solčavsko - Koprivsko področje označili za "gnezdo podivjanih gorjancev", ta boj pa za "punt rebeljon". Posledice so bile hude; v Solčavi so uvedli izredno stanje, v katerem so iskali skrivaške fante. To je izgledalo tako, da se je 240 vojakov naselilo po kmetijah, jih preiskovalo, tam so spali, jedli in pili, postregli so si tudi sami. Šlo je meso iz kaš, mošt iz kleti, tudi prašiči iz hlevov ... Po desetih dneh, ko niso nikogar ujeli, so se umaknili. Stroške vojaške zasedbe je moral plačati župan Železne Kaple, ker jo je on zahteval. Nekako po letu 1860 novi skrivači niso več prihajali, nekaj pa se jih je moralo skrivati

do svoje smrti.

(Natančnejši zapis o teh dogodkih glej v *Koroškem fužinarju* števil. 1, junij 1997, pod naslovom *Punt rebeljon v Koprivni in Solčavi*.)

PRESKOČIMO STOLETJE!

Pisalo se je leto 1949. Na jesen so fantje v naših krajih dobili poziv za odhod k vojakom. Vendar eden med njimi je postal - skrivač. Bil je to čas po vojni, ko je bilo po naših obmejnih krajih polno vojaštva, meja močno zastražena. To je bil čas informiroja, hudih napetosti oblasti do prebivalstva, iskanja notranjih sovražnikov...

Zgodbo o poslednjem vojaškem skrivaču v naših krajih smo slišali iz prve roke in tako jo podajamo naprej. Skrivač je bil **NINO DOLINAR** iz Črne na Koroškem in tu je njegova pripoved:

"Oktober leta 1949 sem dobil poziv za služenje vojaškega roka. Srečal sem kolega iz nekdanjega VOS-a, s katerim sva se dobro poznala iz časa vojne, ko sva skupaj delovala in se pogosto srečevala v Podpeci na križišču partizanskih poti.

Tedaj sva se sestala v "podmornici" (kletnih prostorih gostišča delavskega doma v Žerjavu) in on mi je rekel:

"Pa ravno zdaj moraš k vojakom!

Nevarni časi so. Okoli naše države se v "satelitskih državah" ruske divizije pripravljajo na napad na Jugoslavijo. Američani jih še malo zadržujejo, ampak vojna bo."

To sem povedal nekaj prijateljem, ki so tudi imeli pozive. Vse mogoče smo se pogovarjali in končno sklenili, da bomo pobegnili čez mejo. V Avstriji bomo morali v taborišče, nato pa naprej v Ameriko ali Avstralijo. Na to, da je meja tako zastražena, da še šivanka ne pride skozi, se v strahu pred vojno pri nas še spomnili nismo.

Proti večeru sem pripravil nahrbtnik: nekaj perila, koco, nekaj suhe hrane in nekaj slovenskih knjig. Ko me bo daleč v tujini prišlo domotožje, se bom tolažil z domačo besedo.

Zmenili smo se, da se dobimo na Navrškem v Podpeci, potem pa skupaj naprej... Čakal sem na dogovorjenem mestu dolgo, dolgo..., a sem ostal sam. Očitno je bilo, da so se prijatelji premislili. Kaj pa zdaj? Začel je naletavati sneg. Še to! Zdaj nisem mogel ne naprej ne nazaj, saj bi me izdale stopinje!

V Pongračičevih pečeh (skalah) sem vedel za jamo, dolgo približno 2,5 m in tja sem se zatekel. Bila je dovolj skrita, da sem se počutil varnega. Lahko si stal na robu mogočne skale, nisi vedel, da je spodaj votla. Dostop je bil od strani, pred jamo domala navpične skale in prekrasen razgled na Črno, posebej na Pristavo, kjer sem sicer bil doma. Tu bom torej moral preživeti vsaj zimo.

Najprej sem poskrbel, da me ne bo zeblo. Z nahrbtnikom sem šel v Stegnišče (travniki na Obistovem), kjer je bila uta, v njej pa seno. Naphal sem ga v nahrtnik in kar nekajkrat prinesel seno ter si z njim postlal jamo. Koco sem imel, a za zimo je bilo premalo. Moral bi imeti še kak star "kovter". Poiskal sem najbližji čebeljak, snel "kovter", s katerim so bile pokrite čebele in si ga odnesel v domovanje. Čebele bodo že počakale, da bo to opazil skrben čebelar...

Potem sem vzpostavil zvezo s prijateljem na Pristavi. Skrbno sem ga izbral. On je bil ves čas edini, ki je vedel zame. Dogovorila sva se, da mi je občasno nastavljal hrano v drvarnico. Ponjo sem hodil le ob 4. uri zjutraj. Zakaj? Vedel sem, da me iščejo: UDBA (organi za notranje zadeve), KNOJ (posebne enote vojske) in enote Milice. Toda celo Črno in Pristavo sem imel kot na dlani pred seboj in mimo sem opazoval, kako me hodijo iskat. Postavljali so mi zasede, ki so trajale cele noči, zjutraj so se umikali z njih. Kmalu sem spoznal način in

časovni razpored svojih "lovcev" in zlahka sem svoje odhode po hrano prilagodil njihovim potem. Zima tam gori ni bila hudo mrzla, morda tudi zato ne, ker je votlina izjemo sončna. Precej pa je bilo snega. Ko sem hodil po poti navzdol, sem šel zadenjsko, da so bile stopinje obrnjene, kot da je kdo šel navkreber. Kuril sem si zelo poredko, ker se dim voja na daleč in bi me lahko izdal. Če je bila megla zelo gosta in nizka, sem si to včasih privoščil.

IZ OČI V OČI

Nekega večera sem šel po hrano, preden naj bi prišla zaseda na svoj položaj. Toda iznenada sem se znašel pred miličnikom. Sama sva se srečala na cesti na Pristavi. Jaz sem njega poznal, on mene ne.

"Stoj! Od kod pa ti?"

"Iz Črne!"

"Pokaži osebno!"

"Nimam je pri sebi, imam jo pa v hiši."

"Greva ponjo!"

Osebo izkaznico sem imel pri sebi, a sem ga moral nekako zamotiti in se iz tega izviti. Pridobival sem čas.

Na Pristavi sem seveda poznal vsako hišo. Tam je živel tudi moja mama, vendar domov nikakor nisem smel. Odšel sem v bližnjo hišo, ki sem jo poznal kot svoj žep, šel v stransko sobo, odprl omaro in brskal, kot da nekaj iščem. Skrivaj sem potegnil iz notranjega žepa osebno izkaznico in mu jo podal. Bila je sicer še veljavna, vendar stara in zelo zdelana; medtem so namreč izdali nove. Pa tudi izgledal sem precej drugače, kot je kazala slika; bil sem povsem zaraščen, z lasmi do ramen, z močno brado...

Kako da nimam nove izkaznice, je spraševal. Jaz pa, da sem že vložil papirje za novo, a je še nisem dobil.

Zdaj je bilo očitno, da tudi po imenu in priimku ni vedel, koga ima pred seboj.

"Čim prej si 'zrihtaj' novo osebno, da ne boš s tako hodil okoli!" sem še dobil poduk.

Odšel je.

Tedaj pa pride od neke gospodinje in vzklikne:

"Ja Nino, od kod si se pa ti vzletel?"

"Tiho, ne imenuj me..."

In že sem izginil.

PO VEČ MESECIH - KORUZNI MOČNIK

Zdaj so bili pri iskanju še bolj vztrajni. Pa me še ne bi našli, če me ne bi nekdo - izdal!

Bilo je na pomlad, v mesecu marcu. Spet sem šel v drvarnico po hrano. Prav takrat je bil pri prijateljih nekdo na obisku in

me je videl skozi okno. Tiho je odšel in me prijavil. V pol ure je bila drvarnica obkoljena, jaz v njej kot miš v pasti.

Zaslišal sem neko šumenje in pritajeno

Obiskovalki v Ninovi votlini, dec. 1997

hojo zunaj okoli in takoj vedel, kaj to pomeni. Potegnil sem se za stavo drv in se pritajil.

"Če se ne predaš, bomo minirali, da boš zletel v zrak!"

Boste vruga minirali! sem sam zase pomislil in miroval. Ni pomagalo. Bil je sam šef UDBE, ki se je uspel zriniti prav do mene. Z baterijo mi je posvetil v obraz in naperil pištolo vame.

"Roke v vis! Zlezi ven!"

Uklenjenega so me najprej peljali domov. Mama me je debelo pogledala. Na mizi je slučajno bil pravkar skuhan koruzni močnik, zraven lonec mleka, pa sem se okorajžil:

"Odkleni me, da se bom močnika najedel!"

Res sem kar padel v tisti močnik in se ga "napokal". Medtem so zasliševali mamo. Ona je trdila, da sem šel k vojakom in me od takrat ni videla. Nasprotnega ji niso mogli dokazati, pa je ostalo pri tem.

Uklenjenega so me peljali na vas, me posedli v osebni avto in odpeljali do Mežice. Tam so me strpali v nek zapor, hladen, brez kible... Naslednje jutro so me v spremstvu dveh "cajkanov" z odprtim tovornjakom peljali v dravogradske zapore. Strašno mrzlo je bilo na tej vožnji. "Cajkan" me je predal in drugi me je peljal v celico. Odklene vrata, me potisne vanjo, pa slišim: "O, Nino, kaj pa ti tukaj?" Bil je znanec iz Črne.

Paznik me je potegnil ven in sva šla v naslednjo celico.

"Ja Nino, kaj pa ti tukaj?" me je prepoznal že drugi Čmjan.

Še v tretji celici se je zgodilo nekaj podobnega. Bil je znanec, ki so ga ujeli, ko je ilegalno hotel čez mejo. Končno sem prišel med same nepoznane in tam

sem ostal nekaj dni.

Medtem so me zasliševali. Večkrat na dan. Jaz sem trdil, da sem se na večer pred odhodom v vojsko malo napil, zju-

traj pa zamudil odhod. Ko sem šel od doma in se hotel prijaviti, sem zagledal miličnika, ki je šel proti meni, se ustrašil in - zbežal. Potem sem se skrival... Zgodbo sem vztrajno ponavljal, kot bi navijal ploščo...

"V IMENU LJUDSTVA..."

Po nekaj dneh sem moral na pot. Roke so mi ovili z verigo, jo zaklenili s ključavnico, s spremljevalcem sva šla na železniško postajo Dravograd in z vlakom v Ljubljano. Neznani ljudje na vlaku so mi skrivaj v žep potisnili nekaj cigaret, jabolko, ne vem več, kaj še vse. V Ljubljani pa se je začelo; moj "šef" sploh ni poznal mesta, pa sva ure in ure "prangala" po tlakovanih ulicah in iskala neko kasarno.

Vsega sem imel čez glavo:

"Štajga butna mi dajo za spremstvo, ko še Lublane ne pozna!" sem vedno glasneje robantil, ko sem uklenjen kljusal poleg njega.

"Če ne boš tiho, te bom..."

Ob treh popoldan sva jo končno našla, kasarno KOS-a. Predal me je nekomu in počakal sem do jutra, ko je prišel v službo major. Major je bil zelo v redu človek. Jaz sem govoril kar srbohravsko, kar mu je bilo posebej všeč. Dovolil mi je, da sem kadil in se na dolgo pogovarjal z mano. Naslednji dan me je kurir KOS-a vodil v štab. Pa tudi tam ni bilo hudega. Najprej so me odpeljali k "bricu", da me je obril in ostrigel na balin.

Potem pa sem moral v samico za tri mesece. Majhen prostor je bil to, z ozko lino in tam sem bil popolnoma izoliran. Od stražarja, ki mi je prinašal hrano, sem hotel dobiti kakšno besedo, a se je obnašal, kot da je nem. Niti besedice niti

glasu.

Zdaj so me večkrat klicali na zaslišanje. Jaz sem ponavljal svojo zgodbo, kot že prej in vedno je bilo isto: napil, zamudil, miličnik... Ne vem, ali so se me naveličali, ker so se nazadnje malo norčevali, da so svinje hujšale, ker sem jim jaz krompir pa močnik odnašal. Zasliševanja niso bila nič hudega, nikoli me niso topli ali poniževali.

Po treh mesecih sem šel pred vojaško sodišče, kjer me je neki polkovnik "u ime naroda" obsodil na osem mesecev zapora. Pa sem ga vprašal v njegovem jeziku: "Oprostite, tovariš podpolkovnik: na osem mesecev ali na osem let?" "Kakšnih osem let! "U ime naroda" te obsojam na osem mesecev zapora!" "Hvala, tovariš podpolkovnik!"

Teh osem mesecev sem preživel v civilnih zaporih. Delali smo na Brdu, kjer smo obnavljali Titovo rezidenco. To je bilo pravo garanje ob slabi hrani, ponoči v barakah v družbi podgan...

Na poti nazaj smo doživeli prometno nesrečo, ko so (pred gostilno) parkirane-mu tovornjaku popustile zavore in je avto zavozil po klancu navzdol, se nekajkrat obrnil in s kolesi navzgor obstal sredi žita. 42 nas je bilo na tovornjaku. Nekateri so bili hudo poškodovani, jaz sem jo odnesel z nekaj buškami. Rešilci so tulili okoli nas, obkolili so nas oboroženi miličniki, možak iz bližnje hiše pa jih je zmerjal z balkona: "Kaj ne vidite, butci, da so vsi poškodovani! Kako vam bodo pa taki ušli? Pomagajte jim rajši!"

Večino kazni sem po tem odslužil v taborišču v okolici Kočevja. Tam smo delali na kmetijah, pozneje sem bil dodeljen na delo v neko skladišče, kjer mi ni bilo hudega.

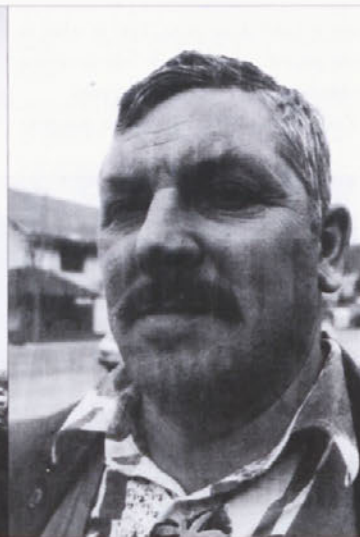
Po osmih mesecih sem šel v Ljubljano, kjer sem se "razdužil", dobil sem vozno karto za Črno.

Naslednje leto sem odšel služiti redno vojsko v Trebinje v Hercegovini. To pa le zato, ker se na predvečer nisem napil, zjutraj nisem zamudil, ne srečal miličnika...

ZA KONEC

Votlina v Pongračičevih pečeh, kjer je Nino Dolinar preživel svoje skrivske čase, je še (in bo) vedno tam. Toda le redkim je dano, da jo najdejo. Odkritje votline pa vsakega bogato poplača z najlepšim pogledom na Črno.

Toda ne izzivajte usode, navpični prepadi so lahko pogubni! Raje se dogovorite z Olvido, "oskrbnico" votline, in varno vas bo popeljala do te črnjanske znamenitosti. □ Zapisala Marta Repanšek

“ZAUPAM OBČINI IN SVETNIKOM...”

V aprilu so aktualni tudi referendumski za ustanovitev novih občin, na Koroškem na območjih Prevalj in Ribnice na Pohorju. Ne bi radi napovedovali rezultatov, pa vendar je, izgleda, velika možnost, da bo Koroška imela v prihodnje 12 občin.

Pred ustanovitvijo občine v Mislinji so se tamkajšnji občani odločili proti lastni občini in želeli so, da bi ostali v mestni občini Slovenj Gradec. Kljub temu pa je Mislinja dobila svojo občino. Med občani mislinjske občine smo povprašali, kako so zdaj zadovoljni s svojo občino. Naključno izbrani anketiranci so nam povedali:

IVAN ZAVERŠNIK, Šentlenart:

“Trdim, da smo v Mislinji veliko naredili, odkar imamo svojo občino. Marsikaj se je uredilo in na novo zgradilo. Občina je mlada in mislim, da bodo z leti še vidnejši uspehi na vseh področjih našega življenja. Vem, da se v nekaj letih ne more veliko narediti, postopoma pa le.”

ŠTEFKA BOROVNIK, Kozjak:

“Z veseljem ugotavljam, da smo smo z novo občino dobili veliko. Na Kozjaku se je dozidala in uredila šola, za katero je bilo že celo govora, da jo bodo ukinili. Tudi nekatere ceste so se uredile in asfaltirale. Želela pa bi, da bi v bodoče enako gledali na višinske kraje in da ne bi bilo razlik.”

KLEMEN STERKUŠ, Štenilj pod Turjakom:

“Od kar imamo svojo občino v Mislinji, se mi zdi, da je bilo veliko narejenega. Že to je veliko, da so uredili cesto s pločnikom proti Štenilju. Ta cesta je zelo obremenjena, po njej hodi šolska mladina v šolo in z ureditvijo pločnika je bil narejen korak za varnost pešcev.”

VLADO KRAJČER, Gornji Dolič:

“Vseskozi sem proti temu, da bi v Mislinji imeli svojo občino. Tudi referendum ni uspel in čudim se, zakaj so jo ustanovili. Jaz bi videl napredek, če bi bili občani mestne občine Slovenj Gradec, kamor smo že od nekdaj vlagali denar. V Mislinji pa smo takorekoč revni, brez industrije.”

FRANC VOCOVIK, Gornji Dolič:

“Sem eden tistih, ki pozdravljam dejstvo, da imamo v Mislinji svojo občino. Če svoje občine ne bi imeli, bi gotovo občani Završ ne imeli vodovoda. Vodovod so dobili občani Doliča, zdaj pa ga gradijo še na področju Graške gore. Prav je tako.”

VERA ROŠER, Kozjak:

“Od kar imamo v Mislinji novo občino, se mi zdi, da je bilo veliko narejenega. Več pa je bilo postorjenega v dolini kot v višinskih predelih. Zato bi bilo zelo prav, da bi občina posvetila več skrbi ljudem, ki živijo v hribovitih predelih. Tudi “hribovci” bi radi imeli asfaltirane ceste.”

IVAN RAZBORNİK, Srednji Dolič:

“Z novo občino v Mislinji sem pričakoval, da bomo imeli tudi svojo upravno enoto. Vse, kar potrebuješ, moraš urejevati v Slovenj Gradcu. Če pa bi bilo vse to v Mislinji, bi se marsikatero pot prihranili. Mislim pa tudi, da bi občina Mislinja morala imeti svojo poročno dvorano, kjer bi se lahko poročali mladi pari.”

MIRKO SUŠEC, Mislinja:

“Vesel sem, da imamo v Mislinji svojo občino in da smo v tem času Mislinjčani tudi veliko dobili. Zdaj je v teku gradnja kableske televizije, kar je za vse nas velika pridobitev. Sicer pa zaupam občini in njenim svetnikom, da bodo tudi v bodoče delali v prid občanov.”

F. JURAČ

Avtomobilski kasko

triglav premoženje

**S kasko
zavarovanjem
lahko mirno spimo,
saj je naše vozilo
popolnoma varno.**

KER ŽIVLJENJE POTREBUJE VARNOST

zavarovalnica triglav d.d.

Piše: Aleksander Praper

AVTOMANIJA

Razstavišče v Ženevi

Avtomanijo lahko poslušate ob sobotah ob 9,30 vsakih štirinajst dni na Koroškem radiju.

Logotip letošnjega 68. avtosalona

1

3

5

7

9

11

13

Tretjega in četrtega marca sta v Ženevi potekala uvodna dneva 68-tega avtomobilskega salona. V teh dveh dneh, namenjenih novinarjem, je bila za Vas tam prisotna tudi Avtomanija. Sponzor letošnje prireditve, ki se je raztezala na 93.000 m², je bil Michelin, ki letos praznuje 100-letnico.

Naj začnemo kar po abecednem redu: Alfa Romeo je imel poudarek na 156-tici, prikazali so tudi izpeljanko za ITC dirke (1). Plemeniti angleški Aston Martin je predstavil prototip superšportnega coupeja iz aluminija in karbona, ki naj bi iz 12 valjnika s prostornino kar šest litrov izvelkel 450 KM. Lepotec bi naj moč na cestišče prenašal preko sekvenčnega menjalnika in 19 palčnih koles (2). Audi je poleg novega A6 avanta predstavil S4 z 2,7 literskim šestvaljnim biturbo motorjem in 260 KM.

BMW je razstavil novo trojko, ki jo bodo poganjali motorji med 1,8 in 2,8 litra (3). Srečneži z globoko denamico bodo od jeseni naprej lahko uživali z novim M5, ki iz V8 motorja iztisne kar 400 KM, ostale zmogljivosti so na Porsche nivoju (4). Italijanski mojster oblikovanja Bertone je na salon pripeljal prototip visokozmogljivega pick upa (5).

Cadillac je privabljal z novim Sevilom, Chevorlet pa si je z novim Camarom kabrio prodobil na salonu naslov kabrioleta leta. Chryslerjev razstveni paviljon je vseboval kar tri novosti: model 300 M, ki bi naj nasledil legendarne limuzine iz 50-tih let, Jeepster, ki je prototip naslednika legendarnega jeepa, in še Pronto, ki bi s svojo obliko naj bujal spomine na avtomobile, ki so v 60-tih letih v ZDA imeli podobno vlogo kot Hrošč v Evropi (6). Citroëneova Xsara je dobila še dve sestrici - Xsara break in coupe (7). Večja (za 12 cm podaljšana) in obnovljena je tudi Xantia.

Daewoojev prototip D'Arts so za serijsko proizvodnjo preimenovali v Matiz. Poganjal ga bo 800 kubični

motor s kar 52 KM. Daihatsu je pokazal malčka s hibridnim pogonom Move EV-H.

Ford je ljubitelje coupejev privabljal z novim Cougarjem, katerega osnova je Mondeo (8). V Fordovem novem oblikovskem stilu je nastal naslednik Escorta, imenovan Fokus (9). Ferrari je prenovil model 456 GT in mu dal novo oznako: 456M GT.

Italijanska karoserijska delavnica Heuliez je prikazala prototip cestnoterenskega coupeja z zlojljivo streho (10). Na Hodninem razstavišču ta stala dva prototipa: J-WJ in J-BX. Prvi je nekakšen kombi za vse terene (11), drugi pa družinski avto za 21 stoletje. Hyundaijev športni roadster EVRO-1 je predstavil korejske oblikovalske sposobnosti (12).

IVM engineering je predstavil soupe na osnovi Corvete, imenovan Callaway (13). Jaguar je pobiral zavirljive poglede z modelom XKR, ki ga poganja V8 motor s kompresorjem in 360 KM.

Kia je kot evropsko novost predstavila enoprostorca Carnival, prenovljeno limuzino Clarus Gil ter novo kombilimuzino Shumo (14).

Nova MX 5 je bila zvezda Mazdinega prostora. Zanimivi so bili tudi prototipi Demio - mali enoprostorec, ter SW-X in MW-X, ki sta nekoliko večja limuzinska kombija (15).

Mercedes Benz je razstavil novega CLK kabrio (16) ter E razred v karavanski izvedbi, predelan pri AMG-ju. Največ ljudi pa se je zbiralo okoli orjaškega prototipa Maybacha, ki bi naj Rolls Royceu prevzel nekaj kupcev. Mimogrede, tudi v Sloveniji že obstaja interesent, ki je zanj pripravljen plačati pol milijona nemških mark (17).

Gumarski Michelin je imel razstavljenega zanimivega roadsterja (18). MGX je bilo Mitsubishijev prototip kompaktnega enoprostorca za 5 oseb (19), Nissanovi Almera in Micra sta doživeli prenovo.

MGF v živo rdeči barvi, z belim usnjem v notranjosti in obilico kroma,

2

4

6

8

10

12

14

15

17

19

21

23

25

27

29

bi bil že v serijski izvedenki strupen. **Rover** je predstavil ta avtomobil z dirkaško zasnovano in le enim sedežem, vse skupaj je naredilo iz MGF-a povsem drugo, skoraj futuristično vozilo (20).

Oplova Astra obljublja veliko avtomobila za vložnih denar. Ljubitelji teren-skih vozil so se zbirali okoli Montereya, z novim 3,0 literkim tur-bodieslom z direktnim vbrizgom.

Peugeot je kradel srca s konceptnim vozilom 20 src, športnim 2+2 coupe-jem s pogrezljivo streho in oblikovni-mi elemnti, ki naznanjajo novega 207 (21).

Carrera cabrio, najbolj postavljajška izvedenka **Porscheja** 911, je dobila obliko, skladno z novo 911-stico. Serijsko bo opremljena s 32 kilo-gramov težkim hard topom; torej v primeru daljšega obdobja, ko tepera-ture in vreme ne delajo kabrioletom in platnenim streham vprid, vam ostane možnost, da si namontirate trdo streho (22).

Renaultova zvezda je bil seveda novi Clio, s konjažami med 60 in 110 KM. Druga zanimivost Renaultovega raz-stavnega prostora je bil prototip road-sterja s sredninsko sedečim voznikom in zelo nenavadno obliko, ki je bila povezana preko ogrodja sport spider-ja, z razliko da je "Zo" lahko cestni ali terenski športnik. (23).

Vedno ekstravagantni predelovalec **Rinspeed** je zbuja zanimanje z enosedežnim roadsterjem Rocket, katerega oblika spominja na dirkalnike iz prve polovice tega stoletja (24).

Res je bil zanimiv občutek, ko sem se smel uvesti v novega **Rolls Roycea** Silver Serapha, ki je nadomestil že prileten model Silver Spirit. Poganjali ga bodo BMW-jevi 12 valjniki, opremljen pa bo z nastavljivim pod-vozjem in napravo za uravnavanje sta-bilnosti vozila. (25).

Švicarski karoserist **Sbarro** je izdelal kabriolet z dvema sedežoma ter sredin-sko postavljenim peugeotovim motor-jem 3,0 V6 z 300 KM (26).

Saab je na salon pripeljal ogromen blok ledu, ki je sredi vročega vzdušja poleg hladnih pijač skrbel tudi za hlad-nejši prostor, oziroma vsaj tistega, na

katerem so bili Saabi - očitno je bilo severnjakom lani vroče. Poleg ledu so imeli razstavljene modele 9-3 in 9-5, naslednike bivše 900 in 9000-ice.

Zelo zanimiv je bil razstavni prostor **Seata**, ki je poleg dobre kulinarčne in zvočne ponudbe poskrbel za presene-nenje. Predstavili so prototip 4,5 metra dolgega športno-družinskega avtomobi-la z res lepo zunanostjo in original-no, a morda preveč futuristično notran-jostjo. To zverino s 330 konjskimi močmi bi naj poganjali 2,8 literksi šest-valjnik z dvema turbo polnilnikoma (27).

Suzukijeva Vitara je dobila novo obliko, bolj zaobljeni terenec sedaj skoraj spominja na Kio Sportage (28). Pri Škodi so Octasvijin obraz prenesli na Felicije, pokazali pa so tudi Octavijo karavan.

Toyotina prototipa Prius in Yaris sta bila deležna precejšnje pozornosti. S hibridnim pogonom bi naj dosegla porabo pod tri litre goriva na 100 kilo-metrov. Land Cruiser je dobil V8 motor z 235 KM (29).

Na prostoru indijske **Tate** smo si lahko ogledali konceptno vozilo v razredu malih avtomobilov ter terenca Tato Safari s sedmimi sedeži, ter 2,0 turbod-izlom ali 2,0 16 V bencinskim motor-jem (30).

Bolj kot novi Golf 4 v kabriolet izve-denki je pozornost pritegnil W 12 roadster, dirkalnik, narejen na osnovi Italdesignovega predloga, z V 12 motorjem in zmogljivostmi, konkurenčnimi Ferrariju. Če bo interes, bodo obe izvedenki s trdo stre-ho in brez nje letno izdelali v 400 primerkih, potem to ne bo več dobesedni Volkswagen (31, 32).

Prvo japonsko znamko bomo morali predstaviti kdaj drugič, saj se zgodov-ina ne bo spremenila, novice iz Ženeve pa so še ravno prav sveže. Prihodnja Avtomanija vam bo v besedi in sliki predstavila vozilo, s katerim smo odšli v Ženevo. Posodilo nam ga je podjetje **Seat Leasing Lampret** iz Slovenj Gradca, govor pa je o Cordobi SX (Coupe 16V).□

*Posnetki: Borut Zajc
Aleksander Praper*

16

18

20

22

24

26

28

32

30

31

Investicije gredo naprej

V občini Radlje bodo v letos v skladu s sprejetjem proračuna nadaljevali z v lanskem letu prekinjenimi investicijami. Tako se bodo nadaljevala dela na ureditvi Obrtniške ulice, ki bo veljala okoli 15 milijonov tolarjev, v njej pa sodelujejo tudi krajan. V okviru teh del bodo uredili še asfalt na cesti in pločnikih, javno razsvetljavo pa so uredili že v lani. Kmalu bodo pričeli še z ureditvijo Maistrove in dela Pohorske ulice s

krpanjem, ob tem pa bo prišlo tudi do ureditve prečne ulice med Gradbenim podjetjem in Strojem v Radljah. Poleg tega bodo nadaljevali tudi z investicijo v ureditev drugega odseka ceste Sveti Trnje Kralji, ki bo veljala okoli 10 milijonov tolarjev. V tem kontekstu bodo v prvi fazi, tako kot na prvem odseku, uredili odvodnjavanje, propuste in tampon, nadaljnje urejanje pa bo odvisno od sredstev in drugih odločitev. Med investici-

jami bo ena izmed pomembnejših, vsaj kar zadeva varnost otrok, ureditev pločnika oziroma hodnika ob magistralni cesti na Koroški v Radljah, od trgovine do odcepa h glasbeni šoli. Omenjena ureditev bo občino veljala okoli 2,5 milijona tolarjev.

Občina pa se bo lotila tudi investicije v asfaltiranje igrišča na Havajih v Spodnji Vižingi, poleg tega pa v okviru priprave investicijskega programa zaključen tudi projekt za ureditev ceste na relaciji Vuhred - Hidroelektrarna Vuhred. □

T.K.

Prevent v Radljah skupaj za 5 milijonov mark investicij

Odprli bodo 60 novih delovnih mest

V Prevetu, ki v svojih enotah v Slovenj Gradcu, Mislinji in Radljah zaposluje okoli 1.450 delavcev, se bo po besedah direktorja **Jožeta Kozmusa** število delavcev še povečalo, kar je povezano s povečanjem naročil za podjetje Ford. Tako se bo do druge polovice tega leta 234 delavcem v radeljski enoti Preventa, kjer izdelujejo avtomobilске prevleke za vozila Ford Escort, pridružilo še okoli 60 delavcev. Samo delo na lokaciji v Radljah, kjer trenutno dnevno izdelajo okoli 1.000 garnitur avtomobilskih sedežnih prevlek, je predsednik uprave delniške družbe Tus Prevent Slovenj Gradec **Jože Kozmus** ocenil kot zelo pozitivno, kar je podkrepil z dejstvom, da je ta enota v januarju uspela svoje delo opraviti z najmanj napakami. Omenjeni dosežek je povezan tudi z delom v skupinah, trenutno jih je v Radeljski enoti 13, kar 10 pa je svoje delo opravilo brez napake.

Dobro delo pa je bilo povezano tudi s povečanjem naročil za to enoto, kar bo pomenilo povečanje števila zaposlenih in žal tudi nižjo ceno, ki ji bodo v tej enoti po besedah predsednika uprave TUS Prevent d.d. Slovenj Gradec **Jožeta Kozmusa** parirali le s kvaliteto in še boljše organiziranostjo proizvodnje. V radeljski enoti Preventa pa bodo v drugi polovici tega leta, ko se bo število zaposlenih povečalo na okoli 300, dnevno izdelali 1.400 garnitur avtoprevlek za avtomobile Ford Escort. V tej enoti pa predvidevajo tudi eno izmed investicij v ureditev skladiščnih prostorov, s katero bodo racionalneje izkoristili prostor za skladišče. Sicer pa je TUS Prevent na lokaciji v Radljah do zdaj investirjal že za pet milijonov mark sredstev, dva milijona za nakup objekta, po milijon pa za adaptacijo, proizvodno opremo in prej omenjeno skladišče. Delniška družba Tus Prevent Slovenj Gradec bo s svojimi enotami v Radljah,

Slovenj Gradcu in Mislinji ter v franšiznem podjetju Prevent Halog Lenart

in Tom Mirna, ki so ga kupili konec lanskega leta, do konca tega leta skupno zaposlovala kar okoli 2.000 delavcev, samo na Koroškem pa jih dela 1.500. Glede na to, da se v avtomobilski industriji na prehodu v tretje tisočletje obeta ena izmed prelomnic, ki bo za posledico imela tudi spremembe pri dobaviteljih, predvsem v smislu manj zahtevnih opravil, si v tej družbi že danes prizadevajo ustvariti rezerve za morebitne odpravnine zaposlenim. Kot je povedal predsednik uprave Tusa **Jože Kozmus**, se lahko zgodi, odvisno pač od tržnih zahtev po kvaliteti, ki prav tako kot naročila narekuje zmanjševanje števila delavcev, da bi se število zaposlenih v Preventu kdaj zmanjšalo tudi za 30 do 40 odstotkov, kar je ena izmed slabših plati tržnega gospodarstva, ki pa se mu v Preventu trenutno zelo dobro prilagajajo. □

T.K.

Reorganizacija JKP Radlje nujna - podobno velja tudi za ravnanje z odpadki

Občani občine Radlje bodo prihodnji mesec plačevali skoraj 3,5 krat več za odvoz in deponiranje odpadkov kot v občinah Muta, Vuzenica in Podvelka - Ribnica

Na območju upravne enote oziroma občin Radlje, Muta, Vuzenica in Podvelka-Ribnica, kjer so predsedniki svetov občin že v lanskem letu podpisali sporazum o delitvi skupnega premoženja, se vse bolj pojavlja vprašanje, kdaj bodo sklepe dejansko uresničili. Največ težav se pojavlja predvsem na segmentu skupnih podjetij oziroma javnih zavodov, za katere je občina Radlje že pripravila nove predloge za soustanoviteljstvo. Zaenkrat se najbolj zatika na segmentu komunale, ki ga pokriva skupno Javno komunalno podjetje Radlje, ki je pripravilo tri predloge za nadaljnjo organiziranost.

Po prvem predlogu bi se sedanje podjetje razdelilo, tako da bi v njem ostale gospodarske javne službe, v novem podjetju pa bi opravljali vse ostale dejavnosti, kot so oskrba s pitno vodo, odvajanje in čiščenje komunalnih odpadnih in padavinskih voda, ravnanje s komunalnimi odpadki ter odlaganje ostankov komunalnih odpadkov.

Drugi predlog je ob manjših reorganizacijskih spremembah naravnano na ohranitev sedanjega podjetja, tretji, morda najmanj sprejemljiv, pa je oblika inženiringa, ki bi pomenila tudi največji osip delovnih mest. Pri takoiimenovanem očiščenju Javnega komunalnega podjetja bi najmanj težav prinesel predlog ustanovitve novega podjetja, ki bi preživetje iskalo na trgu, s čemer bi lahko obdržali vse zaposlene. V nasprotnem primeru bi se pojavil problem odpravnin in vsega, kar je povezano s tem.

Vsekakor pa ob tem ostaja še vrsta odprtih vprašanj, ki bodo najbolj

izpostavljene v prihodnjih nekaj tednih, predvsem na segmentu ravnanja s komunalnimi odpadki, saj bodo prebivalci občine Radlje ob tem, da bodo odpadke na izvoru zbirali ločeno in s tem pripomogli k manjši polnitvi odlagališča na Muti, omenjeno uslugo morali plačevati dražje od koristnikov z območja občin Muta, Vuzenica in Podvelka - Ribnica. Razlika v ceni, ko jo bo potrdilo Ministrstvo za ekonomske odnose in razvoj, bo skoraj tri in pol kratna, saj bo, denimo štirčlanska družina, ki živi na okoli 65 kvadratnih metrih stanovanjskih površin, morala namesto sedanjih 470 tolarjev s takšno vred po novem za dva kratni mesečni odvoz 120 litrske posode plačevati 825 tolarjev ter 340 tolarjev takse. Nove cene naj bi pričele veljati z aprilom.

Že res, da je nov ustanoviteljski akt za Javno komunalno podjetje Radlje že obšel svetniške klopi vseh štirih občin, žal pa vsaj zaenkrat rezultata še ni, čeprav sta ga občini Muta in Podvelka - Ribnica, razen Vuzenice, ki ga je zavrnila, z manjšimi korekcijami potrdili. Podobno je moč pričakovati tudi od sveta občine Radlje, ki se je s tem seznanil že v lanskem letu. Dobro pa bi bilo, da bi se sosednje občine lotile tudi projekta ločenega zbiranja odpadkov, saj je izgovorov o tem, kam z ločeno zbranimi odpadki, že dovolj. Dovolj pa bo tudi dela, ki ga morajo občine soglasno opraviti in poiskati konsenz, saj je poleg težav na segmentu Javnega komunalnega podjetja Radlje vrsta odprtih vprašanj tudi na ostalih skupnih javnih zavodih. □

Tomaž Karat

PRODAJA IN SERVIS VOZIL SEAT

Francetova c. 23, 2380 Slovenj Gradec, Tel.: 0602/501-730, 501-740

Odprto od 8. do 17. ure / sobota od 8. do 13. ure

JL
LEASING
LAMPRET

Z NAMI
JE
VSAK
LAHKO
PRVAK!

VSE NA ENEM MESTU!

prodaja - servis - popravila - kontrola - leasing - rent a car

NOVOST V HIŠI:

CORDOBA VARIO v karavan izvedbi
z motorji 1.4 in 1.6
ter dizelskim motorjem 1.9 STI.

CENE: od **20.100** DEM za bencinski in
23.011 DEM za dizelski motor

Vozila imajo že v osnovni opremi servo
volan in dve zračni blazini. Bogata
dodatna oprema.

Vgrajujemo klimatske in pomične strehe
za vse znamke in tipe vozil.

**PRODAJA, CENTRIRANJE
IN MONTAŽA LETNIH
PNEVMATIK PO IZJEMNO
UGODNIH CENAH!**

Radi jih imate

Erika Eleniak, Obalna straža

OB LETU OSOREJ

Marca lani je slovenjgraško uspešno podjetje Prevent že zaposlilo nove delavke v prostorih, ki jih je odkupil v preminulem Okusu v Radljah. Delo so dobile tudi tiste delavke, ki so prej "okušale" delovno razmerje v radeljskem Okusu. Odvečnih delavcev tako skoraj ni bilo. Letošnjega marca pa je prišla informacija o ukinjanju tovarne Bramac v Otiškem Vrhu, kjer bo zaradi preselitve proizvodnje v Škocjan ob delo okoli 50 delavcev.

V Otiškem Vrhu bojo torej morali zamenjati reklamno sporočilo, ki ga je zdaj še mogoče slišati ob telefoniranju: Bramac, streha za vse - v novi moto: Bramac streha ni za vse.

profesionalno vrgetel v igranje tenisa, kjer je viden vsak dan (potem ko je doživel že dva poraza s strani ženske). Sicer pa je Niko dobil mobilni telefon GSM in zdaj ima občutek, da je dosegljiv za vsakogar ob vsakem času - ne glede na to, da ne izda svoje številke GSM (strogo zaupno - začetne številke so 041).

Mežiški stil

Korošci zaostajamo na marsikaterem področju, ponekod pa vendarle pogumno gremo s časom naprej. To je pred kratkim dokazal tudi v mežiški frizer Metod Tasič, ki je za svoje in za potrebe občinstva predstavil lastne kreacije pričesek za bližnjo in daljšo prihodnost. Ni kaj, tudi na Koroškem se ustvarja moda...

POGREŠANI REKREATIVCI

Nekateri občani mestne občine Slovenj Gradec se sprašujejo, kam je zadnje dni izginil predsednik sveta mestne občine in galerist Niko R. Kolar. Pogrešajo ga tudi v "izložbi" - v lokalni mestne pasaže. Dobro obveščeni pa vedo povedati, da se je

profesionalno vrgetel v igranje tenisa, kjer je viden vsak dan (potem ko je doživel že dva poraza s strani ženske). Sicer pa je Niko dobil mobilni telefon GSM in zdaj ima občutek, da je dosegljiv za vsakogar ob vsakem času - ne glede na to, da ne izda svoje številke GSM (strogo zaupno - začetne številke so 041).

KDOR ZNA-PA ZNA

Največji davčni strokovnjak na Koroškem je prav gotovo Angelca Marzel iz davčne uprave - izpostave v Slovenj Gradcu. Njeni nasveti, kako izpolnjevati obrazce za davčne napovedi, so se že močno uveljavili na programu Koroškega radia. Ob letošnjem svetovanju v studiu je najbrž dosegla rekord pri številu jasnih in jedrnatih odgovorov na vprašanja poslušalcev. V približno 40 minutni oddaji v živo je na primer sprejela 32 klicev, 32 vprašanj, in postregla s prav tolikšnim številom odgovorov. Tisti, ki so od nje dobili pojasnila, zagotovo ne bojo imeli reklamacij.

DRUGI ČASI - DRUGAČNE ZAHTEVE

Na tradicionalnem Jožefovem sejmu v Slovenj Gradcu je mož ob svoji smehljajoči ženi potarnal: včasih so moški na sejmih svojim ženkam kupovali lectova srca, zdaj pa nič več srčkov, ampak kar pralne stroje ob sejmu, krščenmatiček. Na sejmu pa začuda niso opazili direktorja Kompas hotelov Slovenj Gradec Danila Jakoša, čeprav so tam prodajali tudi male vrtno palčke. Gospod Jakoš je namreč strasten zbiralec vrtnih palčkov - zato pač, da ima doma vedno družbo.

Pomlad in z njo čas, ko se temperature že dvigajo od tistih zimskih je vsekakor vzrok, da lahko težka zimska oblačila zamenjamo za kaj lahkotnejšega. Mojca in Tina sta to že storili in očitno jima prav prija...

H KRALJU MATJAŽU!

Kdo in zakaj naj (če še ni!) obišče kralja Matjaža

ALOJZ KRAPEŽ, NOV VOJAŠKI MINISTER Glede na to, da bivši minister Tit Turnšek za časa svoje vojaške vladavine žal ni obiskal kralja Matjaža pod našo goro, je brez dvoma nujno potrebno, da Matjaža obišče nov "komandant" mlade slovenske vojske: da bo dobil instrukcije za pravo vojaško strategijo, da se mu ne bodo dogajale napake za napakami, kot so se Turnšku. Najprej naj zahteva od Hrvatov vohunsko opremo, vredno več kot milijon nemških mark. Potem naj akterje vohunstva preda sodišču, da jih obsodi za veliko škodo (kajti vohunska oprema je bila plačana iz sredstev davkoplačevcev). Poskrbi naj tudi, da iz Izraela ne bomo uvažali zastarelega vojaškega arzenala...

Sicer pa je velika škoda, da se SLS ni odločila in za našega vojaškega ministra izbrala kar Ivana Godniča, saj on že ima maršalsko uniformo z vsemi odlikovanji, ki jih pač mora imeti vsak komandant oboroženih sil. Ni dvoma, Godnič bi bil res kvaliteta.

FRANC RODE, NADŠKOF

Ni dvoma, da naš lani inavguriran nadškof zadnje tedne nima pravega miru in počitka, zlasti od trenutka, ko je izbruhnilo veliko pohujšanje v dolini Šentflorjanski, po zaslugi "nevernikov" iz Celja.

Na Brezjah je škof pripravil veliko mašo s pridigo, ki je izvenela skoraj tako, da si cerkvena hierarhija kljub očitnemu velikemu (izvirnemu) grehu želi nekakšno spravo in pomiritev s tistimi, ki so onečastili mater Jezusovo. Naj jim Bog odpusti, saj ne vedo, kaj delajo...?

Želeli ste, obupajte!

Že zdaj, ko je samo Golobič, nastopa ostro ta naš pobič.

Ko končno bo postal golob, nam priskrbi še kak potop?

Tudi zaradi belih se je že marsikomu črno pisalo.

Na Koroškem so lani odkrili dva nasada indijske konoplje, v katerih je bilo posajenih 666 sadik. Hudičevo število (666) za rajske užitke!

Menda se nam spet kmalu obeta nova podražitev naftnih (o)derivatov.

Koroški vozniki, ki so bili zasačeni, da vozijo v vinjenem stanju, so prepričani, da jih bi morala obravnavati pomorska policija, saj so vendar "vozili ladjo".

Banke običito še niso ugotovile, da je mežiški TOM že zdavnaj "pod rušo" in še vedno ženejo ta svoj TOM + 8%, TOM + 9%...

Domovina, si še kakor zdravje? Seveda! S tako razkošnim življenjem drugače tudi ne more biti.

Na kaj pomislite, ko v slovenskih "cajtnгах" za sprejem diplomiranega inženirja strojništva v slovensko "fabriko" podjetje zahteva poglobljeno znanje srbskega jezika?

-Slišim, da bo gospod Kučan še enkrat kandidiral za predsednika države.

-Kaj bomo spet spreminjali ustavo?

-Ne, državo.

NAGRADNA IGRA:

POIŠČITE SE V PREPIHU

Če se bo nasmejana gospodična našla v naši nagradni igri, bo s PREPIHOM v roki stopila samo do urarstva Planinšec v slovenjgraško Katico. Povedati bo morala, kje smo sliko posneli in za nagrado jo čaka lep zlat prstan. Izročil ji ga bo vodja urarstva Stanko Planinšec, ki hkrati obvešča vse kupce, da ima na zalogi zlat in srebrni nakit in še veliko izdelkov iz zlata, primernih za darila.

ZA NATALITETO

Tam v daljnji in moralni Ameriki je nastala velika seksualna senzacija, ko je nekaj lepih in manj lepih Američank javno izjavilo in izblebetalo (kot zna to veliko žensk tega sveta), da bi jih naj želel Bill v času, ko je bil še guverner in zdaj, ko je predsednik - poseksati. Nobena si ni upala javno povedati, da jo je Bill zares poseksal. Šlo naj bi le za nagovarjanja k posteljnim radostim, kar pa je v puritanski Ameriki že velik moralni greh, vreden posledic, da naj bi predsednik zapustil Belo hišo in šel za raznašalca časopisov...

Presrečni smo lahko, da živimo na drugem kontinentu in v žepni državi nad severom Balkana. V tej deželici me namreč noben tožilec, niti naš novi sloviti nadškof, ne preganjata zaradi nemoralnih deliktov, čeprav sem v svoji mladosti skušal zapeljati vsaj kakšnih sto! žensk. Pa ne tistih, ki grejo vsako leto na Triglav.

Pričakujemo lahko velik porast priljubljenosti ameriškega predsednika pri slovenskih dekletih vseh starosti - od našega predsednika podobnih podvigov pač ne morejo pričakovati -, zato se ne bi čudili, če bi mu bila že vnaprej zagotovljena zmaga ob morebitnem kandidiranju za predsednika Slovenije. Pri nas mu namreč nihče ne bi kukal v rezidenco, še manj v spalnico, in kaj počne v prostem času. Še najmanj Peterle in Janša, ki Američane naravnost obožujeta (glej primer Bernik!), kar bi bilo ob kandidaturi še posebej pomembno. Tudi nadškof Rode si Billa ne bi upal motiti pri njegovih dejavnostih (dasiravno rad vtika nos povsod in v vse), saj ve, da nobena, ki bi z njim zanosila, zagotovo ne bi delala splava. Nataliteta na Slovenskem bi tako hitro porasla...

F.H.

... IZJAVA MESECA ...

Med predlogi za februarso izjavo meseca ste bralci Prepiha in poslušalci Koroškega radia izbrali izjavo župana občine Muta Ivana Draušbaherja:

"Slovenske železnice iščejo racionalizacijo samo v ukinjanju vlakov, namesto da bi razmišljale, kako bi povečale promet." Izjava se je nanašala seveda na ukinjanje vlakov na koroški progi Pliberk - Maribor.

Za tokratno izjavo meseca smo pripravili naslednje predloge, o katerih boste glasovali v kontaktni oddaji Koroškega radia Slovenj Gradec:

1. "Poleg gore Pece je tu na Koroškem zrasla v srecih Črnanov še ena velika Peca."

Štefka Kučan ob 30-letnici Centra za usposabljanje, delo in varstvo Črna na Koroškem.

2. "Trdno sem prepričan, da so zdaj dane možnosti za uspešno sanacijo Slovenskih železnar."

Dr. Matic Tasič, predsednik uprave Slovenskih železnar na tiskovni konferenci na Ravnah.

3. "S svetom županov koroških občin smo zakoličili koroško regijo, prihaja pa čas, da jo tudi formalno uveljavimo."

Poslanec v državnem zboru Republike Slovenije Herman Tomažič na predstavitvi predloga deklaracije o ustanovitvi koroške regije.

NOVO

ZAVAROVANJE Z MEDICINSKO ASISTENCO V TUJINI

Z zavarovanjem z medicinsko asistenco je potovanje ali bivanje v tujini res brezskrbno. Tudi v primeru bolezn ali nesreče zavarovanec ne bo sam, saj mu bo ob strani stala zanesljiva in izkušena zavarovalnica.

Zavod za zdravstveno zavarovanje Slovenije se je za zagotavljanje kakovostnih in zanesljivih storitev zavarovanja z medicinsko asistenco v tujini povezal z mo največjih in najbolj razširjenih zavarovalnic - s hvarcarjo ELVIA.

ELVIA zagotavlja zavarovanje z medicinsko asistenco po vsem svetu.

Kaj nudi zavarovanje z medicinsko asistenco v tujini?

Zavarovanje z medicinsko asistenco omogoča brezskrbno potovanje in bivanje v tujini. Zavarovanec je v primeru bolezni ali nesreče vedno pri roki in jim poleg zagotavljanja in kritja stroškov nujnih zdravstvenih storitev tudi še vrsto drugih praktičnih koristi, brez katerih bi bil bolnik ali poškodovanec v tujini neobogljeno. Skladno s Pogoji za dodatno prostovoljno zdravstveno zavarovanje »Tujina z medicinsko asistenco« to zavarovanje:

- krije stroške nujnega zdravljenja v tujini
- predstavniki ELVIE lahko pomagajo pri premagovanju jezikovnih preprek, zagotovi medicinsko konzultacijo in prevoz zavarovanca do zdravnika, izbere primerno zdravstveno ustanovo in tja prepelje zavarovanca ter posreduje informacije svojem zavarovanca
- če mora biti zavarovanec hospitaliziran tudi po planiranem datumu povratka in ga spremlja svojec, tudi zanj krije določene stroške bivanja v hotelu
- organizira in plača povratno vožnjo tudi za zavarovančevega otroka, če ga ne spremlja še druga odrasla oseba
- zagotovi nujna zdravila, ki jih za svoje zdravljenje potrebuje zavarovanec
- posreduje vsa sporočila svojem ter organizira spremembe na poti (hotelske, letalske itd. rezervacije, sestanki ...)
- pod posebnimi pogoji tudi krije morebitne stroške odvetniških storitev do višine 2.500 DEM

PROSTOVOLJNA ZDRAVSTVENA ZAVAROVANJA

- zagotovi prevoz zavarovanca v domovino, po potrebi s spremstvom
- zagotovi prevoz svojcev zavarovanca, ki so ga spremljali na potovanju, če prvotnega prevoznega sredstva ni več možno uporabljati
- organizira in plača prevoz umrlega zavarovanca in tudi njegovih svojcev, če ni možen povratek s prvotnim prevoznim sredstvom
- povrne stroške nujnega zdravljenja, če zavarovanec ni mogel stopiti v stik z ELVIO in je moral plačati stroške zdravljenja sam.

Kje in kako se zavarujemo?

Zavarovanje se lahko sklene na vseh enotah Zavoda za zdravstveno zavarovanje Slovenije in pri pooblaščenih posrednikih, ki so praviloma turistične agencije.

Zavarovanec se seznani z zavarovalnimi pogoji in višino premije, izračunane na osnovi odločitve o comi in trajanju zavarovanja, zavarovalni vsoti, zavarovalnem programu in vrsti police ter sklenejo zavarovanje.

Na podlagi plačila premije v celoti znesku prejmejo potrdilo, ki ima veljavnost zavarovalne police in praktično pomeni plačilno sredstvo za nujne zdravstvene in druge storitve v tujini.

Območje, doba zavarovanja in premija

Cona 1 zagotavlja asistenco iz naslova sklenjenega zavarovanja za ozemlje vse Evrope, mediteranskih dežel in Kanarskih otokov.

Cona 2 zagotavlja asistenco za ves svet.

Pri obeh območjih (cona 1 in 2) je kot območje kritja izvezeto območje Republike Slovenije in države, kjer ima zavarovanec stalno ali začasno uradno prebivališče.

Zavarovanje se lahko sklene za določeno število dni (od 3 do 90) ali pa za celo leto.

CENIK PREMIJ ZA ZAVAROVANJE Z MEDICINSKO ASISTENCO TAS

CONA 1 - Evropa, Sredozemlje, Kanarski otoki

CONA 2 - cel svet

Po osebah SIT

li. dni	OSNOVNI 1	VIŠJI 1	FRANSIŠA 1	OSNOVNI 2	VIŠJI 2	FRANSIŠA 2
3	1.400	3.080	1.120	2.100	4.620	1.680
5	1.500	3.300	1.200	2.500	5.500	2.000
7	1.600	3.520	1.280	2.900	6.380	2.320
10	2.000	4.400	1.600	3.300	7.260	2.640
15	2.500	5.500	2.000	3.800	8.360	3.040
20	2.900	6.380	2.465	4.500	9.900	3.825
30	3.600	7.920	3.060	5.900	12.980	5.015
60	6.900	15.180	6.210	10.000	22.000	9.000
90	10.800	23.760	9.720	20.000	44.000	18.000
letna premija	25.000	55.000	22.500	37.500	82.500	33.750

Prometni davek je vključen v premijo

Zavarovalni programi in vsote

Zavarovalna vsota ali kritje je znesek, do katerega zavarovanje z asistenco jamči, da bo plačalo stroške zdravljenja. Višina zavarovalne vsote je odvisna od izbranega programa zavarovanja in območja, za katero velja zavarovanje.

Zavarovalne vsote, ki veljajo za krije nujnih zdravstvenih storitev po posameznih programih in območjih, so:

	cona 1	cona 2
osnovni program do:	15.000 DEM	25.000 DEM
višji program do:	30.000 DEM	50.000 DEM
program s franšizo do:	15.000 DEM	25.000 DEM

Program s franšizo

Nudi krije nujnih zdravstvenih in drugih storitev pri osnovnih zavarovalnih vsotah in vsebuje odbitno franšizo 60 DEM, ki zniža premijo za plačilo in se zavarovancu obračuna ob nastopu zavarovalnega škodnega dogodka.

Popusti in povečanja

Za družine in skupine je predviden poseben popust. Za osebe, starejše od 65 let, se premija poveča za 50%. Z doplačilom pa se lahko zavaruje tudi organizirana športna dejavnost v tujini.

Zavarovalno kritje velja za enega ali več dogodkov do izrpanja zavarovalne vsote.

Kaj mora v primeru uveljavljanja asistencije storiti zavarovanec?

V primeru, da zavarovanec v tujini zbol ali se poneseči, mora o tem obvestiti ELVIO:

- z brezplačnim klicem na telefonsko številko dežurnega centra ELVIE: +33 1 42 99 08 26
- ali na faks: +33 1 42 99 03 10
- ali pisno na naslov: ELVIA 153, rue du Faubourg-Saint-Honore, F-75381 PARIS CEDEX 08, FRANCE.

Če zavarovanec (ali njegov spremljevalec) ne more obvestiti ELVIE pred obiskom zdravnika oz. prihodom v bolnišnico, mora stopiti v stik z ELVIO takoj, ko je mogoče. Z zavarovanjem pa mora seznaniti tudi zdravnika oz. zdravstveno osebo. To je vse. Od tu dalje zanj poskrbi ELVIA oz. njen pooblaščen zdravnik, kateremu mora zavarovanec omogočiti dostop do vseh medicinskih informacij.

222S

ZAVOD ZA ZDRAVSTVENO ZAVAROVANJE SLOVENIJE

ELVIA
ASSURANCES VOYAGES

Zavarujemo bogastvo zdravja

Naš obisk v turistični vasi

ŠENTANELSKI "PAVRI" SO POSTALI MODERNI GOSTINCI

Šentanel je stara koroška hribovska vas, ki pa se po zaslugi mladih turistično-kmečkih entuziastov razlikuje od vseh slovenskih vasi na naši, sončni strani Alp. Prav p zaslugi Plodrovih, Marinovih, Riflovih, Miklovih, Dvornikovih, Lužnikovih, Kolmanovih, Pečnikovih, Gornikovih... domačij. Tu je tudi neumorni Fran Piko, predsednik Turističnega društva v Šentanelu, ki je k pestrosti turistične vasi dodal še svojo umetnostno nadarjenost - izdelovanje in prodajanje izdelkov iz lesa, pa tudi drugih materialov.

Šentanel

Posnetek: Marko Laznik

gostom "ta mlada", **Marina in Rajko Kumprej**. Pred kratkim so v tem gostišču stregli zlatoporočencema Silvi in Jožetu Homanu iz Raven. Bilo je veselo, saj je bilo na poroki

nudeljne (kar smo pokusili, in verjemite, dobro teknejo), pa ajdove cmoke s skuto, da o izvrstnih jurčkovih (gobanovih) specialitetah že ne izgubljam besed. Skozi vse

Franc Piko pred visokim priznanjem, ki so ga lani prejeli Šentanelčani

In za dodatek imajo pri Dvorniku še zanimiv **kmečki muzej**, ki razgrinja pred obiskovalce bogastvo njihove preteklosti. S to zbirko želijo ohraniti našim zanamcem vse tisto, kar je nekdaj (in tega še ni tako dolgo) predstavljalo težko življenje našega kmeta, tudi vprežne živine, ki je vklenjena v volovske jarme, konjske komate obračala težke brazde, na katerih je potem zrasel naš vsakdanji kruh. Ob našem obisku nismo raziskovali, katera kmetija oziroma gospodar je prišel na dokaj izvirno idejo, da bi to vas, ki trdno soji le steljav od državne meje s sosednjo Avstrijo, spremenili v **turistično vas**. Bolj pomembno je, kako danes, v dobi modrenega in brez dvoma zahtevnega turista, ki se je namenil svoj letni oddih namesto kje v obmorskih rivierah preživeti v miru, samoti, sredi dišečih livad, ob šumenju koroških lesov. In da se bo še vrnil, s seboj pripeljal sorodnike, prijatelje.

Tu pa je poleg lepot pokrajine brez dvoma nad vse pomembna kulinarika. Nekoč smo dejali, da ljubezen gre skozi želodec. Danes moramo dodati, da tudi turistično gostinstvo gre skozi želodec. Časi, ko so gostinci kuhali samo kisle "župe" in golaže, so že zdavnaj preteklost.

Ko smo s ceste, ki pelje s Prevalj v smeri Črne, pri Stoparjevem mostu zavili na desno, smo se najprej ustavili pri **PLODRU**, kjer so že pred leti zgradili moderno, predvsem pa prostorno hišo v značilni koroški arhitekturi. V gostišču danes strežeta

kar blizu 70 svatov, ki so se znali zabavati, kot se pač za zlato poroko spodobi. Tudi slavljenca, oba sta še trdnega zdravja, sta se veselo vrtela po plesišču. To je bilo slavje štirih generacij.

Od Plodra nas je vodila pot v središče Šentanela. Ustavili smo se v brez dvoma enem najstarejših gostiln, kajti obstaja že 101 leto. Danes tu strežeta gostom in izletnikom prav tako mlada kmečka gostinca, **Danica in Janko Miler**.

Gostišče Marin je že od nekdaj znano po izrednih kulinaričnih specialitetah. Mlada gospodinja zna na svojstven način pripraviti jagnjetino, kločeve

leto gobani pridno čakajo, globoko zamrznjeni v hladilnih komorah, na sladokusce.

Kot posebnost tega znanega gostišča naj zapišemo, da so kakšnih 70 metrov vstran zgradili, lahko bi zapisali, kar hotel višje kategorije v malem. Tu je prostora za 40 gostov. Niso pozabili na apartmaje, zavedajoč se, da so današnji turistični nomadi vse bolj zahtevni, da si želijo obilo razkošja, v našem primeru tudi mir ter nebeško čist zrak in lep pogled po bližnji in daljni okolici.

Gostje in izletniki imajo v Šentanelu kar na dlani Uršljo goro, prepadne peči mogočne Pece, Raduhe, Obirja

pa Podjuno. Tudi za zimski turizem je poskrbljeno, saj je nekaj prelepih smučišč kar v bližini, na Ravnah, na Ošvenovem, v Mežici, Črni, na Peci... Med poletnimi počitnicami lahko na turistični kmetiji Marin gostje uživajo v letnem bazenu, v tenisu, keglanju, gorskem kolesarjenju, jahanju. Za najmlajše pa je urejeno otroško igrišče. Na želje gostov organizirajo tudi izlete na Peco h kralju Matjažu, na ogled snežne jame na Raduhi, k Potočki zijalki, Na Prežihovino, na Ivarčko jezero, kot tudi na ogled turističnega dela Rudnika svinca v Mežici in v Črni.

Mimogrede naj zapišemo, da so Marinovi ravno ob našem obisku pripeljali v svojo oboro čredico visokogorske divjadi, damjake in muflone z njihovimi družicami. V pogovoru z Jankom Milerjem smo še izvedeli, da so pri Marinovih stregli politikom in poslovnežem iz Amerike, Koreje, Izraela, pa Italijanom...

Le nekaj korakov više je turistična kmetija **Rifl**, ki jo vodita **Alenka in Avgust Kolar**. Tu so lani imeli sva-tovsko veselje devetih porok. Za letos že imajo naročene štiri. Gostišče je tik ob cerkvi. Ob Riflovem gostišču ima trgovino z mešanim blagom njegova sestra Dragica, ki je sicer trgovino že izročila svoji hčerki Mojci, sama pa odšla v zaslužen pokoj. Trgovina je zlasti ob nedeljah zelo dobro obiskana.

Turistična zveza Slovenije je novembra lani podelila Šentanelčanom prvo nagrado za urejenost in razvoj hribovskih vasi. Priznanje je **Francu Piku**, predsedniku TD Šentanel, izročil Marjan Rožič, predsednik Turistične zveze Slovenije. To je dokaz več, da so Šentanelci že zdavnaj prebili led kmečkemu turizmu ob neposredni bližini državne meje s sosednjo Avstrijo ter da ob razvoju, napredku lahko že danes pišemo zgovorno kmečko povest o modernem kmečkem turizmu, ki ga brez dvoma dopolnjujejo še **"ŠENTANELSKI PAVRI"** s svojim ubranim petjem o lepotah Koroške.

Franjo Hovnik

Nežno in drzno

Piše: Stanka Blatnik

Prihajajoča pomlad je čas za brskanje po omarah med kosi lanskoletne garderobe in iskanje uporabnih stvari za novo sezono. Modne smernice velikih prestolnic napovedujejo nežno in romantično pomlad ter **drzno eleganco**, primer-
no za čas maturantskih plesov in

večernih zabav.

Osnovne linije modelov so čiste, enostavne in približane telesu.

Minimalizem ostaja vodilna smer v poplavi različnih stilov z vseh koncev sveta, ki se dotikajo že skoraj vsake kulture.

Vedno znova se pojavljajo razni **retro stili**, ki posnemajo ali pa nadgrajujejo modo zgodovinskih obdobj.

Transparenca in lahкотnost materiala poudarjata linijo in gibanje telesa, obleke maxi in mini dolžin pa ga zakrivajo ali odkrivajo, odvisno od okusa. V **večerni modi** kraljujejo goli hrbti in drzni precepi. "Upati si" postaja modno pravilo, pri čemer pa ne gre pretiravati, če kroj telesu ne pristoji.

Ob eksploziji barv letošje pomladi prevzema vodilo vlogo siva, sledijo pa ji les

S&S Shamal

Če obleka dovoljuje, je lahko nakita ogromno, pri zahtevnejših in asimetričnih linijah pa ga je bolje povsem opustiti. Tudi make up je barvno prilagojen modelom, pojavlja se videz nenalichenosti, sicer zahteven postopek ličenja, ki zahteva veliko spretnosti. Rdeča šminka dopolnjuje le rahlo naličen obraz, medtem ko ostalim barvam pristoji tudi živahnejši, bolj poudarjen make up, npr. roza, vijoličen ali svetlo moder.

FOTO: SAŠA SLATINEK,
obleke: Stanka Blatnik

Utrinki prihajajoče pomladi z marčevske modne revije v klubu K4. Hvala vsem sodelujočim Korošcem in (dobrim!!!) koroškim manekenkam. Na retrospektivni reviji je bila predstavljena tudi kolekcija nakita Katarine Radovič, pričeske in make up Mateje Lečnik, foto projekcija Toma Jeseničnika ter glasba po izboru Boruta Godeca.

ketajoči materiali, od srebrne do bakreno zlate ter kombinacije drugih, povečini svetlih pastelnih tonov in nepo-grešljiva bela. Med živimi ne manjka niti najbolj nora, vendar zelo modna barva - roza.

Pri večerni opravi je poleg izbire obleke zelo pomembno uskladiti tudi detajle, dodatke in poskrbeti za celotno podobo toaleta. **Nakit, pričeska in make up** gradijo celoten videz, zato je morajo biti skrbno izbrani. Drzni kot linije oblek, postajajo tudi čevlji. Minimalni paski ovijajo noge v obliki sandal, ki se lepo ujemajo z nežnimi materiali oblačil.

Frizerski spektakl

V Slovenskem narodnem gledališču Maribor se je pred nedavnim zgodilo že drugo tekmovalje slovenskih frizerjev "Pro hair" v komercialni, uporabni modi. Prireditelj, imenovana Slovenski trend 98", je gostila frizerje - tekmovalce, ki so se s koreografsko dodelanim nastopom ob pomoči modnih oblikovalcev in vizažistov potegovali za naziv "Šampion slovenskega trenda 98". Prvo mesto si je prislužila Mariborčanka Irena Štefanovski s kolekcijo dnevnih in večernih pričesk.

Učenci nekaterih frizerskih šol so možnost predstavitve izkoristili zelo domiselno in kreativno ter v sklopu prireditve poskrbeli za lasten show. Poseben gost prireditve, eden največjih stilistov Italije, Edo Bianchi, je s svo-

jim teamom popestril zaključni del prireditve z že vnaprej pripravljenimi, spektakularnimi modeli pričesk. Frizerski team je dopolnil odlično plesno predstavo in modo kratkih pričesk predstavil med striženjem na odru.

Edo Bianchi spada v sam vrh frizerskega kreatorstva, tako v Italiji kot tudi v svetu. V lanskem letu se je predstavil na World hairdressing kongresu v Londonu, eni največjih prireditelj te vrste. Njegova moda uporabnih pričesk napoveduje predvsem kratke lase in nore, žive barve, od oranžne, modre do vijolične.

FOTO: ROBERT KRAJNC

Nova arheološka razstava v Slovenj Gradcu prvič v Sloveniji:

OSTANKI ČLOVEŠTVA IZPOD TRASE AVTOCESTE

V Koroškem pokrajinskem muzeju Slovenj Gradec je odprta razstava z naslovom "JUTRI BI BILO ŽE PREPOZNO", ki je v Sloveniji še ni bilo moč videti. Razstavljeni so arheološki eksponati, ki so jih pod vodstvom arheologinje MIRE STRMČNIK-GULIČ iz Zavoda za varstvo naravne in kulturne dediščine Maribor izkopali na trasi

nove avtoceste na štirih različnih najdiščih, največ v Slivnici. Sploh pa je ta najdba najbogatejša v naši državi doslej. Zajema kar šest različnih zgodovinskih obdobj. Odkrili so obsežne, doslej nepoznane NASELBINE od prazgodovine do zgodnjega srednjega veka. Presenečajo staroslovanske zemljanke iz zelo zgodnjega obdobja

ja priseljevanja Slovanov z juga v srednjeevropski prostor. Med drugimi ostanki so izkopali tudi glinasti ENOROČAJNI VRČEK v litzen tehniki, ki je prvi tovrsten v Sloveniji.

Najdbe bodo prinesle nekatera nova spoznanja o zgodovini naših krajev, pojavile pa so se tudi hipoteze, da bodo pomagale ovreči nekatera prepričanja izven akademskih krogov zgodovinarjev Slovenije, ki majo današnjo uradno zgodovinsko znanost.

Poleg arheologije **Saše Djura-Jelenko** iz Koroškega pokrajinskega muzeja Slovenj Gradec, ki je sodelovala pri izkopavanjih, in arheologov iz Maribora sta na otvoritvi razstave, ki bo odprta do meseca maja, spregovorila tudi Janez Mikuž, ravnatelj Zavoda za varstvo naravne in kulturne dediščine Maribor in Bojan Djurič iz SAAS Ljubljana. □

Ajda Prislan

DA SE NE POZABI

Marijan Mauko

V nedeljo sta me obiskali **Jera Pušnik** in **Sabina Golob** in v sredo ob pol dvanajstih sem bil gost 1. b razreda Srednje sesterske zdravstvene šole v Slovenj Gradcu. Na željo ravnateljice **Marije Rotovnik** se je pridružil 1. a razred. Od začetka do konca je v razredu

tiho sedela profesorica **Helena Merkač**, zaradi katere sem tudi privolil, da bom njihov gost. Vem, da profesorica že od leta 1993 svoje dijake seznaja s poezijo in s haiku iz M. Mauko HAIKU 1993.

Jera Pušnik me predstavi: "Zbrali smo se, da spoznamo

mežiškega pesnika, gospoda **Marijana Mauka**. V Mežici dela kot vodja in organizator literarnih večerov. Izdal je veliko pesniških zbirk."

Sabina Golob pa je haiku predstavila tako:

"Haiku je nastal na Japonskem pred nekaj stoletji, po zaslugi velikega pesnika **Bašoa** (Macuao-Bašo 1661 - 1694). Danes ga pišejo po vsem svetu in je ena najbolj priljubljenih poetskih zvrsti na tem planetu. Na Japonskem ga piše okoli dvajset milijonov ljudi in obstaja okoli tisočtristo časopisov, v ZDA okrog milijon ljudi, tam obstaja okoli deset časopisov. V Srbiji več kot tisoč haiku pesnikov objavlja svoje haiku verze v petih haiku publikacijah. Podobno je na Hrvaškem, kjer obstajata dva časopisa za haiku. Časopisi in haiku združenja obstajajo še v Nemčiji, Italiji, na Nizozemskem, pa tudi v Maroku, Alžiriji, Avstraliji... Tudi v Sloveniji imamo društvo od 1997, revijo **PRIJATELJ** 1996, Tolmin, pet števil.

Lani je društvo izdalo eno številko revije **ŠTIRJE LETNI ČASI**.

Haiku je poezija narave in s svojim duhom sporoča mir, spokojnost in iskrenost. Mnogi v njem vidijo ekološko poezijo v najširšem pomenu te besede. V haiku imajo male stvari velik pomen. To je odlika duhovne discipline in odlika prijateljstva. Ravno tako je v haiku mogoče ustvariti visoke umetniške vrednote s preciznimi slikami in nenarejeno duševnostjo."

Po tem nagovoru sta **Jera Pušnik** in **Sabina Golob** brali svoj izbor haikujev iz svojih zbirk:

MARIJAN MAUKO - GORJE NEUMNEMU IN DRUGE NEUMNOSTI - Haika za haikuji 1991, M. MAUKO - HAIKU 1993, **Marijan Mauko - POCVETKI** 1997 in iz dveh neobjavljenih zbirk haikujev **PEDIC** in **SNeg**.

Prebrali sta tudi nekaj pesmi iz neobjavljene zbirke **SAMEVAM V OGLEDALU** in iz zbirke **GORJE NEUMNEMU IN DRUGE NEUMNOSTI** 1991. Vem, da se spoznajo na haiku. In ko sem spoznal, da imam pred seboj vsaj dva ducata hakujstov fantov in deklet (nekateri so prebrali svoje haikuje), sem predlagal, da mi jih za vzorec pošljejo, morda bodo celo kje objavljeni.

HAIKU

1. b, srednja sesterska šola SLOVENJ GRADEC

Nikoli ne veš

Kaj te pričajuje zdaj

Bodi pripravljen.

Amira

Ko se vrneš greš tja

Kjer še nisi bil sedaj

Vrnitve ne bo.

Darja

Obraz dekleta

Kot začaran v noči

Prebudi ga dan.

Urška

Dekle na cesti

Išče srečo tam nekje

Sonce zatone.

Klavdija

Kamen sameva

Med množico kamenčkov

Ne vidi poti.

Boštjan

Puščavsko sonce

Velike piramide

Kljubujejo mu.

Sašo

Mavrica jasna

Tu na nebu kraljuje

Se razkazuje.

Anita

Srečna deklica
Previden voznik vozi
Srečo obrne. Leonardo

Zvezda nad nebom
Odkriva nešteto stvari
Občudujemo. Željko

V koščkih je zdaj
Stekleno kakor solza
Nič več ni isto. Tanja

Človek gre v gozd
Drevesa vidijo ga
Vse se poruši. Nina

Ladja pluje tam
Galebi letijo tam
Morje jo greje. Jera

Neskončno morje
Puščava ga zasipa
Pesek potone. Janja

Mamica poje
Dete spi v zibelki
Oče pa gleda. Tanja

Tisoč poljubov
Neskončno je veselje
Znova se rodi. Zvonka

Hodim po parku
Gledam svetleče zvezde
Ena izgine. Slavko

Srečala ga je
Strastno ljubila sta se
Daleč odšel je. Špela

Ta majhen listek
Je poln črk in besedic
Nič ne pomaga. Barbara

Je to edini primer pri nas?
Marijan Mauko

RAZSTAVA SLIK MAJE O. MITHANS V VUZENICI

Maja O. Mithans je 7. marca razstavila v razstavišču gasilskega doma v Vuzenici. Obisk je bil presenetljiv, morda tudi zaradi nastopajočih - kantavtorja **Adija Smolarja**, **Fides Robnik**, ki je brala Majino prozo in poezijo povezovalke **Petre Placej** in ženskega pevskega zbora Radlje. Tako je večer izvenel v lep kulturni in družabni dogodek. Izbor in pojasnilo slik je opravil akademski slikar **Benjamin Kumprej**, ki je o Majinih slikah povedal:

"Nemški ekspresionist, član skupine Die Brücke (Most) Emil Nolde je 1907 zapisal: "Če v kakšnem delu sodobne umetnosti opaziš anarhistične težnje, samovoljnost ali razbrzdanost, surovost ali nasilnost, ga dolgo natančno proučuj, tako da boš navsezadnje spoznal, da se je tisto, kar se ti je zdelo samovoljno, spremenilo v svobodo, surovost pa v veliko pretanjenost". Ekspresionistična umetnost odseva podobno resničnost, kot jo vidi umetnik, vendar pri tem uporablja deformacije, močne barvne kontraste, pastozne in lazurne namaze in poudarjeno potezo s čopičem, izraznost torej gradi na gesti. Za ekspresionista lahko rečemo, da raste (ali je zrasel) iz dvoma v realnost, v kateri tehnika ne osvobaja

človeka, temveč povečuje odtujenost. Prav ta dvom pa spodbudi marsikatero umetnika, da duševna stanja prelije v svoja dela, svoje stvaritve. Zato je za ekspresioniste značilen pesimizem, ki ga ne ublažijo niti dostikrat favistična (izg. favistična) likovna sredstva (to je - opuščanje perspektive, poenostavljanje oblik, močne in čiste barve...)

Franc Marc, član skupine "Der blaue Reiter" (Modri jezdec), 1912 leta zapiše: "Ljudje povsem resno mislijo, da mi moderni slikarji oblik ne povzemamo po naravi. Narava žari v naših slikah kakor v vseh oblikah umetnosti. Danes iščemo in slikamo ta duhovni

vidik našega jaza, ki je v naravi." Zato lahko izvirnost likovnih del (ne glede na tehniko, izvedbo, formati ali motiv) mlade slikarke in pesnice Maje O. Mithans iščemo v fracoskem fauvizmu in nemškem ekspresionizmu, oziroma v delih Vincenta Van Gogha, Edvarda Muncha, Henria Matissa, Franza Marca, Frida Kahlo, Augusta Macheja, Oskarja Kokoschke ali Georgesa Rouaulta.

Pri podobni analizi Majinih del jih lahko razvrstimo v cikle, za katere so značilni različni pristopi, gestikularnost, različne tehnike in motivi. Vsekakor posamezni ciklusi zaznamujejo

določena obdobja ali razpoloženja in videnja, morda celo okolje. Posamezne skupine slik niso nastale kot rezultat skupne misli, nekake rdeče niti, ki bi se vlekla skozi vsa dela, ampak jih družijo tipičen kolorit, faktura, strukturiranost, deloma pa tudi format, če pri tem mislim v glavnem na vertikalno ali horizontalno orientiranost.

Kompozicija del je večinoma simetrična, le včasih zavzema raznolikejše forme. Klasične prostorske ključne, zlasti hladno-topli kontrast ali svetlotemni kontrast avtorica opušta, pogosto pa se pojavljata navpičnica in vodoravnica, tu in tam diagonalna kot temeljna prostorska smer. Povsod (ne glede na ciklus) je poudarjena izraznost, poskus vdihniti delom dušo, poskus dvigniti motiv nad predmetnost in obliko, oziroma vsemu naslikanemu dati poduhovljenost in morda smisel, zato niso čudni razni zasuki, nerealistični način in kombinacije.

Maja O. Mithans nima pomislekov pri uporabi raznih materialov in metod, nima pomislekov niti v izvedbi, zato je temeljna značilnost in kvaliteta njenih del v izredno surovi potezi, brezkompromisnem poostavljanju oblik v format in suverenem iskanju končne izraznosti in uravnoveženosti znotraj likovnega dela.

Skratka, njena dela so zadosten izziv in povod za razmišljanje, so dovolj samovoljna, da pomenijo svobodo in dovolj surova, da so pretanjena, nikakor pa nas ne prepričajo, da gledamo slike, ki jih je ustvarila ženska roka." □

Viktor Levovnik

OBIČAJI:

Tako je bilo praznovanje velike noči

Poleg božiča je velika noč za kristjane najlepši in največji praznik v letu. To je čas, ko se prebujajo narava iz zimskega spanja - čas prebujanja in čas vstajanja. Seveda se današnje praznovanje velike noči v mnogočem razlikuje od tistih starih časov. **Ob pustu** smo se povsod veselili in iznoredi, pepelnici post pa nas je izbistril in nam naložil, da smo malo pogledali vase. Če je bila zima bolj mila, smo v tem času že opravljali mnoga kmečka opravila. Delali smo drva, podirali v gozdu in če je bil sneg les po drčah spravljali do prvih gozdnih poti. Od tam pa s konjsko ali volovsko vprego naprej za prodajo. Tudi narava je bila v tistem času čisto drugačna kot je danes. Človek je delal in živel z njo ter se ji popolnoma prilagajal. Naloga fantov v tem času je bila, da so nakopali preperelih panjev, ki so jih potrebovali za kurjenje na veliko soboto. Po kmečkih izbah se je na novo belili, zlagalo drva in še posebej skrbno pripravljajo tista, s katerimi so pekli velikonočni kruh.

Na črno nedeljo pa je bil semenj. Tam si lahko kupil

marsikaj, če si med letom kaj prištedil. Najpomembnejša naloga za dekleta pa je bila pripraviti žegenjski jerbas. Matere so svojim otrokom strogo zabičale, naj se drže v tem času posta. Najstrožji je bil seveda na **veliki petek**. Ta dan je potekal tiho in brez hrupa. Popoldne so dekleta barvale pirhe. Vse je bilo v pričakovanju, vse se je svetilo od čistoče.

Na veliko soboto so dekleta odnesla svoje jerbase k žegnu in kar tekmovali so, kateri je bil lepši. Vsaka pa je svojemu fantu podarila še pisanko - najlepši pirh. Zvečer so po vseh hribih zagoreli kresovi. Takoj ob svitu nedeljskega jutra pa so zapokali možnarji, da je kar bobnelo. Kmalu za tem so se oglasili cerkveni zvonovi in veselo oznanjali Kristusovo vstajenje.

Tudi danes so po mnogih vaseh in krajih običaji podobni. Pa vendar so izgubili tisi nekdanji čar, tisto čudovito domačnost in toplino. Jih je izvednotil današnji moderni in napredni čas? □

Benjamin Kumprej, akad. slikar

ZBORNİK OB 25. OBLETNICI SOKLIČEVE SMRTI

Ko je drugemu a zdravstvene šole oni dan slovenjgraški župnik **Peter Leskovar** spet na široko odprl vrata Sokličevega muzeja in obeh cerkva v mestu, mi je prišlo na misel, da bi bil **Jakob Soklič** ponosen nanj, takšen vodič je, hkrati pa sem se ob novi spominski plošči na župnišču spomnila, da je imel lani jeseni Slovenj Gradec Sokličeve dneve in da je ob tej priložnosti izdal zbornik s predavnanji, spomini in spremljajočimi prireditvami.

Jakob Soklič, Gorenjec, ki je deloval na Primorskem, Štajerskem, Dolenjskem, Koroškem, le na Gorenjskem ne, je nastopil mesto slovenjgraškega župnika leta 1933. Z zbiranjem umetnin je sicer začel že leta 1928, a je z dejavnostjo po prihodu v Slovenj Gradec nadaljeval in leta 1937 uradno odprl svoj muzej. Kot je v zborniku zapisla **Brigita Rapuc**, dipl. etnologinja, je Sokličev muzej "eden od vrhuncev na področju muzealstva; v celoti zbirko sestavljajo pretežno umetnostnozgodovinski in umetnostno obrtni predmeti, manj je zgodovinskih, arheoloških in etnoloških predmetov. Zbirka ponuja pregled lokalne zgodovine na poseben način in je redkost ne samo v slovenskem, ampak tudi v širšem prostoru. Hkrati predstavlja muzej izpostav-

ljeno in atraktivno točko v sklopu turistične ponudbe mesta."

Soklič pa se Slovenjgraščanom ni priljubil le zaradi svojega muzeja, ampak - kot nas prepričajo članki v zborniku - še zaradi mnogih drugih lastnosti.

Župnik Leskovar, ki je bil kot zastopnik izdajatelja knjižice Župnijskega urada sv. Elizabete Slovenj Gradec tudi odgovorni urednik, ugotavlja, da je 25 let po njegovi smrti "posrebrilo čudovito duhovniško poslanstvo in pristno krščansko držo tega nepozabnega župnika. Vse, kar so gospod Soklič položili v brazde duhovnega - kulturnega življenja našega mesta, rojeva bogate sadove."

Umetnostni zgodovinar Marko Košan predstavi v svojem prispevku mesto Jakoba Sokliča v kulturni preteklosti Slovenj Gradca in zapiše, da je bil Soklič "razgledan erudit, ki je prijateljeval s kopico najboljših umetnikov svojega časa in mnogimi humanističnimi izobraženci, zlasti zgodovinarji, ki so redno prihajali k njemu na obiske. ...bil je tisti, ki je v posvetnih aktivističnih časih dajal Slovenj Gradcu še vedno ton živahnega kulturnega ozračja. Tudi z njegovo pomočjo je bila uresničena zamisel o ustanovitvi mestnega muzeja..."

Viljem Pangerl zapiše pod naslovom *Moje življenje* je romanje, "da je bil Soklič sposoben dušni pastir, odličen katehet in ljubitelj umetnosti."

V drugem delu zbornika, v spominih na Jakoba Sokliča, pišejo **Silvester Kresnik - Sive**, Janez **Podstenšek**, **Alojz Rebula**, **Tone Sušnik**, sestre **Angelca Kramljak** in **Marija Ribič**, **Jože Levovnik**, **Albin Žižek**, **Marija Kamenik**, **Karlo Kocjančič** in **Viktor Levovnik**. Vsi imajo zanj lepo besedo, Alojz Rebula pa je po srečanju z njim med drugim zapisal: "Protiv Kremžarjevemu vrhu se začneva vzpenjati z občutkom, kot da sva si v Slovenj Gradcu dala v nahrbtnik še eno krepčilo, z izbrano slovensko in krščansko aromo, srečanje z gospodom Jakobom Sokličem..."

Lahko pa, da tega srečanja sploh ne bi bilo, lahko bi jih bilo tudi veliko manj ali sploh nobenega. **Tone Sušnik** namreč takratne razmere v Slovenj Gradcu takole predstavi:

"Na splošno pa se mi zdi, da je gospod Soklič imel boljše veljavo pri komunističnih oblasteh, ki je bila v prvih letih gorka nad duhovniki v drugih krajih. Vemo, kaj se je zgodilo s črnjanskim župnikom Matejem Krofom, prevajška gospo-

Jakob Soklič

da, župnik gospod Močilnik in njegov kaplan, sta bila zaprta, nemški župnik Stueckler, velik dobrotnik med vojno, je bil dolga leta na prisilnem delu. Gospoda Sokliča je morda čuvalo spoznanje, da je bil begunec s Primorske, morda je veljavo dala bogata muzejska zbirka, nad katero so bili slovenjgraški meščani ponosni, morda, ker so sami meščani zrasli iz kulturne preteklosti. Imeli so svoje Strausse, Mersija, Wolfa, Bernekerja, pesnika Golla, v Starem trgu je župnikoval častiti gospod Davorin Trstenjak, ustanovitelj slavističnega društva, v mestu je pisala in ustvarjala Ljuba Prenner, bili so Simonittiji in Strnadi... In najbrž boljše veljavo ni segel v pore tega sloja in gospod Soklič je postal njihov."

Da Slovenjgraščani tako čutijo še danes, je dokaz tudi pričujoči zbornik ob 25-letnici njegove smrti, nič bahava, a vseeno bogata knjižica z napovedjo, da "pomeni začetek odkrivanja odličnega poslanstva pokojnega Sokliča". □

H. Merkač

PRVOMAJSKI PAKET V MORAVSKIH TOPLICAH - v objektu "KRONE"

Pet dni polpenzion z svečano večerjo s plesom v hotelu samo 175 DEM!

Naša izvensezonska AKCIJSKA PONUDBA od 10. 4. dalje:

5 dni z zajtrkom = 99 DEM + TT

5 dni polpensino = 149 DEM + TT

7 dni z zajtrkom = 130 DEM + TT

7 dni polpensino = 199 DEM + TT

7 dni BIVANJE - možnost kuhanja = 99 DEM + TT

Tel.: 069 26 434 ali od
10. 4. naprej 069 48 646

PRIJETNE POČITNICE

Starejši ljudje še danes pomnijo prijetna druženja v čitalnicah, kjer se niso zbirali samo zato, da bi prebirali knjige, pisali ali razpravljali o perečih ali povsem vsakdanjih dogodkih, marveč so se preprosto veselili srečanj drug z drugim. Z napredkom in ob pomanjkanju časa pa so čitalnice izgubile privlačnost in na koncu povsem zamrle.

Dolga leta, desetletja je bilo tako. Pa so se našli posamezniki, ki jim je draga knjiga, ki jim je draga domača beseda in ki veliko dajo na druženje, izmenjavo mnenj... Marsikje v Sloveniji so klubi ljubiteljev knjig na široko odprli vrata, na podeželju so se - sprva sramežljivo - zbirali mladi in malo manj mladi ustvarjalci, da drug drugemu povedo, kaj in kako delajo.

V Vuhredu, kulturno živahnem kraju, so se konec novembra lanskega leta zbrali posamezniki iz nekdanje občine Radlje v čisto ta pravi ČITALNICI. V študijski krožek - pod pokroviteljstvom Centra za socialno delo Radlje - je ustvarjalce in poslušalce zbrala mentorica, gospa **Marijana Sadar**.

"Zakaj smo se odločili za čitalnico? Zato, ker sem prepričana, da ljudje

Nazaj h knjigi

ČITALNICA V VUHREDU

Na literarnem večeru v Vuhredu so se predstavile znanke in sosedje, prijateljice, v podobi, ki je ljudem manj znana, a tako tembolj bogati in širi spoznanja

malo, zelo malo beremo. Vse premalo časa imamo za lepo besedo, za knjigo. In ker imam sama nadvse rada poezijo, sem si za vodilo zadala, da v čitalnici, na naših srečanjih, predstavimo slovenske pesnice in pesnike, ki ustvarjajo v naši prelepi dolini. Veliko jih je, ki so vredni

posebne pozornosti. Mi smo se do sedaj posvetili nepozabni **Mili Kačičevi** in kmečki, a nadvse globoko čuteči duši pesnika gorice **Toneta Kuntnerja**. Udeležili smo se predstavitev knjige gospoda **Marka Rutarja** iz Radelj. Eno naših prvih srečanj smo imeli v knjižnici Radlje, kjer nas je gospa **Tilka Kus** prijazno seznanila s programom Kobis.

Veliko naših članic in članov čitalnice tudi ustvarja. Pišejo pesmi ali krajša ter daljša prozna dela. Dve med njimi, gospa **Marija Mrakič** in gospa **Marija Omulec**, obe doma na Muti, sta že izdali svoje knjižne prvece. Mi vsi skupaj pa srčno želimo, da bi ob koncu naših srečanj še komu lahko naredili knjigo" pove gospa Sadar.

In ker je pesmic, sestavkov ob poznih večerih nastalo veliko, ni bilo težko ob dnevu žensk narediti prave-

ga literarnega večera domačink. Te so se predstavile - sprva z majno tremo - v osnovni šoli v Vuhredu v prvih marčevskih dneh. **Monika Šantl, Berta Urbanc, Marja Mrakič, Marija Omulec, Jožica Peček, Mihaela Mravljak, Barbara Ternik ter Anica Hudernik** so navdušile prepolno dvorano šole.

"Veste, sprva nas je bilo kar malce strah, ker sploh nismo pričakovali kdove kako velikega odziva poslušalcev. Pa se je kar trlo ljudi v dvorani in smo bili zelo prijetno presenečeni! Morda je tudi zato splahnela trema pri tistih naših ustvarjalkah, ki so se prvič predstavile tako veliki množici ljudi. Po drugi strani imajo nekatere naše umetnice že kar širok krog bralcev. Tako Berta Urbanc, Marija Omulec, Jožica Peček ter Anica Hudernik dolga leta pišejo v Kemčki glas. Mihaela Mravljak svoje pero suče v Jani, Barbara Ternik kot predstavica mladih piše v Anteno ter v revijo Cool. Nastope naših ustvarjalk je spremljala in se tako predstavila citrarka Melita Dobnik."

Ob velikem navdušenju ljudi so člani Čitalnice v Vuhredu dobili še več poleta za delo in srečanja vnaprej. Veliko pesnikov bi radi spoznali, si ogledali kako imenitno gledališko predstavo, šli na dom kakega velikega ustvarjalca in do junija, če bo sreča res mila, bi radi izdali pesniško zbirko eni svojih pesnic. □

T. Repnik-Vrhnjak

Trgovsko podjetje d.d.

Šolska ulica 2, 2380 Slovenj Gradec

Tel.: 0602 41 127, 41 426

Fax: 0602 43 756

poslovalnice:

- **Market Mislinja**
- **Diskont Slovenj Gradec**
- **Samopostrežba Šmartno**
- **Market Slovenj Gradec**

VELIKONOČNA PONUDBA:

orehi	698.-
jajčka	20.-
šunka (brez kosti) prekajena	998.-
vrat (brez kosti) prekajen	998.-

ZILA DANES - ZA VAŠ BOLJŠI JUTRI

JOŽE SILVA KREHU
Breg 13, Mozica, tel.: 35 694

EOLVAYS

PREDSTAVLJAMO KOROŠKE ŠPORTNIKE

PETRA KRAMOLC

Kar neverjetno se zdi, toda Petra Kramolc se je pred leti, ko je še drgnila osnovnošolske klopi, navduševala predvsem za nogomet. Še danes večkrat zaigra skupaj s fanti v mežiški telovadnici. Zdi se, kot da bi veselje do tega športa enostavno podedovala po očetu Petru, ki je bil nekoč tudi sam aktiven igralec nogometa pri domačem Akumulatorju, pa kasneje pri Korotanu in Fužinarju. Da imajo Kramolčevi hišo tik ob nogometnem igrišču v Mežici in se je priljubljenost kar sama ponujala?

Kakorkoli že, nogomet vendarle ni čisto pravi šport za dekleta in Petra, ki je že v osnovni šoli rasla "kot goba po dežju", je postala zanimiva za odbojbarske strokovnjake. Leta 1990 sta jo trenerja in igralca mežiškega kluba Mitja Lednik in Veronika Triplat navdušila za odbojko in pritegnila v klub. Pod vodstvom trenerja članske ekipe Lednika in kadetske ekipe Iva Beondiča je hitro spoznala skrivnosti te atraktivne igre in v sezoni 1993/94, čeprav še kadetinja, prvič zaigrala za člansko vrsto.

V letih 1995 in 1996 se je udeležila slovenske odbojbarske šole v Škofji Loki, kjer sta jo opazila tudi takratna selektorja naših mladih reprezentanc, Ravenčan Damjan Pogorevčnik in Prevaljčan Janez Dokl, ki sta hitro spoznala, da nadarjena 14-letnica sodi v kadetsko reprezentanco Slovenije. Takoj zatem si je priborila še majico z državnim grbom v mladinski selekciji, kjer bo lahko igrala še dve leti, in odbojbarska pot Petre Kramolc se je očitno pričela strmo vzpenjati.

S svojo prizadevnostjo in danim talentom je hitro dohitevala kakovostno raven starejših soigralk v ekipi Mežice. S ciljem, da doseže napredek pri svoji igri, se je skupaj z očetom Petrom in mamom Anito, ki svojo edinko vsestransko pod-

pirata pri športnem udejstvovanju, lani odločila zaigrati v večjem, bolj organiziranem klubu. Prestopila je k mariborskemu Infond Braniku, klubu, ki je že vrsto let najboljši v državi. Pravzaprav je Petra zahvalna predvsem svojemu someščanu in odbojbarskemu trenerju Bojanu Ivartniku, da jo je napotil k Braniku, kakor tudi profesorju Adiju Urnautu, svojemu učitelju telovadbe na Gimnaziji Ravne, ki jo je venomer vzpodbujal k odhodu v večji klub. Seveda pa ne pozabi omeniti, da je nadvse hvaležna tudi predsedniku mariborskega kluba, magistru Božidarju Tolarju, ki jo je pred letošnjo sezono sprejel z odprtimi rokami v sredino, kjer je Petri omogočen nadaljnji razvoj.

V mariborskem klubu Petra, ki ima za odbojko idealno postavo, saj meri trenutno v višino kar 182 cm, prizadevno vadi pod strokovnim vodstvom trenerja Dragutina Baltiča. Imajo odlično člansko ekipo, ki je letos že osvojila pokalno lovoriko, zdaj pa se potegujejo še za naslov državnih prvakinj. Redno nastopa tudi za mladinsko in kadetsko vrsto Infond Branika, mladinke pa so že postale tudi prvakinja Slovenije.

V članski ekipi, kjer je kar nekaj vrhunskih igralk, med njimi tudi njena vzornica in najboljša odbojkarica v Sloveniji, Ravenčanka Sergeja Lorber, seveda Petra še ne dosega polne minutaže. Občasno pa vendarle zaigra v prvi šestki, predvsem v vlogi korektorja igre. To pa je kar dovolj, da so strokovnjaki, odgovorni za člansko reprezentanco, spoznali nadarjenost še ne 17-letne Mežičanke in jo že lani poklicali v izbrano vrsto. Tako je Petra za člansko reprezentanco Slovenije že odigrala dve tekmi, na Slovaškem in v Novem mestu s Francozinjama.

Seveda je ob odhodu v drug klub Petra zamenjala tudi šolo. Na Ravnah je končala 1. letnik gimnazije, nato pa nekaj časa nadaljevala študij na II. gimnaziji v Mariboru. Pa ni šlo vse, kot bi si želela. Na mariborski šoli niso imeli pravega razumevanja za Petrino športno udejstvovanje in ni ji preostalo drugega, kot da se je letos znova vrnila na Gimnazijo Ravne, kjer sedaj obiskuje športni oddelek. Za njene starše je to dodatni napor, saj morata hčerko trikrat ali celo štirinast tedensko voziti z avtomobilom v Maribor na treninge oziroma tekme. Pa jima to ni težko, pravita, kajti zavedata se, da lahko Petra postane vrhunska igralca odbojke le v klubu kot je Infond Branik.

Petra je bila leta 1996 izbrana tudi za najboljšo športnico Mežice. Kot športnica je že doslej dosegla veliko. Njena kariera vrhunske odbojkarice pa se praktično šele pričena. Naj bo nadvse uspešna! Petra Kramolc je bila rojena 15. 8. 1981, stanuje v Mežici, Knapovska 1. □

Ivo Mlakar

DRŽAVNI PRVAKI Z GIMNAZIJE RAVNE NA KOROŠKEM

Če Korošci zlezemo iz svoje lupine na državni vrh, stvar ni mala

Napisano pravilo je, da kdor zmaga v odbojki v koroškem derbiju, ta se uvrsti na vidno mesto tudi na državnem nivoju. Naši fantje so v prvem krogu srednješolskega državnega odbojbarskega prvenstva izločili dijake SSKŠ Ravne. Šoli, ki živita sicer zelo povezano, sta si stali na različnih bregovih. Le eden je lahko odšel z dvignjeno glavo. V drugem krogu tekmovanja so bili naši nasprotniki dijaki srednjih šol koroške regije in dijaki ŠC iz Velenja. Tudi tu je bila gimnazijska metla neusmiljena.

Državni polfinale v odbojki za fante za vzhodni del je bil letos organiziran v Murski Soboti. Na njem je sodelovalo šest zmagovalnih ekip z raznih regij vzhodne Slovenije.

Naša ekipa je bila dobro pripravljena, pa tudi poškodb na srečo ni bilo. Kar krivično je, da že za logično sprejemamo uvrstitve deklet ali fantov v šolski polfinale. Šele tam naprej pa evforično ploskamo ali sočustvujemo z rezultati. Naše punce so letos v polfinalu v Ljutomeru osvojile "samo" peto mesto. Tretje mesto fantov na polfinalu v Murski Soboti pa je bilo dovolj za uvrstitev med šest najboljših srednješolskih ekip v Sloveniji.

Izkušnje kažejo, da se v šolskem športu v finale uvrščajo navadno športne gimnazije. No, saj imamo tudi na Ravnah športni oddelek. Kako so bili naši fantje motivirani za veliki finale v odbojki, pove tudi to, da so kljub oddaljenosti krajev bivanja od šole prihajali na vadbo tudi v večernih urah. Pravi človek na pravem mestu pa je bil tudi profesor Adi Urnaut. Legendarni odbojkar je odlično pripravil naše fante. In bistvo vsega je, da mu fantje verjamejo.

Zaradi zadržanosti profesorja Urnauta sem sam popeljal naše fante na državni srednješolski finale. Velika naloga je bila pred mano. Hvaležen sem Adiju, da mi je pred odhodom podal navodila in da sva predelala razne možnosti, ki bi se lahko dogajale na finalnem turnirju. Fantje so igrali odlično. Zmleto je bilo vse, kar se nam je zoperstavilo.

Zadnjo tekmo z 2. gimnazijo Maribor smo dobili po ogorčeni bitki. Tekmo si je ogledal tudi slavni košarkar Peter Vilfan. Je že tako, da so nekateri slavni že, ko vstopijo v športno dvorano. Toda tudi mi smo zvečer odšli iz nje z dvignjenimi glavami. Nič koliko čestitk, slikanj, intervjujev... (kje si, Jordan) je poplavilo našo ekipo. Evforija neznanih in žalost znanih ljudi! Naš dijak Uroš Zupanc je bil proglašen za najboljšega igralca celotnega prvenstva. Naši fantje so postali srednješolski državni prvaki v odbojki - zlati fantje.

Zlati fantje so poleg Uroša Zupanca še: Nejc Pušnik, Miha Kosl, Aleš Merkač, Bojan Konečnik, Blaž Merkač, Jaroš Štekl, Goran Krpač in Savo Radjenovič. Na presenečenje organizatorja na finalnem turnirju fantje dobljene buteljke šampanjca niso odprli, pač pa so jo odnesli domov in nanjo z zlatimi črkami zapisali svoja imena. Naslednji dan so jo podarili za spomin svojemu trenerju - profesorju Urnautu. Obdobje šolanja pusti pri mladem človeku veliko sledi... Te brazde pa bodo v glavah teh fantov verjetno ostale zlate za vedno. □

Stane Lodrant, prof.Š.V.

Bodoča dobitnica olimpijske medalje v smučanju:

TINA MAZE

Tina Maze je petnajstletno dekle iz Črne na Koroškem, obiskuje osmi razred osnovne šole in ji smučanje pomeni vse. V drugem razredu se je s starši odločila, da bo poskusila pri Smučarskem klubu Črna, ki že dolgo skrbi za to, da je smučanje v vasici pod Peco zelo uveljavljen šport.

Tina so kmalu spoznali za perspektivno dekle. Ta sloves ima še danes. Kadarkoli nanese beseda na smučanje, se celo med mladimi smučarji samimi zasliši: "Tina vse namaže!"

Tina doma nima prave konkurence, vsaj pri dekletih ne. Njeni najbolj odmevni letošnji uspehi so tri prva mesta na državnem prvenstvu, štiri prva mesta na Pokalu Vegeta, prav tako štiri prva mesta na regijskih tekmovanjih... Osvojila je tudi naslov športnice Črne do petnajstih let za leto 1997. Ta, pravi, ji veliko pomeni.

Najbolj pa si je letos želela uspeha na evropskem prvenstvu v Italiji. Tekmovala je v slalomu in veleslalomu ter v obeh disciplinah odstopila. Za neuspeh krivi poškodovan gleženj in prehlad ter gromozanski pritisk. Po teh tekmah je menda bila potrta. Vendar pa ni bojazni, da bi jo posamezen neuspeh preveč strl, saj ima zadosti trden značaj.

Tina se obeta sijoča prihodnost. Drugo leto bo vstopila v kategorijo mladink. Dobila bo tudi smučarsko štipendijo od državne reprezentance, saj jo glede na rezultate primerjajo z Urško Hrovat, ko je bila njenih let.

Po naravi je Tina zelo skromna. Hvaležna je staršem, da so ji omogočili vse, kar že ima. Smučanje je, še posebej v začetku kariere, namreč zelo drag šport. Tina zdaj potrebuje namreč kar dvanajst parov smuč, ki pa jih kupi smučarski klub. Za njo ni več ovir na poti do slave. Pogosti treningi (na smučiščih v Avstriji in v domači telovadnici), dober trener (Blaž Jelen) in njena samozavest so neuničljiva kombinacija.

Najboljša stvar pri smučanju so ji, poleg smučanja samega, potovanja. Največ potuje po Avstriji, Italiji in Franciji, pa tudi v Kanadi je že bila. "Prvič v letalu..." se ji zabljaskajo oči... Močno pa si želi, da bi imela več časa. Zda ga namreč največ porabi za smučanje in za učenje. V šoli veliko zamudi, ker toliko potuje in to mora kasneje sama nadoknaditi. Poleg smučanja, šole, prijateljev, družine - res ne vem, kje še najde čas in energijo za glasbeno šolo klavirja, ki jo obiskuje že šesto leto. Res je izjemna.

Spomladi se bo Tina vpisala v športno gimnazijo na Ravnah. Po maturi pa meni, da bo šolo potisnila na stran in se cela posvetila svoji strasti - smučanju. Nadarjena kot je, bo prav gotovo še daleč prišla. Drži se je neverjetna sreča in osupljiva samozavest. Želimo ji, da ji nič od tega nikoli ne uide. □

mojca p.

Turnir dvojic nad 90 let

V marcu je slovenjgraški teniški klub 96 organiziral zanimiv teniški turnir dvojic nad 90 let, ki se ga je udeležilo 32 igralcev. Po štirih kolid zanimivih dvobojev je zlato medaljo osvojil par JAKOŠ-PERGER z najboljšim kvorumom prejetih in oddanih gemov. Drugo mesto je osvojil par KUTIN-KOLAR, s prav tako štirimi zmagami, a z nekoliko slabšim razmerjem v oddanih gemih. Tretji je bil par VAUPOT-BUDNA, četrto mesta je osvojil par HAJTNIK-SLEMENIK O. in peto par ČREŠNIK-LOGAR A.

Turnir je potekal v zelo dobri organizaciji Tenis kluba 96, za dobre pogoje tekmovanja pa je poskrbel Tenis center Murko iz Slovenj Gradca.

Za prijetno teniško popoldne sta poskrbela Radošević in Pogorelčnik, ki sta zagotavljala, da včasih niso igrali nič slabšega tenisa kot danes

*Zmagovalca turnirja dvojic nad 90 let:
Danilo Jakoš (na sred) in Hrabro Perger (desno)*

Podelili priznanja najboljšim športnikom občine Dravograd

Ob svečani otvoritvi prenovljene telovadnice OŠ Neznanih talcev so v Dravogradu podelili tudi priznanja najboljšim športnikom občine za leto 1997. Športnik leta v občini Dravograd je po mnenju komisije za priznanja in nagrade pri tamkajšnji športni zvezi košarkar **Boštjan Nachbar**, ki tačas nastopa za ekipo državnega prvaka, ljubljansko Union Olimpijo. Še ne 18-letni Boštjan je nastopal v pionirski, kadetski in sedaj mladinski reprezentanci Slovenije, kjer je tudi kapetan ekipe. Že kot 15-letnik je zaigral v članski vrsti Bavarie Wolftexa iz Maribora, od tam pa kot najperspektivnejši slovenski košarkar prestopil v ljubljanski klub.

Priznanje za drugo mesto je dobil jadralni padalec **Matjaž Ferarič**, tretje mesto pa si delita član državne reprezentance v mnogoboju za paraplegike **Zdravko Grlic** in član slovenske izbrane vrste v streljanju na gline nastopel Marjan Pšeničnik.

Ekipni naslov je pripadel **kegljačem Elektrarne Dravograd**, ki so lansko leto z uvrstitvijo v 1. slovensko ligo dosegli svoj največji uspeh. V prvi sezoni nastopanja v najelitnejši konkurenci so se kot novinci uvrstili na odlično 7. mesto.

Drugo mesto je pripadlo nogometnemu klubu Dravograd za izjemne dosežke pri vzpodbujanju množične tekmovanja in športno rekreativne dejavnosti v občini, priznanje za tretje mesto pa so podelili odbojarskem klubu Dravograd, ki se edini ukvarja z ženskim tekmovalnim športom v občini. □

Silvo Belaj, kapetan in trener dravograjskih kegljačev

So nezgode, ki se pripetijo na tak način, da skorajda ne gre verjeti, da je res. Če vrhu vsega v njih umre kakšen človek, je toliko bolj tragično. Takšna nezgoda, ki sem jo zasledil v policijskih sporočilih v minulem mesecu dni, se je pripetila tudi v kraju Vrhe, v občini Slovenj Gradec.

Smrtni padec

Pri kakšnem nepričakovanem padcu z višine nekaj metrov si običajno želimo, da bi padli na seno. Menimo, da je to dovolj mehka podlaga, ki bi lahko naš padec ublažila. No, primer z dne 21. februarja nas poslej poučuje drugače.

Tega dne okoli 16. ure so v skednju kmetije J.G. z Vrh pri Slovenj Gradcu našli mrtvega M.Z. iz Starega trga pri Slovenj Gradcu. Policisti in kriminalisti so ugotovili, da je M.Z. padel z višine okoli 2,20 metra med bali sena, zaviti v plastično folijo, kjer se je zagostil z glavo navzdol. Seno ga tako ni rešilo, nasprotno, bilo je usodno zanj. Tudi kasnejša obdukcija je namreč potrdila, da se je nesrečni M.Z. zadušil pri padcu med bali sena.

Padla na beton

S senom in padcem je povezana še ena delovna nazgoda na kmetiji. Kraj dogodka je bil tokrat v Mislinji. 2. marca okoli 9,30 se je namreč I.R. iz občine Mislinja, da bi nakrmila živino, po lestvi povzpela do sena. Na višini 2,75 metra je poskušala na vile nabosti seno, pri tem pa ji je spodneslo lestev in padla je na betonska tla. Z reševalnim vozilom so jo odpeljali v bolnišnico, kjer so ugotovili, da si je hudo poškodovala glavo in hrbtenico.

Odhod skozi okno

Večjo srečo, pa tudi novo izkušnjo, je imel dne 24. 2. hrvaški državljani N.D., začasno stanujoč v Slovenj Gradcu. Tega dne je bil namreč na obisku pri znanu M.P. iz Slovenj Gradca. Okoli 21,30 ga je nameraval zapustiti, vendar to ni bilo mogoče, ker je njegov gostitelj založil ključke. Kljub pregovarjanju je N.D. poskušal zapustiti stanovanje skozi okno. Nameraval je doseči tri metre oddaljen

Mož pod odejo

žleb in se po njem spustiti na tla. Seveda mu to ni uspelo in padel je 12 metrov globoko na travnato površino in se hudo telesno poškodoval.

Po padcu se je ranjen zavlekel do vhoda v blok, kjer so ga našli stanovalci. Bil je odpeljan v slovenjgraško bolnišnico in ostal na zdravljenju.

Hoja po robu

Kako nevarna je hoja po robu, se je prepričal tudi B.F. s Prevalj. Okoli 20. ure je namreč 14. marca hodil po poti - kamnitem podpornem zidu, visokem štiri metre, ki vodi proti izhodu z nogometnega stadiona na Prevaljah. Med hojo je stopil na rob poti. Pod njegovo težo se je odkrušilo nekaj kamnov in padel je z višine okoli štirih metrov na pločnik. Pri tem se je hujše telesno poškodoval in odpeljali so ga v bolnišnico Slovenj Gradec.

Padlo dvigalo

Ostajamo pri padcih, vendar tokrat nekoliko drugačnem, a nič manj nevarnem. Tokrat se je končal brez telesnih

poškodb, prihodnjič se morda ne bo. 11. marca je zasebni podjetnik R.P. na gradbišču v naselju Muta z gradbenim dvigalom, visokim 10 metrov in dolgim 19 metrov, dvigoval gradbeni material. Okoli 14,30. ure, ko je z dvigalom dvignil dobrih 400 kilogramov malta, se je sprednja desna stran dvigala pogreznila v zemljo. Dvigalo se je najprej nagnilo za 10 stopinj in obstalo. Delavci so se pravočasno umaknili z gradbišča, zatem pa je dvigalo padlo na nedokončan gradbeni objekt in podrlo del ograje gradbišča. Sprednji del dvigala je padel na rob vozišča mestne ulice, kjer pa na srečo tedaj ni bilo prometa.

"Bencinski" vžigalnik

V tem uvodnem delu še naprej ostajam pri precej nenavadnih in morda celo neverjetnih dogodkih. Tudi tale je takšen, da bi ga pravzaprav lahko vzeli kar iz kakšne šale, če bi ne bil resničen. Poglejmo, kaj pravi policijsko sporočilo.

1. 3. 98 okoli 4. jutranje ure je v kraju Polena, v občini Mežica, zgorel osebni avtomobil, znamke Zastava 101, last P.L. Policisti so z ogledom kraja požara in z zbiranjem obvestil ugotovili, da sta A.S. iz občine Mežica in S.T. iz občine Prevalje s pomočjo plastične cevi prečrpavala gorivo iz osebnega avtomobila, last P.L., v plastično posodo. Med prečrpavanjem sta si posvetila z vžigalnikom (hic - op. pisca) in prišlo je do vžiga bencinskih hlapov.

Kljub temu, da sta poskušala ogenj pogasiti, se je razširil na vso vozilo. Požar je opazil tudi bližnji stanovalec J.V., ki je poskušal ogenj pogasiti z gasilnim aparatom, vendar je vozilo v celoti pogorelo.

Pod odejo

Še vedno sem pri neobičajnih dogodkih. Ženske kar pogosto moške rade skrijejo pod odejo ali pod "kovter". No, na kak način in s kakšnim namenom je to storila nemška državljanka S.O., je precej neobičajeno. Okoli 9,30 je namreč dne 4. 3. 98 pripeljala na mejni prehod Vič in

Klici na 113

V letu 1997 so koroški policisti na telefonsko številko 113 skupno sprejeli 34.675 klicev (leta 1996 jih je bilo 29.200, leta 1995 pa 13.125). To predstavlja povprečno 95 klicev na dan. Večina pozivov (80 odstotkov), je bila v času med 6,30 in 20,30.

Klicev, zaradi katerih je bilo treba takoj ukrepati, je bilo 6389. Občani so v 7484 primerih želeli imeti druge informacije (največkrat poročilo o stanju cest). Med intervencijskimi klici jih je največ (1836) bilo iz prometne varnosti, javnega reda in miru (1709), kriminalitete (814) itd.

Največ interventnih klicev je bilo z območja PP Slovenj Gradec (1933), sledi postaja Ravne na Koroškem (1579), Radlje ob Dravi (1041) in Dravograd (625).

Skupni povprečni reakcijski čas od poziva do posredovanja UNZ Slovenj Gradec je bil lani 14 minut in je enak kot leta 1996 in 1995. Na UNZ Slovenj Gradec so posebej izračunali še reakcijski časa za svoje policiste za občini Mežica in Črna na Koroškem, kjer nimajo policijskih pisarn. Za Mežico je ta čas v povprečju 20,5 minute, za Črno na Koroškem pa 27 minut.

nameravala vstopiti v Slovenijo. Policisti so pri pregledu vozila odkrili, da je imela pred sprednjim sedežem skritega in pokritega z debelejšo odejo svojega moža M.O. Na tak način ga je želela pripeljati v Slovenijo, saj njen mož ni izpolnjeval pogojev za vstop v našo državo.

Oba sta prišla pred sodnika za prekrške, ki jima je - poleg denarne kazni - izrekel še varstveni ukrep odstranitve tujca iz države za šest mesecev. Po končanem postopku sta bila vrnjena v Avstrijo.

Na Kopah

Zdaj pa k bolj običajnim rečem. Po podatkih policije, ki so na voljo javnosti, je bilo v minulem obdobju, kljub snežno revni zimi, še vedno (pre)več nesreč na smučiščih. Seveda so na Koroškem najbolj priljubljena tista na Kopah na Pohorju in tam so se pripetile tudi vse tokatne smučarske nezgode.

Huje se je tako, na primer 18. 2. telesno poškodovala na smučišču na Kopah A.J. iz Slovenj Gradca, ki se je med vožnjo zapletla s smučmi in padla. Okoli 10,30 pa se je na tekmovanju v slalomu, ki je

istega dne na istem smučišču pripravilo Društvo upokojencev iz Celja, prav tako huje poškodovala starejša smučarka R.C. Padla je in z glavo zadela ob količek, tako da so jo morali odpeljati v slovenjegraško bolnišnico.

19. 2. se je okoli 10,45, na smučišču Kašivnik na Kopah na Pohorju poškodovale še smučar J.K. iz Maribora. Zaradi neizkušenosti pa je dne 24. 2. okoli poldruge ure na smučišču Kope nad Slovenj Gradcem padel in zadela v drevo še 12 letni smučar iz Slovenj Gradca.

Cestne vijuge

Po policijskih zapisnikih sodeč so bile v minulem obdobju tudi koroške ceste podobne smučičem. Pa ne zaradi snega - marveč vsled vijuganja. Toliko vinjenih voznikov kot v minulih tednih koroški policisti niso ustavili že lep čas. Kakor da bi prometni udeleženci želeli do kraja izkoristiti čas, ko za pijanost za volanom še niso deležni kazenskih točk ali "pik", kot bomo temu preprosto rekli. Pri tem je večina voznikov v izdihanem zraku imela več kot 1,5 promile alkohola. Za tak prekršek pa bo v bodoče (povsem pravilno - op. pisca), treba ponovno pred izpitno komisijo.

Med vinjenimi vozniki je bila tokrat tudi voznica H.K., ki je 9.3. med vožnjo od Radelj ob Dravi proti Mariboru, v kraju Javnik, nenadoma zepeljala v levo in trčila v travnati rob. Vozilo se je obrnilo na streho in drselo okoli 37 metrov ter obstalo na strehi. Voznica se je pri tem hudo poškodovale, policisti pa so ugotovili prisotnost 1,13 promile alkohola.

Rekorderji

Nedvomni alkoholni rekorder za volanom osebnega avtomobila je v tem obdobju 37 letni P.G. iz Mežice, ki je dne 4. 3. 98 okoli 22,30. ure zunaj naselja Tolsti vrh povzročil prometno nesrečo z gmotno škodo. Eletronski alkotest je pokazal, da je imel v izdihanem zraku kar 3,59 grama alkohola. Na drugo mesto bi lahko uvrstili še 34. letnega Borisa P. s Prevalj, ki je 19. 3. okoli 16,45 prav tako povzročil prometno nezgodo z gmotno škodo. V njegovem izdihanem zraku je bilo 3,20 promile alkohola. Boris je bil poleg tega še precej srborit in se je nedostojno vedel do policistov. Skušal jim je iz rok iztrgati zapisnik o alkotestu in jim vzeti alkotest. Morali so ga odpeljati na PP Radlje, kjer je tudi odklonil pomoč zdravnika, ki so ga zaradi njegovih poškodb iz prometne nezgode poklicali policisti.

Ogorek

Do travniškega požara, v neposredni bližini železniške postaje Prevalje, je prišlo 18. 3. okoli 10. ure. Zgorelo je okoli 120 hektarjev suhe trave, ogenj pa sta pogasila gasilca s Prevalj. Po podatkih ravnstvenega policista je do požara verjetno prišlo zaradi odvrženega cigaretnega ogorka. V času, ko je prišlo do požara, je namreč s Prevalj proti Avstriji peljal motorni potniški vlak.

Onesnažena voda

Ostajam pri našem odnosu do okolja. Kako malomarno včasih ravnamo, je na svoji koži - ali v svojem želodcu - najbolje občutila družina Alojza O. iz Ribnice

Prometna nesreča se zgodila 15. marca ob 14.45 na magistralni cesti M10-8. Vzrok nesreče je bila prevelika hitrost, na srečo pa ni bil nihče poškodovan. Posnetek: arhiv UNZ Slovenj Gradec

na Pohorju. Med 10. i 14. uro so namreč dne 3. 3. delavci podjetja Pruher d.o.o. opravljali čiščenje čistilne naprave, ki je v neposredni bližini kamnoseške delavnice. Bazene, v katere se vsedajo delci, ki nastajajo med rezanjem in poliranjem

PP RAVNE SE PREDTAVI

Vse policijske postaje na Koroškem - na območju UNZ Slovenj Gradec so v marcu pripravile tiskovne konference, na katerih so komandirji predstavili stanje varnosti na območjih posameznih postaj v letu 1997. Nekateri kazalci na področju kriminalitete ter javnega reda in miru so podobni za vso Koroško, kjer v zadnjem času opažamo zaskrbljujočo rast kaznivih dejanj, povezanih z zlorabo mamil. S tem problemom je povezana tudi številna rast vplomnih tatvin in nekaterih drugih kaznivih dejanj med mladimi.

Zadnje predstavitev stanja varnosti je imel komandir Policijske postaje Ravne na Koroškem Ivan Knuplež, ki je v svojem poročilu med drugim poudaril dosežke postaje na področju preventivne dejavnosti in partnerskega odnosa z občani. Ne brez razloga, kajti ravno ravenska policijska postaja se ponaša z obilico uspešno izvedenih preventivnih akcij, ki so v veliki meri sad lastnega dela in odnosa do občanov. To jim pristojni priznavajo v tako regijskem kot v državnem merilu. V tem kontekstu spomnimo samo na izvršne zloženke o nevarnostih v cestnem prometu, ki so jih ravenski policisti razdelili med osnovnošolsko mladino. Prejšnji mesec pa so za občane izdali tudi brošuro z naslovom Kako varno smo živel v letu 1997.

Ker se odpirajo tudi možnosti za ureditev prostorskega problema za delo Policijske postaje Ravne na Koroškem, lahko v prihodnje pričakujemo od njih vsaj tako dobro delo, kot so ga prikazali v preteklih nekaj letih. V.M.

pohorskega kamna - tonalita, so spirali z vodo. Tako razredčeno usedlino so s cisterno izlivali na prosto. Voda je po izsušeni strugi pričela teči do izvira pitne vode. Prišlo je do onesnaženja okoli 5000 litrov pitne vode, ki jo uporablja štirčlanska družina. Kraj onesnaženja so si ogledali tudi delavci Zdravstvenega zavoda Ravne na Koroškem in vzorce onesnažene vode dali v analizo.

Mina

V tem delu bi veljalo omeniti še eno srečo v nesreči. Drugega marca sta namreč otroka med igro v gozdu na Legnu našla neeksplozirano mino za minomet, kalibra 54 mm, ki izvira še iz druge svetovne vojne. Eksplozivno telo je prevzel pirotehnik, ki je poskrbel za njeno uničenje.

Dišal bo

Kratko policijsko sporočilo (v glosiranem in po moje zašpičenem delu kronike):

"Dne 18. 2. 98 med 8. in 19. uro je neznanec v prodajalni Market-DM v Slovenj Gradcu odtujil 10 parfumov različnih znamk, v skupni vrednosti okoli 109.000 tolarjev. Policisti za neznanec poizvedujejo."

Kratko dopolnilo in navodilo poizvedovalcem: glede na ukradeno robo (blago), bi prej verjeli, da gre za storilko kot storilca. Sicer pa ga (jo) sploh ne bo težko odkriti. Treba je zgolj uporabiti nos. Človeka, ki diši (smrdi) po desetih parfumihih, nabraž nikakor ne moreš zgrešiti.

Zamudnik

V gostinskem lokalu na avtobusni postaji na Ravnah na Koroškem je 12. 3. ob 17. uri v vinjenem stanju kršil javni red in mir D.T. z Raven na Koroškem. Nadlegoval je goste in natakarico. Izza točilne mize je jemal pijačo in jo zlival po tleh. Natakarico je poskušal s prazno steklenico udariti po glavi. Gostje so mu to dejanje na srečo preprečili, itd. Z dejanji ni prenehal niti, ko je prišla policijska patrulja - in, hočeš - nočeš, so ga morali odpeljati na hladno.

"Vidite," slišim praviti Reneja, prijatelja mojega prijatelja "bifedžije" Mirana, "to je primer, ki me - povsem iz psihološkega vidika - izjemno zanima. Če namreč lahko govorimo o vplivu ljubezni na rast marjetic, potem je toliko bolj zanimivo ugotoviti vpliv zamujanja avtobusov na obnašanje potnikov v bifejih (beri čakalnicah) na avtobusnih postajah. Povsem evidentno je namreč, da je v policijskem zapisniku omenjeni individuum pošizil zaradi zamude avtobusa, ki ga ni in ni hotelo biti. Najprej se je tolažil z alkoholom, ko pa to ni nič pomagalo, je pač poskušal na grob način priklicati avtobus. No, uspelo mu je: priklical si je javni prevoz - marico. Vožnja je bila sicer krajša in manj udobna, vendar do prihoda pred kontrolorja (beri sodnika za prekrške) - tudi brezplačna. Jaz moram - žal - za svoje značilno francosko kosilo, dunajski zrezek s pomfrijem in fižolovo soloto z bučnim oljem, vedno plačati. Razen, kadar me - na vsake kvatre enkrat - na kosilo povabi "bifedžija" Miran." □

T.I.

Sporočilo scenaristom prodaje gra- du Javornik na Ravnah

Občina Ravne-Prevalje je podala poročilo o prodaji kompleksa gradu Javornik. Prodajalec nepremičnin: stavbna zemljišča 13.751 m², komunalna ureditev kompleksa zgradbe (grad Javornik 11; gospodarsko poslopje - upravni prostori KS Javornik-Šance, Javornik 12; gospodarsko poslopje - skladišče, obrt in delavnice, Javornik 13; gospodarsko poslopje - garaže; vrtni objekt) je bil DE PROFUNDIS d.d. Ravne na Koroškem, Prežihova 7.

Železarna Ravne je te nepremičnine pridobila z neplačanim prenosom od SSS občine Ravne na Koroškem dne 12.11.1987. Ta brezplačni prenos je bil izveden na takratno SZ-Železarno Ravne n.sol.o. TOZD Družbeni standard.

V tem poročilu občine je tudi navedeno, da je postal v skladu z "Zakonom o lastninjenju spomenikov in znamenitosti v družbeni lastnini" grad Javornik družbena lastnina, vendar je vlada RS dne 12.9.1997 sprejela sklep, da je za "grad Javornik" dovoljen promet s to kulturno nepremičnino. Ta scenarij, da je grad izpadel iz seznama kulturnih spomenikov, na katerih ni možen promet, zagotovo ni nastal v Ljubljani, ampak z veliko stopnjo verjetnosti v glavah "nekulturnih" vodilnih delavcev v občini in Železarni Ravne oziroma njihovih pravnih svetovalcev, zelo verjetno pa tudi s soglasjem Zavoda za varstvo naravne in kulturne dediščine iz Maribora.

Pri tem velja poudariti, da je občina Ravne na Koroškem sprejela Odlok o razglasitvi nepremičnih kulturnih in zgodovinskih spomenikov na območju občine Ravne na Koroškem (št. 012-2/94-2, datum 29. 9. 1994, objava MUV 11/94). Iz teh razlogov je sklep vlade RS z dne 12.9.1997 nedopusten. Navedeni odlok ne predvideva prometa s to nepremičnino. V občinskem odloku je z oznako: U3 - Ravne, dvorec Javornik, Javornik 11, uvrščena tudi nepremičnina, ki jo je DE PROFUNDIS s pogodbo z dne 29. 8. 1996 prodal podjetju P.S.T. d.o.o., Kotlje 227, Ravne na Koroškem. Prav tako bi bilo zanimivo vedeti, zakaj in pod kakšnimi pogoji je občina brezplačno prenesla vse te nepremičnine na Železarno Ravne. Kupljene nepremičnine, stavbna zemljišča, dosega tudi zemljišča, na katerih je zgrajen stanovanjski blok Javornik 20, funkcionalna zemljišča stanovanjskih objektov Javornik 20, 25 in 26, otroška igrišča kompleksa Javornik, dostop do poslovnega objekta

Javornik 21 (trgovina in gostinski lokal Jamnice, Ljubljanska banka), javne pešpoti do naselja Javornik, dovozi in dostopi do individualnih objektov Javornik 5, 6, 7, 8, 9 in 10. Pravi absurd pa je, da je Železarna Ravne najprej prodala del navedenih stavbnih zemljišč v okvirih prodaje stanovanj na tem območju posameznim kupcem stanovanj, potem pa še enkrat podjetju P.S.T. d.o.o..

Občina v svojem poročilu sicer dokazuje, da je vladi RS predlagala, da odpravi svoj sklep z dne 12. 9. 1997 in razloge, kako je bila prodaja speljana in da je vpis novega lastnika v zemljiški knjigi izveden. Občina pa, kot sama navaja v svojem poročilu, ni uveljavljala predkupne pravice na osnovi 40. čl. Zakona o naravni in kulturni dediščini.

Relevantnega pomena pri vseh teh transakcijah nepremičnin je, da je bila odtujena lastnina, ki ima družbeni značaj, ki ne more biti predmet prodaje in da občina lahko sproži postopek ugotavljanja ničnosti sklenjene pogodbe, ker je bil ogrožen družbeni interes. Ta prodaja tudi nasprotuje ustavnim in pravnim načelom naše družbene ureditve, da o pravni etiki in morali tega dejanja ne govorimo. Dejanja, ki jih je vlada RS izvršila v obsegu, tako da je bila prodaja formalno izvedljiva, vendar še vedno v nasprotju z temeljnimi načeli naše pravne ureditve, se lahko razjasni le pri tretji veji oblasti s tožbo na sodišču.

Pomembna je tudi višina pogodbene vrednosti prodane nepremičnine. Po navedbi omenjenega poročila so bile nepremičnine dne 29. 8. 1996 prodane za 375.000 DEM. Izračun prometne vrednosti že samega stavbnega zemljišča na isti datum na osnovi občinskih odlokov je 544.090 DEM, tržna vrednost tega zemljišča pa je še višja. Če upoštevamo še vrednost komunalne ureditve in zgradb, lahko ugotovimo bistveno prikrajšanje ene stranke nasproti drugi pogodbeni strani. To prikrajšanje je veliko več kot polovico prave vrednosti. V kontekstu navedenega bi lahko sklepali, da je prodajalec izjemno slab gospodar ali pa da gre za navidežno pogodbo, ki prikriva kakšne druge posle.

Zanimivo pa je, da je pravne posle prodaje urejeval odvetnik g. Miran Kos s Prevalj oziroma njegovo advokatsko podjetje. Pričakovati bi bilo, da bo ta pravni strokovnjak deloval v skladu z kodeksom pravne etike in morale. Iz že navedenega bi kot pravnik moral vedeti, da je takšna pogodba, kot jo je sklenil, nedopustna in da bo posel ničen, v kolikor bo kdo sprožil tožbo za zaščito družbenega interesa, da je pogodba, tako kot je bila sklenjena, v nasprotju z ustavnimi in zakonskimi načeli naše pravne ureditve, ker v prometu ne more biti javno dobro, ker poizkuša izigrati lokalne samoupravne institucije, ker se z zamolčanjem dejstev zavaja kupca, ker gre za prikrajšanje družbenega premoženja nad polovico realne tržne vrednosti in ogroža družbene interese.

Menim, da kupec ni kriv za sklenitev te pogodbe, ker ni strokovnjak na tem področju in ni vedel

oziroma ni dolžen vedeti, da lahko postane pogodba nična. Zato odgovarja prodajalec oziroma njegov pravni zastopnik, ki je dolžan povzročeno škodo poravnati svojemu sopogodbenuku.

Če že nista Železarna Ravne in vlada RS delovali po načelu dobrega gospodarja, naj vsaj občina zaščiti javni interes. Pri tem pa mora paziti, da ne bo zamudila roka, do katerega mora vložiti zahtevek za razveljavitev pogodbe.

Zelo verjetno dejanje ne bo obšlo tudi političnih obračunov med strankami. Te nepravilnosti bi lahko bile delo komisije, katere ustanovitev je predlagal podpredsednik vlade RS g. Marjan Podobnik in naj bi preprečevala oškodovanje družbenega premoženja. Pobuda je stara že več kot leto dni, vendar ideje v koalicijski stranki LDS menda še niso pripravljeni komentirati. Lahko se nam piše črni scenarij občutljive prepletenosti med strokovnjaki in političnimi odločitvami.

Oblast se je povampirila, bogato nagraduje svoje kadre na račun tistih, ki so dobrine ustvarjali. Dokler bo tako, ne moremo pričakovati pravičnih rešitev, sploh pa, če naši vodilni politiki, ki javno tarnajo, kako je Slovenija majhna in da smo si vsi po malem "v žlahti". Vse kaže, da to v obravnavanem primeru kar drži. Problema ne bodo rešili politiki v Ljubljani, še manj scenaristi Železarne Ravne; ta povezanost in soodvisnost med njimi je tako globoka, da tu ni pričakovati kakšnih pozitivnih premikov. Samo od nas je odvisno, ali bomo sposobni prekiniti to dejanje.

Sami moramo po sodni poti doseči, da se družbi vrne družbena lastnina ali, če hočete, državna lastnina, to je z delom ustvarjena vrednost naših prednikov in tudi nas, ki smo to soustvarjali. Nihče ne more prodajati tistega, česar ni lastnik, tudi nihče ne more kupiti javnega dobra - s tem se ne da kupčevati.

Verjamem, da nekateri, ki se obnašajo kot tujci, ki so si prilastili pravico prodajati tisto, kar ni naprodaj, to težko razumejo, ker pri vsaki stvari vidijo le svoj profit. Zanimcem se bodo morali nekoč zagovarjati za dejanja, ki bi jih lahko storil le naš sovražnik, ki globoko pod ceno prodajajo kulturno dediščino, ki so jo ustvarjale mnoge generacije, ustvarjajo konflikte v prostoru in razslojujejo družbo na revne in bogate, česar posledica so njihove špekulacije.

Problem našega okolja ni toliko zatežena gospodarska struktura v času družbene preobrazbe, problem so kadri, ki pri nas zavzemajo ključne položaje v družbi. Tisti ki so že v prejšnjem sistemu vedrili in oblačili pod realsocialističnim dežnikom in so se pravočasno v novem sistemu postavili na pravo stran, brezobzirno koristijo predvsem v svojo osebno korist dobrine, ki jim ne pripadajo. Večino vzvodov oblasti pri nas še vedno držijo v rokah tisti, ki so se v minulih desetletjih na ključnih položajih usposabljali za naloge, ki jih izvajajo v tem prehodnem sistemu.

Peter-Črtomir Gorjanc
Ravne na Koroškem

Diabetiki Mežiške doline na občnem zboru

Društvo diabetikov Mežiške doline je povabilo v prostore Name na Ravnah več kot 350 članov. Udeležilo se ga je več kot polovica članov, sponzorjev in gostov. V pozdravnem govoru je predsednik g. Bojan Proje vse navzorče pozdravil, nakar je sledil kratek kulturni program, ki so ga izvedli člani kulturnega društva iz Šentanela. Predavanje o načinu zdravljenja sladkorne bolezni s tabletami, ki ga je vodila ga. dr. Meta Epšek, so prisotni z zanimanjem poslušali. Društvo diabetikov Mežiške doline je bilo 7. 6. 1997 organizator športnega srečanja diabetikov Slovenije na Ivarčkem jezeru, je povedal g. Proje. Udeležilo se ga je 540 članov in njihovih svojcev iz vse Slovenije. Sodelovalo so v odbojki, teku, tenisu in pohodu.

V okviru druženja spada tudi organiziranje okrevanja, ki je bilo izvedeno v januarju 97 v Strunjanu, novembra 97 pa v Rogaški. Po številu udeležencev okrevanja je opaziti, da so bili s programom in organizacijo vsi zelo zadovoljni, zato se bo društvo trudilo tudi v prihodnje izvajati programe okrevanja. Društvo pa sodeluje tudi pri programih o seznanjanju javnosti za ohranjanje zdravja. Sodelovalo je pri projektu z naslovom Zdravje za vse. Video kasete z istim naslovom je bila predvajana tudi na KTV Prevalje in Ravne.

Društvo je v oktobru 1997 praznovalo 10 obletnico ustanovitve. V ta namen je organiziralo srečanje diabetikov Koroške v prostorih Name na Ravnah. Ob tej priložnosti so bila podeljena priznanja nekaterim članom društva. V spomladanskih mesecih je bila opravljena registracija društva, sodelovali so na sestankih drugih društev boja proti sladkorni bolezni, opremili in uredili so društvene prostore, v katerih želijo v bodoče ob uradnih urah opravljati meritve sladkorja v krvi članom in drugim občanom Koroške pod nadzorstvom zdravstvene službe.

Društvo si bo tudi v letu 1998 prizadevalo izvajati programe okrevanja v zdraviliščih, čim več sodelovati z zdravstvenimi službami, sodelovati želijo na športnih srečanjih, ki jih bo organizirala zveza društev ali druga društva, organizirati čim več predavanj na temo o preprečevanju in zdravljenju sladkorne bolezni.

V zaključku svojega poročila se je predsednik

zahvalil vsem članom, sponzorjem, ki so kakorkoli pomagali, da je občni zbor uspel ter vse povabil na zakusko.

Marjana Kunc

Zaupajmo vase

Ne vem, kako bi začela, toliko je stvari, o katerih bi rada spregovorila, nekemu povedala, stvari, ki mi ležijo na dnu srca, nekaj o lepem, nekaj o slabem.

Kaj je življenje? En sam boj. Najlepša je mladost, a kaj, ko tako hitro mine. Življenje kroji svojo usodo, do vsakega od nas drugačno. Mi tu ne moremo vplivati, pa bi tako radi, a žal je nemogoče. Mislim, da se ne bom zmotila, če rečem, da je naša velika želja, da bi bili zdravi. Zdrav človek ima tisoč želja, a bolan le eno - živeti. Kaj ti bogastvo in zlato pomeni, če ni zdravja? Ni starostne meje, ni razlike v spolu, ni razlike med bogatimi in revnimi. Bolezen ne izbiira. Kruto, toda žal resnično, kajti niti bogati si zdravja ne morejo kupiti.

Koliko je samo takšnih, ki se norčujejo iz nas, ki imamo status invalida! Ko zbolíš in potrebuješ pomoč, ti vsi obračajo obraz. Pa kaj naj ti dam, pojdi, ne rabimo takšnih, znajdi se, kakor veš in znaš. Počutimo se kot črepinje. Kot vaza, ki se je razbila, jo vržeš v koš in kupiš novo, ali kot potrošni material, ko se iztroši, ga zamenjaš z novim. Ljudje pa smo živa bitja. Morda nekateri še ne vedo, da je le korak in so lahko na isti poti. Vsak izmed nas ima svojo življenjsko zgodbo, o vsakem bi lahko napisali roman. Koliko je samo tragedij, razočaranj, a smo vseeno tu. Tu smo zato, ker imamo upanje na lepše dni, ker nam ostane še neprehajena pot, ki jo moramo dokončati. Toliko nas je, ki imamo vsak svoje težave. Bodimo kot bratje in sestre. Pomagajmo si. Bodimo tiste, ki se utapljajo v svojih težavah. Smo ali nismo ljudje s srcem pripravljeni pomagati prijateljem, sotrpinom? Sovražim hinavščino, zahrbtnost, pohlep. Rada pa imam odkritost, iskrenost, zaupanje. Zato, če vas kaj teži, če se vam trga srce, ne bodite tihi, zaupajte pravim prijateljem, ki vas bodo razumeli in vam pomagali. Lažje vam bo in življenje bo imelo nov smisel. Lepši bo jutrišnji dan. Kaj naj še rečem - usoda? Veliko zdravja, sreče, medsebojnega razumevanja, veliko volje do tega našega življenja. Takšnega, kot je - in veliko zaupanja v samega sebe, v svoj jaz. Ne dajmo se poteptati! Stojmo trdno kot skala in sijmo kot sonce z zlato-rumenimi žarki v krogu svojih prijateljev, in tudi sovražnikov.

Vesna Ošlak

Po sledih naših objav

Nočna razsvetljava je oživila

V lanske majski številki Prepiha smo v uvodniku pod naslovom "Ali grozi Ravenčanom nočni letalski napad" postavili županu Maksu Večku vprašanje, če je zaradi bojazni pred napadom izdal kakšen odlok, naj bodo prebivalci Javornika v nočnem času kar v temi. Hkrati smo zastavili vprašanje, kdo da je odgovoren za "prižiganje" razsvetljave, ki je ni bilo.

In, glejte, menda se je zgodil čudež, kajti nedolgo tega so skorajda kar preko noči zasvetile na Javorniku luči, ki v nočnem času osvetljujejo središče satelitskega naselja v veselje večine prebivalcev. Sploh pa so najbolj srečni železni konjički na parkiriščih.

Kaj naj k temu uspehu dodamo? Nič drugega, kot da se vsem, ki so kakorkoli poskrbeli, da smo Javorničani le varni pred zanimimi napadi, za ureditev prepotrebne razsvetljave lepo zahvaljujemo.

Franjo Hovnik

Razpis za letovanje

Sindikat d. ŽR Neodvisnost razpisuje letovanje v Zdravilišču Moravske toplice v hišici v avtokampu. Hišica je primena za letovanje v vseh letnih časih, ima ločeno spalnico (avtokamp prikolico) in kuhinjo z dnevnim prostorom (opremljeno z opremo in priborom za pripravo hrane) in pokritim predprostorom z vrtno garnituro.

CENA 7-DNEVNEGA PAKETA:

-pred in po sezoni: od 3. 1. do 25. 4. 1998 in od 3. 10. do 19. 12. 1998 25.000,00 SIT

-v sezoni: od 25. 4. do 3. 10. 1998 in od 19. 12. 1998 do 3. 1. 1999 36.000,00 SIT (za člane SN KNSS d.ŽR pa 32.000,00 SIT)

Prijave zbiramo vsak dan (razen ob sobotah in nedeljah ter praznikih) od 8. do 10. ure in 12. do 14. ure v pisarni SN KNSS d.ŽR, v II. nadstropju nad Obratno ambulanto bivše Železarne Ravne. Čitljivo izpolnjeno prijavo za letovanje v sezoni oddate ali pošljete priporočeno na naslov: SN KNSS d.ŽR, Koroška 14, 2390 Ravne na Koroškem, najmanj 24 dni pred terminom, v katerem želite letovati, prijavo za pred in po sezoni pa najmanj 14 dni pred terminom, v katerem želite letovati. V izjemnih primerih je rok za oddajo prijave lahko tudi krajši.

Predsednik Franc Lajbaher
Sekretar Miroslav Garb

ILIRIKA
ODKUPUJEMO DELNICE:
 GORENJE VELENJE G in B, PETROL B,
 KRKA B, SAVA KRANJ G in B, RADENSKA B,
 PIVOVARNA LAŠKO in UNION G in B,
 JUTEKS ŽALEC G, B in D, HELIOS B,
 CEMENTARNA TRBOVLJE G, B in C.
 • Prodajamo delnice na borzi
 Slovenj Gradec, tel.: 0602 429-08
 Ljubljana, tel.: 061 125-80-74

Borzni komentar

Mesec je ponovno naokoli, večina delničarjev pa se lahko veseli, predvsem delničarji farmacevtskih podjetij, pa tudi kakšni drugi. Poleg očitnih ter opaznih porastov smo dočakali tudi kotaciji delnic prvega primorskega oziroma goriškega pooblaščenega investicijskega sklada na borzi. Delnice PID-a **Vipa Nanos Invest** so začele kotirati na izvenborznem trgu C, delnice pa smo lahko kupovali oziroma prodajali za okoli 500 tolarjev, kar je mnogo več, kot so trenutno vredne delnice PID-ov **Kompas sklada**, toda še vedno skoraj polovico manj, kot smo v PID vložili.

Borzni posredniki z omenjenimi delnicami niso veliko trgovali, saj še zmeraj posvečajo veliko pozornost delnicam **Leka in Krke**. Opaznejši porast smo zaznali predvsem pri delnicah **Krke**, kjer je tečaj že presegel nivo 30000 tolarjev, pri **Leku** pa je tečaj presegel nivo 41000 tolarjev. **Krka** je objavila nerevidirane poslovne rezultate, ki pa so presenetili mnoge investitorje, saj je večina "akterjev" na borzi pričakovala čisti dobiček v višini 4 milijarde tolarjev, v resnici pa ga je bilo čez 5 milijard. Seveda so vsi investitorji tako novico hitro vračunali v cenę, kar se je poznalo predvsem na tečaju, ki je na dan objave presegel 28000 tolarjev, dan kasneje 28500 tolarjev in še dan kasneje 30000 tolarjev.

Večji obseg trgovanja smo zaznali tudi pri delnicah **Radenske**, katerih

tečaj je krepko presegel mejo 1800 tolarjev ter se strmo povzpел na 1880 tolarjev, pri delnicah **Kovinotehne**, katerih tečaj se je sprva povzpел skoraj do 550 tolarjev, pa smo zaznali manjši negativni popravek. Veliko nihanje smo zaznali pri delnicah **Intereurope**, katerih tečaj je padel tudi do 1550 tolarjev.

Od omenjenih delnic so bili povpraševalci povsod razen pri **Intereuropi** posamezne borzno posredniške hiše, pri **Intereuropi** pa je bila tako ponudbena kot povpraševalna stran mešana, kar nekako nakazuje na zanimivost delnic, saj je tečaj kmalu po zdrsu pod 1600 tolarjev začel naraščati. Trenutno so delnice **Intereurope** vredne čez 1650 tolarjev.

Tečaj delnic se je popravil še **Emoni Obali Koper**, nekaj več se trguje tudi z delnicami **Luke Koper**, kjer pa se tečaj še zmeraj zadržuje v območju 2100 tolarjev. Zadrževanje tečaja lahko pripišemo neaktivnosti države pri urejanju lastniškega razmerja z **Luko Koper**. Investitorji pričakujejo, da bi se utegnili vrednost delnic opazneje povišati, če bo država dovolila nakup delnic **Luke** tujim investitorjem.

Zelo visok porast smo zaznali tudi pri delnicah **Heliosa** ter **Colorja**. Prvim je tečaj porastel predvsem zaradi velikega dobička ter novice o morebitnem združevanju **Heliosa** s **Colorjem** ter **Belinko**. O združevanju pa se je govorilo tudi v bančnem sektorju, kjer se mislita združiti **SKB** ter **NLB**. Kljub pomembni novici se tečaj delnic **SKB** banke ni pretirano spremenil. Zelo veliko so borni posredniki trgovali tudi s kratkoročnimi vrednostnimi papirji. Pri trgovanju zaenkrat prevladujejo državne obveznice, samo trgovanje pa se kljub zniževanju obresnih mer ni povečalo. V prihodnje zaenkrat ni čutiti ponehanja pozitivnega trenda, saj nakupi tujih investitorjev še kar trajajo. Za delničarje je to vsekakor dobrodošlo, še bolje pa bi bilo, če bi tuj kapital povpraševal še po drugih delnicah.

*Ilirika Borznoposredniška hiša d.d.
Matej TOMAŽIN*

HOROSKOP

1. - 30. april

OVEN: Vaših "pet minut" prihaja, pot k uspehu pa ste si, vsaj možnosti za to so bile kot na dlani, tlakovali že pretekli mesec. Aprilska muhavost vas ne bo obremenjevala toliko kot običajno, delovali boste usklajeno, potrpežljivo in modro, vaše odločitve pa bodo bliskovite in pravilne. Predvsem boste poskrbeli zase in za svojo samozavest, prijateljska podpora pa vam bo pomagala, da boste vodili tudi skupne akcije.

BIK: Še naprej se najbolje počutite v odmaknjenem svetu, seveda je vsakdanje življenje drugačno in vi ga obvladujete brez posebnega hrupa. Natačno veste, kdo so vaši prijatelji in nanje se lahko zanesete. Poskrbite tudi, da rezultati vašega dela ne bodo prezrti, v tem primeru je dobro stopiti iz sence in na pravem mestu povedati, kar vam in drugim gre. Že kmalu boste prekipeli od zvezdne energije, ki se bo odražala tudi pri zdravju.

DVOJČEK: Vso zvezdno podporo imate za bliskovit intelektualni vzpon, če le ne boste podlegali takorako astrološko podedovani površnosti. Poglejte, kaj je spodaj in zadaj, preden se spustite v neskončne debate. Za vas je to prijateljsko sporazumevanje, celo zabava, za koga drugega, ki jemlje vse preveč resno, pa je lahko utrudljiv boj z mlino na veter. Prav prijateljske vezi in vaš poglobljen pristop k problemom lahko zdaj največ prispevajo k vaši karieri.

RAK: Nobenih dobrih razlogov ni, da bi se po rakovo umikali in sami prenašali bremena, ki ste si jih v veliki meri sami zakuhali, a so prav elegantno rešljiva s skupnimi močmi. Toliko lepih možnosti za priznanje in napredovanje se vam ponuja, le selekcijo napravite, in se ne ukvarjajte z malenkostmi. S sodelavci in z domačimi boste plodneje sodelovali, če jim boste postregli z dejstvi, tudi če niso najbolj rožnata - torej - čustva na drugo mesto!

LEV: Aprilske zvezde vas bodo oborožile z neverjetno energijo in z odločnostjo, bo pa bolje, če z dejanji ne hitite in ne prepričujete okolice o svojih pogledih na tiste stvari, ki jih vsakdo doživlja in razume po svoje. Svojo poudarjeno aktivnost za zdaj še usmerjajte bolj v "tiha", za to pa nič manj produktivna opravila - poglobljajte znanje, čimbolj raznovrstno bo, tem boljše boste pripravljeni na osvajanje poklicnih trdnjav in premagovanje ključnih življenjskih preobratov.

DEVICA: Povsem lahkotno bi lahko živeli še naprej, če se ne bi v vas samih sprožil plaz vprašanj o preteklosti in prihodnosti, pa čeprav ne eno ne drugo ni zaznamovano z usodnimi spremembami. Ker veliko razmišljate in morda celo pretiravate s skrbmi, bodo vsi morebitni dogodki v dobrem in slabem izveneli veliko blažje, kot bi sicer. Predvsem pa boste iz aprilskih neviht odšli notranje bogatejši in bolj odporni. Še naprej vas odlikujeta marljivost in ustrežljivost.

TEHTNICA: Muhasti april boste previharili v nenehnih srečanjih, ne da bi včasih znali potegniti natančno ločnico med čustvenimi in poslovnimi nameni. Čeprav vam bo energetska zaloga občasno pošla, se to navzven ne bo opazilo, saj ste trenutno usmerjeni v kratkoročne projekte in v trenutne napore. Lahko pa se vam v vsem tem vrvežu spet močnejše oglašijo srce - zapoznele Amorjeve puščice sicer ne boste odbijali, za končni odgovor pa si boste vzeli čas.

ŠKORPION: Če ste kje daleč od doma, vam domotožje najbrž ni tuje, če ste doma, pa še vedno aktivno posegajte v družinsko življenje in samo prebivanje - najbližje verjetno presenečate z bliskovitimi idejami in z dovolj prijaznega potrpljenja, da se medtem lahko navdušijo nad njimi. Največ energije in tudi z najboljšimi rezultati boste lahko vložili v vsakdanja opravila, tudi skrb za lastno zdravje je zdaj tisto področje, ki zahteva vašo pozornost.

STRELEC: Prav vas so izbrale aprilске zvezde, da boste uresničevali poslanstvo ljubezni in ustvarjalnosti in da boste morda tudi kaj pripragali na srečo. Pa ne gre za hazard, ampak za občutek, da se bo zdaj treba za dobljeno dosti manj potruditi kot običajno. Prijeten sogovornik boste, tudi kadar bodo stiki le mimobežni in strogo poslovni. Tudi če ne boste shujšali, se boste počutili veliko lažje, takšne bodo tudi vaše misli.

KOZOROG: Obračanje denarja in kapitala, četudi gre le za majhne zalogaje, vam je zadnje mesece zlezlo pod kožo, aprilsko sonce pa bo ogrelo vaše srce do te mere, da boste darežljivi bolj kot običajno in morda celo bolj kot bi bilo potrebno. Vendar brez skrbi - vse bo ostalo v domačem krogu, ki mu ta čas razdajate največ energije. Ste takorekoč nepogrešljivi čuvár doma in vodnik, včasih zelo strog, a dober.

VOĐNAR: Še naprej vas vodi vaš napredni duh, ki pa je tudi malce spremenljiv in svojevglav. V spremstvu prijazne Venere in darežljivega Jupitra se boste aprila spet napotili za bolj materialni cilj, saj vam je predolgo, kot morda menite, vse oprijemljivo bolj kot ne uhajalo iz rok. Komunikacijske spretnosti in izdatne zaloge sončne energije boste zato usmerili v izmenjavo dobrin in navezovanje tistih stikov, ki vam lahko materialno koristijo in dvigajo samozavest.

RIBI: Odlično obdobje za širjenje v vseh pogledih, pa naj gre za osebnostne, duhovne ali pa čisto praktične značilnosti - več boste dobivali in spoznavali kot pa izgubljali. Morda učinki na videz niti ne bodo tako veliki, ne pozabite pa, da danes z vso zvezdno podporo ustvarjate temelje za jutri, ne glede na to, koliko ste stari in kaj v življenju delate. April bo naklonjen predvsem materialni plati življenja - torej sedanjemu ali bodočemu imetju v vseh oblikah.

	PREPIH	POSUŠENA GROŽDNA JAGODA	EGIPČANSKI BOG MRTVIH	SLOVENSKI FILOZOF IN EKOLOG (ANDREJ)	NAJSTAREJŠA KAMENA DOBA	STARA DOLŽINSKA MERA, TUDI EDEN OD PRSTOV	VEZNIK	SLOVENSKI EPSKI PESNIK	TUJE ŽENSKO IME	GRŠKA BOGINJA MIRU	SLOVENSKI PISATELJ IN DRAMATIK (IVAN)
	GROBNICE					PUSTNA ŠEMA					
	NAKUPOVALNA MRZLICA										
	PIHALNI INSTRUMENT						D. PRITOK GARONE				
	ZORANA ZEMLJA						L. PRITOK VOLGE				
									EDVARD KOČBEK		
									KEMIČNI ELEMENT (yb)		
KRIŽANKO SESTAVIL: F. NOVAK	ČLOVEK, KI SE SPAKLUJE	VELIKA ČOPASTA PAPIGA	EDEN OD DUMASOVH MUŠKETIRJEV	IME SKLADATELJA GOLOBA		TEKSTILNI IZDELEK					
SODOBNI PLES				KRATICA GR. OSVOBODILNE ARMADNE ZAMIŠEL		NESTROKOVNIAK, LJUBITELJ					
						KRATICA PALESTINSKE OSVOBODILNE ORGANIZACIJE					
GLAVNO MESTO EVROPSKE DRŽAVE					NEBEŠKA HRANA IZRAELCEV	KRAJ NA SORŠKEM POLJU, KJER JE ŽIVEL SIMON JENKO				NOETOVA LADJA	IME FILMSKE IGRALKE CRAWFORD
						GROZA	EGIP. BOG SONCA				
STAROGRŠKI JUNAK						ŽENSKO IME, JUNAKINJA SKETOVE POVESTI			KONEC		
									ZEVSOVA MATI		
SNEMALNA NAPRAVA					PEVEC PESTNER						
					PLJAČA ST. SLOVANOV			KOST V PR-SNEM KOŠU			
								PETER KOS			
POZDRAV, OB SLOVESU OD DEDKA, NA PRIMORSKEM							LASULJA				
DLAKA, KOČNA (NAREČNO)					PRELAZ NA VELEBITU						
						SLOVENSKA GLEDALIŠKA IGRALKA (OLGA)					

Zanimivosti od tu in tam

Neverjetno, a resnično

V naši tokratni rubriki bomo predstavili nekaj stvari, ki jim morda ne boste verjeli. Vendar so zagotovo resnične.

Neverjetne ženske

Ženske včasih prav zares počenajo reči, ki se jim lahko samo čudimo. Poglejmo nekaj takšnih primerov.

Gospa Marva Drew iz Iowe v ZDA je potrebovala pet let, da je natipkala številke od ena do milijon, potem ko je učitelj njenega sina izjavil, da je to nemogoče.

Prvi človeški "topovski izstrelek" je bila v nekem cirkusu - ženska. Njen nekaj metrov dolg polet je bil tako senzacionalen, da si je vse življenje

služila kruh z nastopanjem po svetu.

Prvi človek, ki se je spustil po Niagarskih slapovih v sodu, je bila ženska, ki - ni znala plavati.

Razpon IQ faktorja je med moškimi širši kot pri ženskah. Drugače povedano: znastveniki verjamejo, da je najpametnejši moški bolj pameten od najpametnejše ženske - toda, najbolj nor moški je tudi bolj nor od najbolj nore ženske.

Leta 1984 je znameniti Orient Express na progi med Parizom in Benetkami sredi vožnje nenadoma obstal in se ni premaknil pol ure. Vzrok: neka ženska se je z nog zapletla v zasilno zavoro, ko je - seksala!

Po italijanskih zakonih ženska, ki stori manjši prestop, ne more biti

kaznovana z zaporom, če je noseča. Ko je bila Eliga Spinel obsojena na deset mesecev zavora zaradi kraje piščancev, se je izognila ječi prav zaradi nosečnosti. Zatem je sklenila, da se bo na tak način v celoti izognila zaporu in ena nosečnost je sledila drugi; tako je leta 1987 imela rekordnih 14 otrok.

Po še vedno veljavnem zakonu države Mephis v ZDA ženska ne more voziti avtomobila, če pred njo ne hodi moški z zastavo v roki.

Znana evangeličanka Aimee McPherson je bila pokopana s telefonom v krsti, da bi lahko morebiti vspostavila zvezo iz groba. Po sedmih letih brez poziva je bila telefonska zveza odklopljena.

Januarja 1987 je neka ženska

vozila avto v Chesterju. Nenadoma je opazila, kako ji ljudje - po njenem - prijazno mahajo, ko se je vozila mimo njih. Končno se ji stvar le zadela čudna. In je tudi bila. Vozila se je namreč po zamrznjenem rečnem kanalu. Uspelo se ji je rešiti na kopno, tik preden je njen avtomobil prelomil led in potonil.

Za konec pa še ena moška. Eden največjih ameriških gangsterjev, John Dillinger, je sklenil spremeniti svoje prstne odtise in tako zavesti ameriško zvezno policijo FBI. Potisnil je prstne blazinice v solno kislino in v velikih bolečinah čakal, da se mu zacelijo. Njegovo razočaranje pa je bilo neizmerno, ko je ugotovil, da so bili njegovi prstni odtisi po tej boleči izkušnji povsem enaki kot preden jih je pomočil v kislino.

Prilpil T.I.

Ravne na Koroškem odslej bogatejše!

Nova Kreditna banka Maribor d.d.
je odprla novo bančno enoto
na Ravnah na Koroškem.

V agenciji Ravne,
ki posluje v okviru podružnice Koroška,
vam ponujamo **celovito ponudbo**
bančnih storitev za prebivalstvo
in malo gospodarstvo.

- ▶ *tekoči račun z vrsto ugodnosti*
do 31.12.1998 brezplačno
- ▶ *žiro račun*
do 31.12.1998 brezplačno
- ▶ *različna varčevanja*
- ▶ *ugodna gotovinska potrošniška*
posojila
- ▶ *stanovanjska posojila*
- ▶ *ugodna posojila za samostojne*
podjetnike, občane samostojnih
poklicev in kmetovalce
- ▶ *finančno svetovanje*
- ▶ *ob vходу v enoto vam je 24 ur na*
dan na voljo bančni avtomat

V agenciji Ravne na Prežihovi 5 v Nami
vas pričakujemo:

od ponedeljka do petka
od 8,00 do 11,30 in
od 14,00 do 17,00 ure,
pokličete nas lahko tudi na telefonsko
številko **0602 28 690** h.c.

Dobrodošli v agenciji Ravne!

UPRAVA, d.d., DRAVOGRAD

Tel.: 0602 83 641, 83 652

VELEPRODAJNO SKLADIŠČE, Kidičeva 8, Slovenj Gradec

Tel.: 0602 42 551, 42 553; Fax: 0602 42 214

VELEPRODAJNO SKLADIŠČE, Celjska 33, 2380 Slovenj Gradec

Tel.: 0602 41 157, 41267; Fax: 0602 42 404

Oskrba

DRAVOGRAD

MALOPRODAJA:

Samopostrežba z diskontom Dravograd, tel.: 0602 83 060

Samopostrežba Mariborska 35 Dravograd, tel.: 0602 83 550

Prodajalna Slovenj Gradec, tel.: 0602 41 048

Market "Toplica" Topolšica, tel.: 063 892 033

Bife Dravograd

ŽELITE TUDI VI TAKO ZALOŽENO PRODAJALNO?

OSKRBI SE PRI OSKRBI

0602 - 42 - 591

OD TOD - Za Vas, Vsak Dan - POVŠOD

KOROŠKI
97,2 FM **Radio**
SLOVENJ GRADEC

Meškova 21 / 2380 Slovenj Gradec
tel.: (0602) 41 245, 41 818 / fax: 42 600

... VSAK DAN...
... VES DAN...

Audi A4 že od 38.469 DEM s klimo (97)

Vozila Audi pri Vašem prodajalcu.
Kredit, leasing, dodatna oprema, servis.
Nakup vozila na obroke.

Avtocenter Meh d.o.o.

Velenje, Koroška c. 7d
tel.: 063-852-955 in 856-824

ZA DOBRO JUTRO IN VZMETNICE, LEŽIŠČA GARNITURE

NOVA OPREMA

Tovarna oblazinjenega pohištva

2380 Slovenj Gradec ■ Pod gradom 4
tel. 0602 42 051 ■ fax 0602 42 153

DZ 05
PREPIH
1998

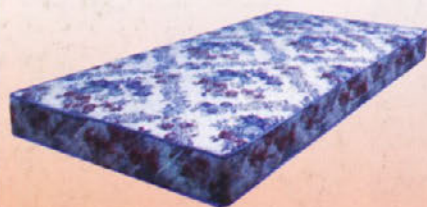
070(497.12)

3003331,3

KOROŠKA OSREDNJA KNJIZNICA
RIVNE

COBISS

VZMETNICA

OV - 1

KAJA

TAROK

NOVA L-7

CALA

BOR

PARTNER

NOVA L-8

VERONA

MARA

CIRUS

**Proizvode Nove
opreme Slovenj
Gradec lahko kupite
v vseh večjih
salonih ali v lastnih
prodajnih enotah.**

NOVA OPREMA

SLOVENJ GRADEC
Pod gradom 4, telefon 0602 44 185, 50 500

NOVO MESTO
Košenice 65 a, telefon 065 321 674

DIVAČA
Lokev 189 b, telefon 067 67 615

LJUBLJANA
Tbilijska c. 83, telefon 061 123 38 45

MARIBOR
Pljujska c. 97, telefon 062 422 552